John Piper

NEPROMARNI SVŮJ ŽIVOT

DIDASKO

Vydalo © Občanské sdružení Didasko
K Lužím 302, 78813 Vikýřovice
ve vydavatelství JMArtdesign Kojetín

První vydání, Vikýřovice 2009

Originally published in the U.S.A. under the title Don't Waste Your Life
Copyright: © 2007 by Desiring God Foundation
Published by Crossway Books
a publishing ministry of Good News Publishers
1300 Crescent Street
Wheaton, Illinois 60187

Veškerá práva českého překladu vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být v jakékoliv formě publikována bez písemného svolení vydavatele.

Biblické citáty, není-li uvedeno jinak, jsou převzaty z *Českého ekumenického překladu* (ČEP) podle vydání z r. 1985 © ČBS, Praha.
Citáty označené zkratkou B21 jsou z Bible, překlad 21. století © 2009 BIBLION, o. s. Použito se svolením vydavatele. Všechna práva vyhrazena.
Citáty označené zkratkou ČSP pochází z Českého studijního překladu Bible © 2009 KMS, Praha.
Kurziva v biblických citátech značí zdůraznění autora.

Překlad: © bc. Tomáš Kolman
Korektury: Lucie Endlicherová
Sazba: Jiří Lučan
Obálka: © Mario Kushner

ISBN 978–80–904378–0–7

Louiemu Gigliovi

a jeho hluboké touze

po slávě Ježíše Krista v této generaci

Obsah:

kapitola		strana
	Předmluva – Ať jsi křesťan nebo nevěřící	7
1.	Hledání vášně, pro kterou by stálo za to žít	9
2.	Zlom – Kristova krása, moje radost	21
3.	Chlubit se pouze křížem – zářivým středem Boží slávy	40
4.	Jak vyvýšit Krista svou bolestí a smrtí	56
5.	Riskovat je na místě – je lepší svůj život ztratit, než ho promarnit	72
6.	Cíl života – radostně pomáhat druhým najít radost v Bohu	91
7.	Žít s cílem dokázat, že On je cennější než život	98
8.	Vyvyšovat Krista od sedmi do půl čtvrté	122
9.	Kristova vznešenost, misie a milosrdenství – prosba k této generaci	145
10.	Za co se modlím – ať nikdo na konci života nemusí říct: „Promarnil jsem ho.“	172

Předmluva

Ať jsi křesťan, nebo nevěřící

Bible říká: „Nepatříte sami sobě! Bylo za vás zaplaceno výkupné. Proto svým tělem oslavujte Boha“ (1. Korintským 6,19–20). Tuto knihu jsem napsal proto, abych vám pomohl objevit skutečnou „příchuť“ těchto slov – to, že není trpká nebo nudná, ale sladká a úžasná.

Každý člověk patří do jedné ze dvou skupin: Buď už jste křesťan, nebo vás Bůh volá, abyste se jím stali. Kdyby Bůh ve vašem životě nepracoval, nezačali byste tuto knihu číst.

Pokud jste křesťan, pak už nepatříte sami sobě. Kristus vás vykoupil svou vlastní krví a Bohu tak nyní patříte dvojnásobně, protože vás nejen stvořil, ale také vykoupil. To znamená, že váš život nepatří vám. Patří Bohu. Proto Bible říká: „Oslavujte svým tělem Boha.“ K tomu vás Bůh stvořil. K tomu vás vykoupil. Právě to je smysl vašeho života.

Totéž Ježíš nabízí těm, kdo ještě křesťany nejsou. I vy můžete patřit Bohu dvojnásobně a naplňovat to, k čemu vás stvořil. Možná z toho nejste nijak nadšení. A možná vám vůbec nezáleží na tom, jestli Boha svým životem oslavíte nebo ne. V prvních dvou kapitolách vám chci právě proto vyprávět svůj životní příběh. Byla doba, kdy jsem nechápal, že usilovat o Boží slávu je vlastně totéž jako usilovat o svou vlastní radost. Dnes vidím miliony lidí, jak marní své životy, protože si myslí, že jde o dvě různé cesty, a ne o jednu.

Musím vás však varovat. Cesta radosti, která vyvyšuje Boha, vás bude stát celý váš život. Ježíš řekl: „…kdokoli by ztratil život pro mě a pro evangelium, ten jej zachrání“ (Marek 8,35; B21). Jinými slovy, je lepší svůj život ztratit, než ho promarnit. Pokud s radostí

žijete tak, aby ostatní našli radost v Bohu, pak váš život bude těžký a nevyhnete se velkým rizikům, ale vaše radost bude plná. Tato kniha není o tom, jak se vyhnout zraňujícímu životu, ale jak se vyhnout *promarněnému* životu. Někteří z vás zemřou ve službě Kristu. To ale nebude tragédie. Cenit si života víc než Krista, to by byla tragédie.

Chtěl bych, abyste věděli, že se za vás modlím, ať už jste student, který sní o něčem radikálním, nebo důchodce, který doufá, že závěrečné roky svého života nepromarní. Pokud vás zajímá, za co se modlím, přečtěte si 10. kapitolu. To je má modlitba.

Pro tuto chvíli za vás Bohu děkuji. Moje radost roste s každou duší, která hledá Boží slávu ve tváři Ježíše Krista. Nezapomeňte, byli jste stvořeni pro Boha a máte jen jeden život. Nic víc. Nepromarněte ho.

31. března 2003
John Piper

Kapitola 1

Hledání vášně, pro kterou by stálo za to žít

Můj otec byl evangelista. Tedy, on stále je evangelistou, ale dnes už necestuje. Když jsem byl malý, měli jsme s mámou a sestrou jen vzácně možnost jet s ním a poslouchat jeho kázání. Úplně jsem se třepal na to, abych svého tátu slyšel kázat. Navzdory úvodním vtipům s předvídatelnou pointou mě jeho slovo vždy zasáhlo až do morku kostí. Pokaždé, když příval biblických textů završoval aplikací, měl v očích zvláštní výraz a stažené rty.

„Promarnil jsem ho, promarnil jsem ho“

A jak vždycky všem domlouval! Dětem, teenagerům, mladým dospělým, lidem ve středním věku i těm starým – snažil se do srdce každého člověka přinést Ježíšova varování i Jeho volání k sobě. Vyprávěl příběhy, spoustu příběhů, o lidech všech věkových skupin – příběhy o lidech, kteří se slavně obrátili, i těch, kteří evangelium odmítli a následně tragicky zemřeli. Jen zřídka se ty příběhy obešly bez slz.

Jednou z nejpoutavějších ilustrací, které můj ohnivý otec používal, byl příběh muže, který se obrátil jako stařec. Sbor se za tohoto tvrdého muže plného vzdoru modlil celá desetiletí. Ale jednou, kdo ví proč, přišel na bohoslužbu právě, když tam kázal můj otec. K úžasu všech přišel během závěrečné písně na konci bohoslužby dopředu a vzal mého otce za ruku. Zatímco lidé odcházeli, oni dva si spolu sedli do přední lavice. Bůh otevřel jeho srdce pro evangelium Ježíše Krista a on v Něj ten den uvěřil a přijal odpuštění svých hříchů a věčný život. Přesto ale vzlykal a se slzami stékajícími po vrásčitém obličeji neustále opakoval: „Promarnil jsem ho! Promarnil jsem ho!“ Asi si

umíte představit, jak silně na mě působilo, že i můj táta při vyprávění plakal. Tento příběh mě zasáhl víc než všechny příběhy o mladých lidech, kteří zemřeli v troskách aut před tím, než uvěřili – příběh starého muže, který plakal, protože promarnil svůj život. Děsila mě představa, že zestárnu a sám budu v slzách opakovat: „Promarnil jsem ho! Promarnil jsem ho!"

„JEN JEDEN ŽIVOT, A TEN DLOUHO NETRVÁ"

Další silou, která působila na můj život – zpočátku jen slabě, ale později velice silně – byl obrázek, který visel v naší kuchyni nad dřezem. Přistěhovali jsme se sem, když mi bylo šest. Než jsem v osmnácti odešel na vysokou školu, vídal jsem slova, která na něm byla napsaná, téměř každý den. Byla to prostá skleněná tabulka, zezadu natřená černou barvou a obtočená šedým řetězem, díky kterému se dala pověsit na zeď. Na přední straně měla bílý nápis staroanglickým rukopisem:

Jen jeden život
A ten dlouho netrvá.
Co pro Krista je uděláno,
jen to přetrvá.

Nalevo od nápisu byl nakreslený zelený kopec se dvěma stromy a hnědou stezkou, která se ztrácela za obzorem. Kolikrát jsem se na ni (svůj život) jako malý kluk a později teenager díval a s touhou a netrpělivostí přemýšlel, jaká bude cesta tam za kopcem. Poselství obrázku bylo jasné: „Máš jen jednu příležitost prožít svůj život. Nic víc. Žádnou další. A jediným trvalým měřítkem je Ježíš Kristus." Dnes, kdy píšu tuto knihu, mi je padesát sedm let a na zdi u vstupních dveří našeho domu visí úplně stejný obrázek. Dívám se na něj pokaždé, když někam odcházím.

Co znamená promarnit svůj život? To byla otázka, která mě opravdu pálila. Nebo, pozitivně řečeno, co znamená žít dobře – svůj život nepromarnit, ale...? Jak dokončit tuto větu, to byla *ta* otázka.

Nevěděl jsem ani, jak ji vyjádřit slovy, natož abych věděl, jaká by mohla být odpověď. Jaký je opak promarněného života? Úspěšná kariéra? Být maximálně šťastný? Dosáhnout něčeho velkého? Nalézt nejhlubší smysl a význam života? Pomoci co možná nejvíce lidem? Sloužit Kristu naplno? Oslavovat Boha ve všem, co dělám? Anebo má život nějaký cíl, smysl, účel či podstatu, která by naplnila všechny tyto sny?

Ztracené roky

To, jak závažná pro mě tato otázka byla, mi postupně vymizelo z paměti; až do chvíle, kdy jsem procházel svou složku materiálů z tehdejších let. V roce 1964, v době, kdy jsem se chystal odejít ze svého domova v Jižní Karolíně, kam jsem se už nikdy znovu nepřistěhoval, vydala Wadehamptonská střední škola sborník básní a povídek. Někde ke konci, s podtitulkem Johny Piper, vyšla moje báseň. Ušetřím vás jí, nebyla to dobrá báseň. Jane, školní redaktorka, však byla milosrdná a nechala ji otisknout. To, proč o ní teď mluvím, je její název a první čtyři verše. Jmenovala se „Ztracená léta" a vedle ní byla skica starého muže v houpacím křesle.

Začínala slovy:

Dlouho jsem hledal skrytý smysl země,
celé své mládí marně pátral.
Teď když zbyl jen stařec ze mě,
začít musím znovu a pátrat dál.

I přes těch čtyřicet let, které mě od tohoto dílka dělí, slyším jeho děsivý refrén: „Promarnil jsem ho! Promarnil jsem ho!" Nějak se ve mě probudila touha objevit podstatu a hlavní smysl života. Etická otázka „Co je ještě přípustné?" vybledla před otázkou „Co je to hlavní a nejzásadnější?" Představa, že by můj život měl být založen na otázce „Co je přípustné", tedy na minimu morálky a minimu významu, mě téměř znechucovala. Já nechtěl život minima. Nechtěl

jsem žít jen někde na okraji reality. Já chtěl zjistit, co je v životě to hlavní – a usilovat o to.

SE VZDUCHEM JSME DÝCHALI EXISTENCIALISMUS

Moje touha neminout *podstatu* života, nepromarnit ho, se ještě prohloubila na vysoké škole, na konci bouřlivých šedesátých let. A mělo to dobré důvody. Důvody mnohem hlubší, než je jen vnitřní zmatek dospívajícího chlapce. „Podstata" musela čelit útokům téměř ze všech stran. Se vzduchem jsme dýchali i existencialismus. Jeho hlavní tvrzení znělo: „Existence předchází podstatu." Tedy nejdřív existujete a teprve potom tím, že existujete, vytváříte svou podstatu. Svou podstatu vytváříte vlastním svobodným rozhodnutím, čím budete. Vně vás neexistuje žádná podstata, o kterou byste měli usilovat nebo které byste se měli přizpůsobit. Je jedno, jak to nazvete, jestli „Bůh", „Význam" nebo „Účel" – dokud to svým vlastním odvážným bytím nevytvoříte, nebude to existovat. (Pokud krčíte obočím a říkáte si, že to zní podezřele podobně jako dnešní doba a to, čemu říkáme postmodernismus, pak nebuďte překvapení. Pod sluncem není nic nového. Je jen nekonečné množství nových „obalů".)

Vzpomínám si, jak jsem jednou seděl v temném sále a sledoval divadelní výplod existencialismu – „absurdní divadlo". Šlo o hru *Čekání na Godota* od Samuela Becketta. Vladimir a Estragon se setkávají pod stromem, a zatímco čekají na Godota, si spolu povídají. Godot ale ne a ne přijít. Ke konci hry jim nějaký chlapec přichází říct, že Godot nepřijde, a tak se rozhodnou odejít. Ale ani jeden z nich se nepohne. Nejdou nikam. Spouští se opona a God(ot) *(anglická slovní hříčka – God = Bůh; pozn. př.)* nikde. Takhle se Beckett díval na lidi, jako jsem byl já – čekají, hledají a doufají, že naleznou *Podstatu* věcí, namísto toho, aby si svou svobodnou a neomezovanou existencí vytvořili vlastní podstatu. Nikam, přesně tam se dostaneš – naznačuje Beckett – pokud budeš usilovat o nějaký transcendentní Cíl, Smysl, Účel či Podstatu.

„Pan Nikam“

V prosinci 1965 vydali Beatles album *Rubber Soul* a s přesvědčivou silou vyzpívali mé generaci svůj existencialismus. Snad nejjasněji ho vyjadřovala píseň Johna Lennona Nowhere Man – „Pan Nikam“.

Je to skutečný pan Nikam,
sedí ve své zemi, která nikde neleží,
dělá si své plány, které nikam nevedou,
a nejsou nikomu určeny.

Nemá žádný názor,
netuší, kam jde.
Není tak trochu jako ty a já?

Pro studenty na vysokých školách to byly opojné dny. Ale naštěstí ani Bůh nemlčel. Ne všichni se poddali lákadlům absurdna a půvabům hrdinské prázdnoty. Ne všichni se nechali strhnout výzvami Alberta Camuse a Jeana-Paula Sartra. Dokonce i hlasy, které neměly původ v Pravdě, věděly, že tady musí být něco víc než jen to, co vidíme při pohledu do zrcadla – něco vně nás samotných, něco většího, něco, pro co stojí za to žít.

Ta odpověď, ta odpověď se vznáší ve větru

Písně Boba Dylana, plné nepřímého poselství naděje, neomylně zasahovaly své posluchače, protože přinášely náznaky Reality, která nás nenechá čekat navěky. Věci se změní. Dřív nebo později budou ti pomalí rychlí a první poslední. A nebude to proto, že bychom byli existenciálními vládci našich absurdních osudů. Přijde to k nám samo. Právě to jsme všichni cítili v jeho písni The Times They Are A–Changin', „Časy se mění“.

Hranice je stanovena,
prokletí je vysloveno.
Ti, kdo teď jsou pomalí,
časem budou rychlí.
A dnešní teď
bude časem minulostí.
Dnešní řád
rychle pomíjí
a ti, kdo teď jsou první,
budou časem poslední,
protože časy se mění.

Existencialisty musela neskutečně dráždit Dylanova odvážná, dvakrát zopakovaná fráze „*Ta* odpověď, ta odpověď" z jeho hitu Blowin' in the Wind, „Vznáší se ve větru." Aniž to snad sám tušil, nenápadně jí bořil existenciální tvrzení, že „všechno je relativní".

Kolikrát se člověk musí podívat vzhůru,
než uvidí nebe?
Ano, a kolik uší musí člověk mít,
aby slyšel lidský pláč?
Ano, a kolik životů to bude stát,
než si uvědomí, že zemřelo už příliš mnoho lidí?
Ta odpověď, můj příteli,
se vznáší ve větru,
ta odpověď se vznáší ve větru.

Kolikrát se může člověk podívat vzhůru a nevidět přitom nebe? Vždyť nebe tam nad námi je viditelné. Můžete desettisíckrát pohledět vzhůru a tvrdit, že ho nevidíte, ale to nemá ani nejmenší vliv na jeho skutečnou existenci. Je tam. A jednoho dne ho spatříte i vy. Jenže kolikrát se budete muset podívat vzhůru než se tak stane? I tahle otázka má svou odpověď. *Ta* odpověď, *ta* odpověď, můj příteli,

však není odpověď, kterou bys měl vymyslet nebo „vynalézt“. Bude ti stanovená. Je vně tebe. Je skutečná, objektivní a pevná. Jednoho dne ji uslyšíš. Nevytváříš ji, nedefinuješ. Přichází k tobě a ty se jí dřív nebo později přizpůsobíš – anebo se před ní skloníš.

Právě to jsem slyšel v Dylanově písni a všechno ve mně křičelo: „Ano!“ Odpověď s velkým „O“ existuje. Minout ji by znamenalo promarnit svůj život. Najít ji znamená objevit sjednocující Odpověď na všechny mé otázky.

Ta úzká hnědá stezka, která vedla přes zelený kopec na obrázku v naší kuchyni, se celá šedesátá léta klikatila mezi sladkými vějičkami intelektuální pošetilosti. Jak odvážná se zdála naše generace, když z té stezky sešla a nohou vkročila do pasti. Někteří se dokonce odhodlali k siláckému vychloubání: „Vybral jsem si cestu svobody. Vytvořil jsem si vlastní existenci. Otřásl jsem starými pravidly. Jen se podívejte, jak je má noha zraněná.“

Muž s dlouhými vlasy a pumpkami

Bůh ale ve své milosti umisťoval podél stezky přesvědčivá varování. Na podzim roku 1965 měl Francis Schaeffer na Wheaton College týdenní sérii přednášek, ze kterých v roce 1968 vznikla kniha *Ten, který je skutečnostˆ* (anglický název znamená doslova *Bůh, který je tam*; *pozn. př.*). Název ukazuje ohromující jednoduchost tohoto tvrzení. Bůh je tam. Ne *tady uvnitř*, definovaný a tvarovaný mými vlastními touhami. Bůh je *tam venku*, mimo nás. Objektivní. Absolutní Realita (Schaefferovou výslovností to vždy znělo spíš jako „Reauita“). Vše, co se nám jeví jako realita, je závislé na Bohu. Existuje jen stvoření a Stvořitel, nic víc. A stvoření odvozuje všechen svůj význam a účel pouze od svého Stvořitele – od Boha.

Teď jsem měl před sebou naprosto přesvědčivý ukazatel. Zůstaň na cestě objektivní pravdy. Jen tak se vyhneš promarněnému životu. Zůstaň na cestě, po které šel tvůj ohnivý otec, evangelista. Nezavrhuj obrázek z kuchyňské zdi. Najednou jsem před sebou měl jasné intelektuální potvrzení toho, že na loukách existencionalismu bych

svůj život promarnil. Zůstaň na té stezce. Na ní najdeš Pravdu. Na ní najdeš Cíl, Smysl a Podstatu všeho. Nepřestávej hledat a najdeš ji.

Nejspíš nemá smysl naříkat nad tím, že jsem musel strávit dlouhá léta na vysoké škole, abych objevil to, co je zřejmé – že Pravda existuje, že existuje objektivní bytí a objektivní hodnota. Jako kdyby ryba šla do školy proto, aby se naučila, že existuje voda, pták, že existuje vzduch a žížala, že existuje hlína. Ale zdá se, že posledních přibližně dvě stě let je právě tohle hlavním smyslem dobrého vzdělání. A tak těch let, která jsem strávil objevováním zřejmého, nelituji.

Muž, který mi otevřel oči

Jsem Bohu skutečně vděčný za profesory a spisovatele, kteří vynakládali neuvěřitelné úsilí a nápaditost ve snaze důvěryhodně postihnout existenci stromů, vody, duše, lásky a Boha. C. S. Lewis (který zemřel roku 1963 ve stejný den jako John F. Kennedy a který v Oxfordu vyučoval angličtinu) se vynořil v roce 1964 na mé úzké hnědé stezce zpoza obzoru s tak oslňující jasností, že můžu jen stěží zveličit jeho vliv na můj život.

Poprvé jsem se s Lewisem „setkal" v prvním roce svého studia, když jsem od kohosi dostal jeho knihu *K jádru křesťanství*[2]. Následujících pět nebo šest let jsem měl nějakou Lewisovu knihu vždy na dosah ruky. Pochybuji, že by bez jeho vlivu mohl můj život být tak radostný a smysluplný, jak byl a je. A to hned z několika důvodů.

Naučil mě mít se na pozoru před chronologickým snobismem – ukázal mi, že to, co je nové, není automaticky lepší než to, co je staré. Pravda, krása a laskavost nejsou určeny délkou své existence. Nic není podřadné jen kvůli svému stáří a nic nemá velkou hodnotu jen pro svou modernost. Tím mě osvobodil od tyranie novosti a pomohl mi být otevřený k moudrosti prozkoušené věky. Do dnešního dne čerpám většinu své duševní potravy od autorů z minulých staletí. Děkuji Bohu za Lewisovu působivou ukázku toho, co bylo zřejmé.

Ukázal a přesvědčil mě, že důsledná, precizní, pronikavá logika není v rozporu s hlubokým citem, který rozechvívá duši, a svěží, živoucí – nebo dokonce hravou – představivostí. Byl „romantickým racionalistou". Kombinoval věci, o kterých dnes většina lidí předpokládá, že se vzájemně vylučují: racionalismus a poetiku, chladnou logiku a vřelý cit, disciplinovanou prózu a svobodnou představivost. Tím, že roztříštil tyto staré stereotypy, mi pomohl rozebírat věci do hloubky a zároveň psát poezii, obhajovat stvoření i psát hymny o Kristu, přebít argument, ale obejmout přítele, vyžadovat definici a použít metaforu.

Lewis mi dal intenzivní pocit „skutečnosti" věcí. Je těžké popsat, jak moc to pro mě znamená. Probudit se do nového dne a být si vědom pevnosti hmoty, tepla slunečních paprsků, zvuku tikajících hodin, ryzího bytí věcí (nebo jak by řekl on, jejich „podstaty"[3]). Pomohl mi opravdově žít život. Pomohl mi uvědomit si, co vše se dá na světě najít – věci, za které jsme ochotni zaplatit miliony dolarů, když je nemáme, ale které ignorujeme, když je máme. Učinil mě vnímavějším ke kráse. Mou duši upozornil na každodenní divy, které by v nás probudily chválu, kdybychom jen otevřeli oči. Otřásl mou dřímající duší a do obličeje mi vychrstl studenou vodu skutečnosti, aby život, Bůh, nebe i peklo mohli proniknout do mého života se slávou i hrůzou.

Sofistikovanou intelektuální opozici, jež byla jen „nahou" bláhovostí, vystavil objektivnímu bytí a objektivní hodnotě. Filozofický král mé generace na sobě neměl ani kousek oděvu a tenhle spisovatel dětských knih z Oxfordu měl odvahu to říct.

> Nemůžete se „dívat skrz" věci donekonečna. Celý smysl dívání se skrz něco je něco přes to vidět. Je dobré, že jsou okna průhledná, protože to, co je za nimi – ať už je to ulice nebo zahrada – průhledné není. Ale co kdybyste viděli i skrz zahradu? Nemá žádný smysl snažit se „vidět skrz" prvotní principy. Pokud by přes všechno bylo vidět, pak by všechno

> zprůhlednělo. Ale zcela průhledný svět je neviditelný svět. „Vidět skrz“ všechny věci je totéž jako nevidět vůbec.[4]

O tom, jak se C. S. Lewis díval na svět a jak o něm mluvil, by se toho dalo říct ještě tolik! Měl své chyby, samozřejmě, a některé z nich vážné, ale nikdy nepřestanu být Bohu vděčný za tohoto pozoruhodného muže, který mi přišel do cesty v ten nejlepší okamžik.

Snoubenka je nesmlouvavě objektivní fakt

Byla tu ale i další síla, která utvrzovala mou neochvějnou víru v nepopiratelnou existenci objektivní reality. Jmenovala se Noël Henryová. Zamiloval jsem se do ní v létě 1966 – nejspíš přespříliš brzo. Ale vyšlo to a miluju ji pořád. Nic nezklidní roztěkanou filozofickou představivost jako myšlenka na manželku a děti, o které se musíte starat.

Vzali jsme se v prosinci 1968. Manželství je opravdu dobrá věc, člověk začne přemýšlet s ohledem na skutečné lidi. Od toho okamžiku byla každá moje myšlenka myšlenkou v rámci vztahu. Žádná už nebyla pouhou myšlenkou, vždyť se týkala i mé ženy a později také mých pěti dětí. Jsem Bohu vděčný za to podobenství vztahu Krista a církve, ve kterém jsem mohl posledních třicet pět let žít. Některé životní lekce – lekce nepromarněného života – bych se bez tohoto vztahu nejspíš nikdy nenaučil (stejně tak jsou však i lekce, které se člověk pravděpodobně nenaučí nijak jinak, než když zůstane celý život svobodný).

Za svůj život vděčím mononukleóze

Na podzim roku 1966 přišel Bůh s něčím, co mou životní stezku zúžilo ještě víc a natrvalo. Udělal další zásadní krok a Noël se tehdy hodně divila, kam jsem zmizel. Podzimní semestr začal, ale já se neobjevil ani na přednáškách, ani v modlitebně. Nakonec mě našla

ve zdravotním centru, kde jsem už tři týdny ležel s mononukleózou. Můj životní plán, kterým jsem si byl před čtyřmi měsíci tak jistý, se mi rozpadl pod rukama.

V květnu jsem došel k radostnému přesvědčení, že nejužitečněji budu moci svůj život prožít jako lékař. Miloval jsem biologii, miloval jsem představu, jak uzdravuji nemocné lidi. Miloval jsem to, že vím, co budu dělat, tedy alespoň na vysoké škole. A tak jsem se rychle přihlásil na letní kurz všeobecné chemie, abych na podzim mohl navázat studiem chemie organické.

Teď jsem ale kvůli mononukleóze propásl první tři týdny přednášek o organické chemii a žádné navazování se nekonalo. Co však bylo ještě důležitější, Harold John Ockenga, kazatel sboru v Park Street v Bostonu, měl tehdy ve školní modlitebně sérii ranních kázání v rámci „týdne duchovního důrazu". Díky WETN, školní rozhlasové stanici, jsem ho mohl poslouchat i já. Nikdy dřív jsem nikoho neslyšel vykládat Bibli takovým způsobem. Všechna slavná objektivita Reality najednou našla svůj střed v Božím slově. Ležel jsem v nemocnici s pocitem, jako bych se právě probudil ze snu, a zároveň jsem věděl, co mám teď, když jsem vzhůru, dělat.

Když mě Noël přišla navštívit, zeptal jsem se jí: „Co bys řekla tomu, kdybych nepokračoval ve studiu medicíny, ale šel studovat teologii?" Kdykoliv jsem jí během následujících let položil podobnou otázku, vždy odpověděla stejně jako tehdy: „Pokud je to místo, na které tě Bůh vede, pak je to místo, na které půjdu i já." Od toho okamžiku jsem nikdy nepochyboval, že mým životním povoláním je být služebníkem Božího slova.

POZNÁMKY

[1]Schaefferovo prorocké dílo zůstává neuvěřitelně důležité i pro naši dobu. Všem čtenářům této knihy bych chtěl doporučit, aby si přečetli alespoň jedno z jeho děl. Pro začátek doporučuji zvolit to „nejlepší z nejlepšího", některou z trojice jeho knih *Ten, který je skutečností* (Návrat domů 1994, přel. A. Koželuhová), *Escape from Reason* a *He Is There and He Is Not Silent.*

[2]C. S. Lewis, *K jádru křesťanství* (Návrat domů 1993, přel. Š. Garuová)

[3]C. S. Lewis, *Zaskočen radostí* (Návrat domů 2006, přel. D. Drápal), s. 167

[4]C. S. Lewis, *The Abolition of Man* (New York: Macmillan 1947), s. 91

Kapitola 2

Zlom - Kristova krása, moje radost

V roce 1968 jsem stále netušil, co pro mě bude znamenat to, že se stanu služebníkem Božího slova. Povolání kazatele se hodně lišilo od toho, co jsem očekával od života a stejně tak vzdálené byly Noëliny představy od toho, co ve skutečnosti znamenalo být manželkou kazatele. Co tedy dělat? Znamená to stát se učitelem, misionářem, spisovatelem nebo profesorem literatury s dobrou teologií? Vše, co jsem věděl, bylo, že ta nejvyšší Realita najednou našla svůj střed v Písmu. Ten velký Cíl, Účel a Podstata, na niž jsem chtěl být napojený, teď byla nerozlučně spjatá s Biblí. Pokyn, který jsem dostal, byl jasný: „Usiluj, aby ses mohl před Bohem postavit jako osvědčený dělník, který se nemá zač stydět a *který správně vykládá slovo pravdy*“ (2. Timoteovi 2,15; B21). Pro mě to znamenalo studovat teologii, abych se naučil chápat Bibli a správně s ní zacházet.

Učím se neuseknout si hlavu

Mé úsilí objevit to, co bylo zřejmé, pokračovalo. Moderní útok na realitu – na fakt, že vně nás existuje objektivní realita, kterou lze poznat – proměnil biblické studium v bažinu subjektivity. Projevilo se to ve sborech, kde si malé skupinky vyměňovaly své subjektivní pocity, co biblický text znamená „pro mě“, aniž by jakkoliv vycházely z původního významu. A projevilo se to i v akademických knihách, v nichž si vynalézaví učenci utínali vlastní hlavy tvrzením, že text Bible žádný objektivní význam nemá.

Já však došel k závěru, že pokud mám jen jeden život a nehodlám ho promarnit, pak není nic důležitějšího, než zjistit,

co Bůh v Bibli skutečně říká, vzhledem k tomu, že to byl On, kdo lidem vnukl, co mají psát. Pokud by to někdo zpochybnil, pak by nešlo určit, který život má cenu a který je promarněný. Byl jsem ohromen nespravedlivým jednáním odborného světa, v němž autoři vynakládali všechnu svou intelektuální sílu, aby vyvrátili, co sami napsali. Vyslovovali teorie, které dokazovaly, že texty žádný „jediný platný" význam nemají. Normálním lidem, kteří čtou tuto knihu, to nejspíš (doufám) bude připadat neuvěřitelné. Tím vás neobviňuji, ono to skutečně je neuvěřitelné. Pravdou ale zůstává, že dodnes využívají dobře placení, dobře živení profesoři školné a peníze z našich daní k tomu, aby mohli tvrdit, že „vzhledem k tomu, že literatura realitu nezprostředkovává přesně, nemusí ani literární výklad zprostředkovávat přesně realitu, jíž je literatura."[1]

Jinými slovy, protože objektivní realitu vně nás samotných poznat nemůžeme, pak ani to, co píšeme, nemůže mít objektivní význam. Výklad tedy neznamená snahu najít cokoliv objektivního, co autor do textu vložil, ale jednoduše vyjádřit myšlenky, jež nám při čtení probíhají hlavou. A ono na tom stejně nezáleží, protože když zase jiní lidé budou číst, co jsme napsali my, ani jim nebudou naše záměry dostupné. Celé je to ve skutečnosti jen hra. Jenže je nepoctivá – všichni ti učenci (a členové malých skupinek) totiž trvají na tom, aby jejich milostné dopisy nebo smlouvy byly posuzovány podle jediného měřítka: Podle toho, co chtěli říct. Žádné plácání o tom, že jste vynalézavě viděli „ano", když já napsal „ne", by v bance ani u manželského poradce neprošlo.

A tak se v Bibli usadil existencialismus: Existence předchází podstatu. Tedy já význam *nenacházím* – já ho *vytvářím*. Bible je kusem hlíny a já jsem hrnčíř. Výklad je výtvor. Moje existence – subjekt – vytváří „podstatu" objektu. Nesmějte se. Oni to mysleli vážně. A stále myslí, jen dnes používají jiná slova.

V obraně jasného denního slunce

Do těchto bažin subjektivity vstoupil profesor literatury z University of Virginia E. D. Hirsch. To, že jsem během studia teologie objevil jeho knihu *Validity in Interpretation (dosl. Platnost ve výkladu; pozn. př.)*, pro mě znamenalo zničehonic najít pevnou zem pod nohama uprostřed pohyblivého písku mnoha současných pojetí významu. Jako většina průvodců, které mi Bůh posílal, i Hirsch to zřejmé obhajoval. Tvrdil – Ano, vždy *existuje* původní význam, jejž měl autor při psaní na mysli. A ano, pokud si nárokujeme právo na platný výklad, pak musíme v textu pátrat po pisatelových záměrech a poskytnout dobré podklady, když tvrdíme, že jsme tyto záměry našli. Bylo to stejně jasné jako slunce na obloze. Přesně to přece všichni ve svém každodenním životě předpokládáme, ať říkáme či píšeme cokoliv.

A co bylo snad ještě důležitější, přišlo mi to zdvořilé. Nikdo z nás nechce, aby se naše vzkazy, dopisy či smlouvy interpretovaly jinak, než jak jsme je zamýšleli. A proto zdvořilost i zlaté pravidlo vyžadují, abychom stejným způsobem přistupovali ke čtení toho, co napsali jiní. Začal jsem mít pocit, že mnohé filozofické proslovy o významu byly jen holé pokrytectví: Na univerzitě se objektivní význam snažím podkopat, ale doma (nebo v bance) na něm trvám. Na téhle hře jsem se opravdu nechtěl podílet. Takhle podle mě vypadal naprosto promarněný život. Pokud by neexistoval žádný platný výklad založený na reálném, objektivním, neměnném, původním významu, pak by celá moje bytost nemohla udělat nic jiného, než říct: „Jezme, pijme, radujme se. Ale za žádných okolností nepovažujme vzdělanost za něco, na čem skutečně záleží."

Když „zemřel" Bůh, „zemřel" i význam

Jednotlivé kousky do sebe začaly pomalu zapadat. Jednoho studeného říjnového odpoledne roku 1965 jsem si v rohu knihovny, jež byla ve druhém patře Wheaton College, četl poslední číslo

magazínu *Time* (vydání z 22. října 1965). Přímo na titulní straně byl článek nazvaný „Je Bůh mrtev?“. „Křesťanští ateisté“ jako Thomas J. J. Altizer odpověděli ano. Nebylo to nic nového. Friedrich Nietzsche vystavil Bohu parte už o sto let dříve slovy: „Kde je Bůh?... Já vám to povím. Zabili jsme ho – vy a já. My všichni jsme jeho vrahy… Bůh je mrtvý. Bůh zůstává mrtvý a my jsme ti, kdo ho zabili.“[2] Za toto vyznání zaplatil vysokou cenu: Posledních jedenáct let svého života strávil Nietzsche v semikatatonickém stavu* a roku 1900 zemřel.

Ale odvážní „křesťanští ateisté“ šedesátých let si nespočítali, jakou cenu budou muset zaplatit, když se jako nadlidé (jak je Nietzsche nazýval) stanou náhradou za Boha. Opojný existencialismus rozvázal kreativním teologům jazyky – byli na tom podobně jako člověk sedící v letadle pět řad za vámi, který vypil příliš mnoho piva. A tak bylo sebevražedné tvrzení, že je Bůh mrtev, vysloveno znovu. A ve chvíli, kdy zemřel Bůh, zemřel i význam biblického textu. Pokud zemře základ objektivní reality, pak zemře i důvod o objektivní realitě psát či mluvit. To vše spolu úzce souvisí.

Pro mě však Bůh mrtvý nebyl, a tak to, že jsem se na konci šedesátých let oprostil od šílené snahy Ho zabít, mě na začátku let sedmdesátých přirozeně vedlo k oproštění se od pokrytecké prázdnoty hermeneutického subjektivismu – dvojakého tvrzení, že žádná věta neobsahuje objektivní význam (s výjimkou této). Teď jsem byl připraven na skutečné studium teologie: Zjistit, co Bible říká o tom, jak svůj život nepromarnit.

UČÍM SE ČÍST BIBLI S „PŘÍSNOU SEBEKÁZNÍ“

Můj dluh z této doby vůči Danielu Fullerovi je nevyčíslitelný. Daniel byl mým učitelem hermeneutiky – vědy o výkladu Bible. Nejen že mi „představil“ E. D. Hirsche a donutil mě číst jeho

* Lidé v katatonickém stavu ztrácejí schopnost ovládat své svaly a komunikovat s okolím (pozn. př.).

knihy opravdu důsledně, ale také mě naučil, jak číst Bibli s tím, co Matthew Arnold nazývá „přísnou sebekázní“. Ukázal mi to, co je zřejmé: že verše v Bibli nejsou perlami navlečenými na provázku, ale články jednoho řetězu. Její pisatelé vytvořili jednotný proud myšlenek. Uvažovali o něm. A k uvažování vyzývá i Písmo: „Pojďme, společně nad tím pouvažujme, praví Hospodin“ (Izajáš 1,18; podle anglického překladu King James Version). Při čtení jakékoliv pasáže Bible bychom tedy měli pátrat po souvislosti mezi jednotlivými verši – vždy totiž společně vyjadřují jednu soudržnou věc. Stejně tak i v případě odstavců, potom kapitol, celých knih a tak dále, dokud jednotu Bible nenalezneme v ní samotné, v tom, jak je složena.

Měl jsem pocit jako by mě ta malá hnědá stezka, po níž se ubíral můj život, zavedla do sadu, do vinice, zahrady, kde všude kolem rostlo ovoce, které bere dech, rozechvívá srdce a mění život. Ještě nikdy jsem neviděl tolik pravdy a krásy zhuštěné do tak malého prostoru. Bible mi v tu chvíli připadala, a stále ještě připadá, nevyčerpatelná. Právě o tom jsem snil, když mě Bůh povolal do služby slova, zatímco jsem ve zdravotním středisku bojoval s mononukleózou. Od této chvíle otázka zněla: jaký je Cíl, Smysl, Účel a Podstata tohoto nádherného záblesku Boží Pravdy?

Záblesk toho, proč existuji já i všechno ostatní

Předmět po předmětu nacházely jednotlivé kousky skládačky své místo. Ty tři roky studia teologie pro mě byly skutečně velkým darem. Poslední předmět, který vyučoval dr. Fuller – „Jednota Bible“ (pod stejným názvem vyšla i kniha[3]) – pak vztyčil prapor jednoty nad celou Biblí.

> Bůh ustanovil dějiny spásy (jejichž posloupnost plně ukazuje Jeho slávu) tak, aby ten největší možný počet lidí měl nakonec své předchůdce potřebné ke zrození (nejvroucnější) lásky k Bohu… Bůh v celých dějinách spásy prokazuje své milosrdenství takovým způsobem, aby co největší počet lidí

> v Něm mohl navěky zažívat potěšení z celého svého srdce, síly a mysli… Až tito lidé naplní novou zem, pak bude záměr, se kterým Bůh projevuje své milosrdenství, naplněn… Všechny události z dějin spásy zaznamenané v Bibli a jejich význam vytvářejí jednotu; její součástí jsou proto, aby tento cíl naplnily.[4]

V těchto slovech se skrývala semínka mé budoucnosti. Z nich vyrostla vášeň, která pohání můj život. Jedno z těch semínek se nacházelo ve slově „sláva" – Božím záměrem v celé historii je „plně ukázat svou slávu". Další semínko bylo ve slově „potěšení" – Božím záměrem je, aby v Něm Jeho lid „měl potěšení z celého svého srdce". Vášní mého života se stala touha pochopit, žít, učit a kázat o obou těchto Božích záměrech ruku v ruce – tedy že nejde o dva, ale o jeden.

Bylo mi čím dál tím jasnější, že pokud chci dojít na konec svého života, aniž bych musel říct: „Promarnil jsem ho!", pak se budu muset „protlačit" až k nejvyššímu Božímu záměru a připojit se k Němu v jeho naplňování. Pokud můj život měl mít jedinou, vše uspokojující sjednocující vášeň, pak to musela být Boží vášeň. A pokud se Daniel Fuller nemýlil, pak Boží vášní je ukázat svou slávu a potěšit mé srdce.

Od chvíle, kdy jsem tuto pravdu objevil, ji po celý svůj život zažívám, zkoumám a vysvětluji. Každý rok se stává jasnější, jistější a podmanivější. Dnes ještě jasněji chápu, že oslavovat Boha a radovat se z Něj nejsou oddělené oblasti. Nesouvisí spolu jako ovoce a zvířata, ale jako ovoce a jablka. Jablka jsou jeden z druhů ovoce. Radovat se z Boha nejvyšší možnou měrou je jeden ze způsobů, jak Ho oslavovat. Radost z Boha ukazuje nejvyšší možnou měrou Jeho hodnotu.

Zlom v mém životě zpečetil kazatel z osmnáctého století

V té době vstoupil do mého života Jonathan Edwards s nejmocnějším potvrzením této pravdy, jaké jsem kdy objevil mimo Bibli. Bylo tak mocné proto, že mi ukázal, že se v Bibli nachází. Dnes, kdy píšu tuto knihu, je rok 2003 a od Edwardsova narození uběhlo přesně 300 let.

Jonathan Edwards působil v Nové Anglii jako kazatel a teolog; pro mě se stal nejdůležitějším nežijícím učitelem vedle pisatelů Bible. Nikdo, s výjimkou Bible, neutvářel můj pohled na Boha a křesťanský život více než Jonathan Edwards.

Jsem Bohu vděčný, že Jonathan svůj život nepromarnil. Zemřel náhle na následky selhání očkování proti neštovicím, když mu bylo pouhých padesát čtyři let. Žil však dobře a jeho život je velice inspirativní díky úsilí, s jakým se ho snažil nepromarnit, a jeho vášni pro Boží vyvýšení. Ve svých devatenácti letech si sepsal předsevzetí, která mu měla pomoci žít ještě intenzivněji pro Boží slávu. Popřemýšlejte o některých z nich:

- předsevzetí č. 5: „Předsevzal jsem si neztratit jedinou chvíli v životě, ale každou využít tím nejlepším možným způsobem, jakého budu schopen."
- předsevzetí č. 6: „Předsevzal jsem si, že dokud budu naživu, budu žít ze všech svých sil."
- předsevzetí č. 17: „Předsevzal jsem si žít tak, jak bych si ve chvíli smrti přál, abych byl býval žil."
- předsevzetí č. 22: „Předsevzal jsem si usilovat o to, abych si pro život po smrti zajistil tolik štěstí, kolik jen budu moci; usilovat o to se vší silou, mocí, rázností a vehemencí, ano i násilím, jakého jsem schopen anebo k jakému se dokážu přimět, to vše jakýmkoliv možným způsobem."[5]

To poslední předsevzetí (č. 22) nám může připadat nehorázně sebestředné, dokonce nebezpečné, pokud nepochopíme, jak hluboce

spolu Boží sláva a štěstí křesťana podle Edwardse souvisely. Násilí, které měl na mysli, bylo tím, co chtěl Ježíš říct slovy: „Jestliže tě svádí tvé pravé oko, vyrvi je a odhoď pryč, neboť je pro tebe lépe, aby zahynul jeden ze tvých údů, než aby celé tvé tělo bylo uvrženo do pekla“ (Matouš 5,29). A co se týče úsilí o vlastní štěstí, nezapomeňte, že Edwards byl zcela přesvědčený, že být šťastný v Bohu je cesta, jak Ho oslavit. K tomu jsme byli stvořeni. Mít potěšení v Bohu pro něj nebylo jen něco, co si můžeme vybrat nebo čemu dáme přednost, ale naše radostná povinnost a jediná vášeň našich životů. Proto bylo rozhodnutí maximalizovat své štěstí v Bohu rozhodnutím ukázat Boha jako slavnějšího než jakýkoliv jiný zdroj štěstí. Usilovat o štěstí v Bohu a oslavovat Boha pro něj znamenalo totéž.

Konečně se vše poskládalo dohromady

Edwards to vysvětloval následovně. V době, kdy mu bylo něco málo přes dvacet let, měl kázání s touto hlavní myšlenkou: „Zbožní jsou určeni pro nepoznané a nepředstavitelné štěstí.“ Verš, na kterém své kázání zakládal, byl z 1. Janovy 3,2 „…a ještě nevyšlo najevo, co budeme!“

> Boží sláva nespočívá výhradně v tom, že poznáváme Jeho dokonalost: Lidé totiž mohou poznat Boží moc a moudrost, a přesto z nich nemít žádné potěšení, ale naopak nelibost. Takoví lidé Boha neoslavují. Boží sláva nespočívá ani v tom, když o Jeho dokonalosti mluvíme: Slova totiž nepřinášejí žádný prospěch, než když vyjadřují postoj mysli. Boží sláva proto (spočívá) v tom, když se lidé těší, radují a plesají v projevech Jeho krásy a dokonalosti… Podstata oslavování… Boha proto spočívá v tom, když se lidé radují v projevech Boží krásy, což je ta radost a štěstí, o kterém mluvíme. A tak nakonec vidíme, že vše přichází k tomuto závěru: Konečným smyslem stvoření je, aby Bůh mohl lidi učinit šťastné; protože pokud Bůh stvořil svět, aby mohl být lidmi oslaven, pak ho také stvořil, aby se

> oni v Jeho slávě mohli radovat; ukázali jsme již přece, že tyto dvě věci jsou totožné.“[6]

V tu chvíli se mi vše poskládalo dohromady – nastal zlom. Co je podstatou života? K čemu je? Proč existuji? Proč jsem tu? Abych byl šťastný? Nebo oslavoval Boha? Po léta ve mně sídlil nevyslovený pocit, že tyto dvě věci jsou ve vzájemném rozporu. Buď oslavujete Boha, anebo usilujete o vlastní štěstí. Jedno se zdálo být naprosto správné, druhé naprosto nevyhnutelné. A právě kvůli tomu jsem byl tak dlouho zmatený a frustrovaný.

Celý problém byl o to horší, že lidé, kteří zdůrazňovali Boží slávu, nevypadali, jako by v Něm nacházeli mnoho radosti. A ti, kteří, jak se zdálo, v Bohu nacházeli nejvíce radosti, o Boží slávě smýšleli chybně. Ale teď mi ten největší myslitel rané Ameriky, Jonathan Edwards, ukázal, že Boží záměr pro můj život je, abych toužil po Jeho slávě a zároveň usiloval o své štěstí v Jeho slávě, a že obojí tvoří jen jednu jedinou vášeň.

Ve chvíli, kdy jsem to pochopil, jsem konečně zjistil, co by znamenalo promarnit svůj život a jak tomu zabránit. Bůh mě (i vás) stvořil k tomu, abych žil s jedinou všezahrnující a všeproměňující vášní – vášní oslavit Ho tím, že budu ve všech oblastech života zobrazovat Jeho nejvyšší vznešenost a radovat se z ní. Obojí – zobrazovat ji i radovat se z ní – je zásadní. Pokud se lidem budeme snažit ukázat Boží vznešenost bez radosti z ní, pak uvidí jen skořápku pokrytectví, a to nepovede k ničemu jinému než k pohrdání či zákonictví. Pokud však tvrdíme, že se radujeme z Jeho vznešenosti, a přitom se ji druhým nesnažíme ukázat, aby ji mohli vidět a obdivovat, pak podvádíme sami sebe. Znakem radosti, jíž vládne Bůh, je totiž nutkání „přetéct“ a rozlít se do srdcí druhých. Promarněný život je život bez vášně pro Boží vyvýšení nade vším k radosti všech lidí.

ZCELA JASNÝ DŮVOD K ŽIVOTU

Bible je zcela jasná: Bůh nás stvořil ke své slávě. Toto praví Hospodin: „Přiveď mé syny zdaleka a mé dcery od končin země, každého, kdo se nazývá mým jménem a koho *jsem stvořil ke své slávě*“ (Izajáš 43,6–7). Život promarníme, pokud nežijeme pro Boží slávu. A tím myslím *celým* životem. Vše, co děláme, má vést k Jeho slávě. Proto Bible zachází až do takových detailů jako je jídlo a pití: „Ať tedy jíte či pijete či cokoli jiného děláte, *všecko čiňte k slávě Božĺ*“ (1. Korintským 10,31). Pokud Bůh není součástí všech oblastí našeho života (včetně jídla i pití) tím, že v Něm nacházíme svou radost a stavíme Ho druhým na odiv, pak své životy promarníme.

Co znamená oslavovat Boha? Pokud nebudeme opatrní, můžeme snadno sklouznout k nebezpečně pokřivenému chápání tohoto slova. *Oslavovat* se podobá slovu *zkrášlovat*. *Zkrášlovat* ovšem obvykle znamená „činit něco krásnějším než je“, zlepšovat vzhled, a to v žádném případě *není* to, co máme na mysli slovem *oslavovat* v souvislosti s Bohem. Není možné Boha učinit slavnějším nebo krásnějším než je. Nelze Ho zlepšit, „ani si nedává lidskýma rukama sloužit, jako by něco potřeboval“ (Skutky 17,25; B21). *Oslavovat* neznamená přidat Bohu více slávy.

Výstižnější je slovo *zvětšovat*. Ale i zde můžeme udělat chybu, protože *zvětšovat* má dva zcela odlišné významy. V souvislosti s Bohem znamená jeden z nich uctívání a druhý zvrácenost. „Zvětšovat“ Boha můžeme po vzoru mikroskopu anebo teleskopu. Při zvětšování mikroskopem se mrňavé objekty zdají větší než jsou. Například roztoč pak může vypadat jako obrovská stvůra. Odvážit se Boha „zvětšovat“ tímto způsobem je zvrácenost. Teleskop funguje jinak – při pohledu skrze něj získává to, co je nepředstavitelně velké, svou skutečnou podobu. Galaxie, které na nebi vypadají jen jako dírka po špendlíku, se s Hubblovým vesmírným teleskopem jeví jako obři s miliardami hvězd – a takové také skutečně jsou. Takto „zvětšovat“ Boha znamená uctívání.

Svůj život promarníme, pokud se nemodlíme, nepřemýšlíme, nesníme, neplánujeme a neusilujeme o „zvětšování“ Boha ve všech oblastech svého života. K tomu nás Bůh stvořil: abychom žili způsobem, díky kterému se Jeho podoba přiblíží velikosti, kráse a nekonečné hodnotě, jíž skutečně má. Na noční obloze tohoto světa se Bůh většině lidí jeví – pokud alespoň to – jako světélko velikosti dírky po špendlíku. Ale On nás stvořil a povolal k tomu, abychom ukazovali Jeho pravou podobu. Právě to znamená být stvořený k obrazu Božímu. Jeho záměrem je, abychom světu zobrazovali, jaký doopravdy je.

Je láska a úcta totéž?

Pro mnoho lidí to očividně není projev lásky. Když jim řeknete, že je Bůh stvořil ke *své* slávě, necítí se milovaní. Cítí se zneužití. Což je pochopitelné vzhledem k tomu, jak moc svět význam lásky překroutil. Pro většinu lidí „být milován“ znamená „být vážený“ „získat něčí úctu“, to, že je druzí vyzdvihují. Téměř vše v naší západní kultuře podpírá tento pokřivený pohled. Tisíci způsoby se učíme, že milovat znamená posilovat vlastní hodnotu nějakého člověka. Milovat znamená pomoci někomu mít ze sebe dobrý pocit. Milovat znamená nastavit někomu zrcadlo a pomoci mu, aby našel zalíbení v tom, co vidí.

Tohle však Bible nemá na mysli, když mluví o Boží lásce. Láska dělá pro druhé to nejlepší. Ale stát se objektem vlastní maximální pozornosti pro nás není nejlepší. Ve skutečnosti je to smrtelný odklon. Byli jsme stvořeni k tomu, abychom viděli a zakoušeli Boha – a díky tomu byli plně uspokojeni, a tak po celém světě šířili hodnotu Jeho přítomnosti. Neodkazovat lidi kolem sebe na Boha, který plně uspokojuje, znamená nemilovat je. Pomoci jim mít ze sebe dobrý pocit, přestože byli stvořeni k tomu, aby se cítili dobře při pohledu na Boha, je jako vzít je do Alp a zamknout je v místnosti plné zrcadel.

NA OKRAJI GRAND KAŇONU

Skutečně nádherné chvíle radosti nepřicházejí ve chvílích sebeuspokojení, nýbrž sebezapomenutí. Stát na okraji Grand kaňonu a kochat se svou vlastní velikostí je chorobné. V takových chvílích máme zažívat velkolepou radost, která nemá původ v nás. A každá z těch ojedinělých a vzácných chvil – kdy stojíte u Grand kaňonu, na úpatí Alp nebo pod hvězdami – je jen ozvěnou něčeho mnohem úžasnějšího, Boží slávy. Proto Bible říká: „Nebesa vypravují o Boží slávě, obloha hovoří o díle jeho rukou“ (Žalm 19,2).

Někdy lidé považují za neuvěřitelné, že by se Bůh – pokud by existoval – zajímal o tak nicotné smítko reality jako je člověk na planetě Zemi. Říkají, že vesmír je tak obrovský, že člověk je zcela bezvýznamný. Proč by se Bůh obtěžoval stvořit mikroskopické zrnko prachu jako je Země a lidstvo na ní, a pak se jím zabýval?

Za touto otázkou se skrývá základní nepochopení toho, o co ve vesmíru doopravdy jde. Vesmír je o Boží velikosti, ne o významu člověka. Bůh stvořil malého člověka a obrovský vesmír, aby tím o sobě něco řekl – aby nám ukázal svou nekonečnou velikost, moc, moudrost a krásu, a my to vše poznali a těšili se z toho. Čím víc fotek nesmírných hlubin vesmíru nám Hubblův teleskop posílá, tím větší by měla být naše bázeň před Bohem. Nepoměr mezi námi a velikostí vesmíru je ukázkou nepoměru mezi námi a Bohem. A to hodně slabou ukázkou. Záměrem však není umenšit nás, ale oslavit Jeho.

MILOVAT DRUHÉ ZNAMENÁ VÉST JE K BOHU, KTERÝ PLNĚ USPOKOJUJE

Vraťme se teď k tomu, co znamená být milován. Lidem se podařilo původní význam téměř úplně překroutit. Láska znamená ukázat umírající duši životodárnou krásu Boží slávy, především Jeho milost. Ano, jak ještě uvidíme, Boží slávu můžeme ukázat mnoha praktickými způsoby včetně zajištění jídla, oblečení, přístřeší

a zdravotní péče. To měl Ježíš na mysli, když řekl: „Tak ať svítí světlo vaše před lidmi, aby viděli vaše dobré skutky a vzdali slávu vašemu Otci v nebesích“ (Matouš 5,16). Každý dobrý skutek by měl být zjevením Boží slávy. To, co z dobrého činu dělá skutek lásky, není však samotný čin, ale obětavost a touha, aby se skrze něj mohla projevit Boží sláva. Nesnažit se ukázat Boha znamená nemilovat, protože On je ten, koho lidé potřebují nejvíc. A mít vše, jen Jeho ne, stále znamená nakonec zahynout. Bible říká, že se můžete vzdát všeho, co máte, a vydat své tělo k upálení, a přitom nemít lásku (1. Korintským 13,3). Pokud lidi kolem sebe nevedete k Bohu, aby u Něj našli věčnou radost, pak je nemilujete. Promarníte svůj život.

Znamená věčný život nebe plné zrcadel?

Zkusme teď přemýšlet, co z toho plyne pro Boží lásku? Jak by nám měl Bůh svou lásku projevovat? Stačí uvažovat logicky: Nejlepší způsob, jak nám Bůh může svou lásku projevit, je dát nám to nejlepší a možnost těšit se z toho navěky – tedy sama sebe, protože On je to nejlepší. Ale nejsme závislí jen na logice. Bible to říká jasně: „Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný“ (Jan 3,16). Bůh nám svou lásku projevuje tím, že nám za cenu oběti vlastního Syna, Ježíše Krista, dává *věčný život*. Co však znamená věčný život? Věčnou samolibost? Nebe plné zrcadel? Nebo snowboardů, golfových hřišť či černookých panen?

Ne. Ježíš nám říká přesně, co tím myslel: „A to je ten věčný život – aby poznali tebe, jediného pravého Boha, a toho, jehož jsi poslal, Ježíše Krista“ (Jan 17,3; B21). Co znamená věčný život? Znát Boha a jeho Syna, Ježíše Krista. Žádná věc nedokáže uspokojit lidskou duši. Naše duše byly stvořeny k tomu, aby stály v úžasu před Osobou – jedinou osobou hodnou úžasu. Obdivujeme výjimečné vlastnosti hrdinů, ale ti jsou jen stínem Ježíše Krista. Jak nesrovnatelně víc budeme uspokojeni Osobou, ve které mají všechny výjimečné vlastnosti svůj původ a která ztělesňuje všechny schopnosti, nadání,

sílu, nádheru, důvtip a dobrotu. Snažím se říct následující – Bůh svou lásku k nám projevuje tím, že nás osvobozuje z područí našeho Já, abychom se mohli navěky těšit z toho, že Ho známe a že Ho můžeme chválit.

Anebo se zamysleme nad tím, jak to vyjádřil apoštol Petr: „Vždyť i Kristus dal svůj život jednou provždy za hříchy, spravedlivý za nespravedlivé, *aby nás přivedl k Bohu*“ (1. Petrova 3,18). Proč Bůh poslal Ježíše zemřít? „Aby nás přivedl k Bohu“ – k sobě samému. Abychom mohli přebývat u Otce, který uspokojí všechny naše touhy. To je láska. Boží láska k nám znamená, že udělá vše, co je zapotřebí (byť za obrovskou cenu), abychom Ho po celou věčnost mohli zakoušet a hledět na Jeho tvář. Pokud je pravda, co žalmista říká Bohu v Žalmu 16,11 – „Stezku života mi dáváš poznat; vrcholem radosti je být s tebou, ve tvé pravici je neskonalé blaho,“ co potom musí láska udělat? Musí nás zachránit od závislosti na vlastním já a změněné nás přivést do Boží přítomnosti.

Zneužívá vás Bůh?

Následující otázka vám pomůže zjistit, jestli jste se nenechali naočkovat pokřiveným pohledem světa na lásku: Cítili byste víc Boží lásky, kdyby vás Bůh vyvyšoval, anebo vás přes velkou osobní ztrátu osvobodil z područí sebelásky a vy tak mohli najít věčné potěšení ve vyvyšování Jeho samého?

Řekněme, že by vaše odpověď zněla: „Chci být svobodný od vlastního já a plný radosti v Bohu; chci mít potěšení z vyvyšování Boha, ne sebe. A chci, aby plnost mé radosti trvala věčně.“ Pokud odpovíte takto, pak budete mít i odpověď na obavu, kterou jsem vyjádřil dříve – jestli nás Bůh jen nevyužívá, když nás stvořil ke své slávě. Poznáte, že když nás stvořil ke své slávě, zároveň nás tím stvořil k naší nejvyšší radosti. Bůh je v nás nejvíce oslaven, když jsme nejvíce uspokojeni v Něm.

Bůh je tou jedinou bytostí ve vesmíru, pro niž je vlastní vyvýšení tím nejvyšším skutkem lásky. Každý, kdo kromě Něj vyvyšuje sama

sebe, nás odvádí od toho, koho skutečně potřebujeme – od Boha. Když však sebe sama vyvyšuje Bůh, pak strhává naši pozornost právě k tomu, koho k naší radosti potřebujeme nejvíc. Kdyby malby dokázaly mluvit a viděli vás, jak procházíte galérií se zrakem upřeným k zemi, volaly by na vás: „Podívej se! Podívej se na mě. Vždyť kvůli mně tu jsi.“ A kdybyste se podívali a s těmi, kdo jsou kolem vás, začali obdivovat krásu obrazů, pak by vaše radost byla plná. Nestěžovali byste si, že obrazy měly být zticha a nerušit vás. Díky nim jste přece nepromarnili svou návštěvu v galerii. Stejně tak si žádné dítě nebude stěžovat, že ho otec využívá, když má radost z toho, že ho svou přítomností rozradostnil.

Konečně jsem se dokázal chopit vášně, pro kterou jsem byl stvořen

Díky všem těmto objevům jsem konečně mohl stvrdit Boží záměr pro svůj život, který mi Bůh ukazoval v Bibli. Neměl jsem už důvod bát se, že si musím vybrat mezi tím, co je správné, a tím, co je nevyhnutelné – mezi úsilím o Jeho slávu a úsilím o vlastní štěstí. Mohl jsem začít prožívat vášeň pro Boží vyvýšení nade vším k radosti všech lidí. Byl jsem zachráněn od promarněného života. Od této chvíle mohl mít můj život ten nejvyšší smysl – stejný smysl, jaký má ten Boží: Zobrazovat Jeho velikost a těšit se z ní.

Dospěl jsem ke konci svého dávného hledání: Našel jsem Cíl, Smysl, Účel a Podstatu. Byl skutečný. Objektivní. Existoval. A měl základy v samotné podstatě toho, kdo je Bůh sám v sobě. On je slavný, nádherný a vyvýšený ve všech svých rozmanitých vlastnostech. Jsou nekonečné, věčné a neměnné. Je to Pravda, Spravedlnost, Dobrota, Moudrost, Moc a Láska. Z toho, kdo je Bůh sám v sobě, plyne smysl naší existence. Boží vášeň pro svou slávu dává zrod té naší. To je ten jediný, všezahrnující, vše proměňující smysl bytí: Radovat se a zobrazovat Boží vyvýšenost nade vším k radosti všech lidí.

Bůh nás stvořil k tomu, abychom žili s jedinou vášní: Ve všech oblastech života radostně zobrazovat Jeho nejvyšší vznešenost.

Promarněný život je život bez této vášně. Bůh nás povolává k tomu, abychom se modlili, přemýšleli, snili, plánovali a pracovali ne k vyvýšení nás samotných, ale k Jeho oslavě ve všech oblastech našeho života.

SLÁVA JEŽÍŠE KRISTA

Od 11. září 2001 vnímám ještě jasněji než kdy dřív, jak je důležité radovat se pouze ve vznešenosti Ježíše Krista, který byl ukřižován za hříšníky a byl vzkříšen. Kdykoliv mluvíme o Bohu, musí být zřejmé, že mluvíme o Kristu. Mluvit v dnešním pluralitním světě o Boží slávě nekonkrétními slovy je k ničemu. Bůh bez Krista není Bohem. A bůh, který není Bohem, nemůže duši spasit ani uspokojit. Následovat „ne–Boha" – ať má jakékoliv jméno nebo se jedná o jakékoliv náboženství – by znamenalo promarnit svůj život. Bůh v Kristu je jediný pravý Bůh a jediná cesta k radosti. Vše, co jsem doposud řekl, teď musíme vnímat v souvislosti s Kristem. Znovu se vracíme k tomu starému kuchyňskému obrázku: „Co pro Krista je uděláno, jen to přetrvá."

Aby nás dovedl k tomuto nejvyššímu a nejtrvalejšímu potěšení ze všech, nechal Bůh svého Syna trpět a zemřít, přestože byl zcela nevinný. Taková byla cena za naši záchranu od promarněného života. Věčný Boží Syn „nelpěl na tom, že je roven Bohu, nýbrž sám sebe zmařil. Vzal na sebe podobu otroka a stal se podobným lidem… ponížil se, stal se poslušným až k smrti, a to smrti kříže" (Filipským 2,6–8; ČSP).

VŠECHNO BYLO STVOŘENO PRO NĚHO

Tento Ježíš byl a je skutečný historický člověk, ve kterém „je tělesně přítomná veškerá plnost božství" (Koloským 2,9). Vzhledem k tomu, že je, jak říká staré Nicejské vyznání, „Bůh z Boha, Světlo ze Světla, pravý Bůh z pravého Boha", a vzhledem k tomu, že Jeho smrt a vzkříšení jsou ústředním Božím skutkem v celé historii,

nemůže nás překvapit, že Bible říká: „všechno je stvořeno skrze něho a *pro něho*“ (Koloským 1,16). Pro *Něho*! To znamená pro Jeho slávu. Což také znamená, že vše, o čem jsme doposud mluvili – to, že nás Bůh stvořil ke své slávě – znamená i to, že nás stvořil ke slávě svého Syna.

První, o co Ježíš ve své modlitbě v 17. kapitole Janova evangelia žádá, je: „Otče, přišla má hodina. Oslav svého Syna, aby Syn oslavil tebe“ (Jan 17,1). Od chvíle Ježíšova vtělení a Jeho výkupného díla se tím jediným způsobem, jak mohou hříšní lidé oslavit Boha, stala oslava vzkříšeného Boho–člověka, Ježíše Krista. Jeho krvavá smrt je zářivým středem Boží slávy. Neexistuje žádná jiná cesta k Boží slávě než skrze Božího Syna. Jen skrze víru v Ježíše Krista máme přístup ke všem Jeho zaslíbením – k radosti v Boží přítomnosti a potěšení v Jeho pravici.

Pokud zavrhneme Jeho, zavrhneme Boha

Ježíš je pro všechny lidi i všechna náboženství lakmusovým papírkem reality. Řekl to jasně: „Kdo odmítá mne, odmítá toho, který mě poslal“ (Lukáš 10,16). Lidé a náboženství, která odmítají Krista, odmítají Boha. Znají ostatní náboženství Boha? Test zní následovně: Odmítají Ježíše jako jediného Spasitele, který byl ukřižován za hříšníky, ale třetího dne byl vzkříšen? Pokud ano, pak Boha nepoznali spasitelným způsobem.

To měl Ježíš na mysli, když řekl: „Já jsem ta cesta, pravda i život. Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne“ (Jan 14,6), nebo: „Kdo nemá v úctě Syna, nemá v úctě ani Otce, který ho poslal“ (Jan 5,23). Anebo když mluvil s farizeji a řekl jim: „Kdyby Bůh byl váš Otec, milovali byste mě“ (Jan 8,42).

To měl na mysli apoštol Jan, když napsal: „Kdo popírá Syna, nemá ani Otce. Kdo vyznává Syna, má i Otce“ (1. Janova 2,23) nebo: „Kdo… nezůstává v učení Kristovu, nemá Boha“ (2. Janova 9).

Nemá žádný smysl romantizovat si náboženství, která odmítají božství a spásné dílo Ježíše Krista. Boha neznají. A ti, kdo je následují, tragicky promarní své životy.

Abychom viděli a zakusili Boží slávu, musíme vidět a zakusit slávu Kristovu. Protože „on je obraz Boha neviditelného" (Koloským 1,15). Jinak řečeno, abychom mohli přijmout Boží slávu, musíme přijmout evangelium Ježíše Krista. Není to jen proto, že jsme všichni hříšní a potřebujeme Spasitele, ale také proto, že tento Spasitel je sám ten nejplnější a nejkrásnější projev Boží slávy. On nám zajistil nezasloužené věčné potěšení a sám se stává naším věčným Pokladem, jenž si zasluhuje vše.

Evangelium je dobrá zpráva o slávě Ježíše Krista

Tak zní definice evangelia. To, co vidíme očima našeho srdce, když uvěříme v Ježíše Krista, je „světlo evangelia slávy Kristovy, slávy toho, který je obrazem Božím" (2. Korintským 4,4). Evangelium je dobrá zpráva o vítězné kráse. Nebo řečeno Pavlovými slovy, jde o dobrou zprávu o „slávě Kristově". Když přijímáme Krista, přijímáme Boha. Vidíme a zakoušíme Boží slávu. Pokud ji však v Kristu nevidíme, pak Boží slávu nikdy nezakusíme. On je jediným oknem, přes které může hříšný člověk pohlédnout na Boží tvář, aniž by zemřel.

Bible říká, že nám Bůh při našem obrácení dává „poznat světlo své slávy ve tváři Kristově" (2. Korintským 4,6). Buď vidíme Boží slávu „ve tváři Kristově", anebo ji nevidíme vůbec. A „tvář Kristova" je Kristovou krásou dosahující svého vrcholu na kříži. Zkrvavená tvář ukřižovaného (a triumfujícího!) Krista je výrazem Boží slávy. To, co nám dřív bylo bláznovstvím, se stalo naší moudrostí, mocí a chloubou (1. Korintským 1,18.24).

Svůj život promarníme, pokud nepochopíme slávu kříže, pokud ho nebudeme opatrovat jako svůj poklad a lnout k němu jako ke svému nejvyššímu potěšení a nejhlubší útěše v každé bolesti. Právě toho se týká další kapitola.

Poznámky

[1]E. D. Hirsch, *Validity in Interpretation* (New Haven, Conn.: Yale University Press, 1967), ix. Tato citace nevyjadřuje Hirschovo přesvědčení, ale to, proti čemu argumentuje.
[2]Citace pochází z aforismu 125 s názvem „The Madman" z *The Joyful Science*, citovaná v: Damon Linker, „Nietzsche's Truth," *First Things* 125 (srpen/září, 2002); s. 54; dostupné online na http://www.firstthings.com/ftissues/ft0208/articles/linker.html.
[3]Daniel Fuller, *The Unity of the Bible: Unfolding God's Plan for Humanity* (Grand Rapids, Mich.: Zondervan, 1992).
[4]tamtéž, s. 453–454.
[5]Jonathan Edwards, *The Works of Jonathan Edwards*, sv. 1 (Edinburgh: Banner of Truth, 1976), xx–xxi.
[6]Jonathan Edwards, „Nothing Upon Earth Can Represent the Glories of Heaven," z: *The Works of Jonathan Edwards*, sv. 14, upr. Kenneth P. Minkema (New Haven, Conn.: Yale University Press, 1997), s. 144.

Kapitola 3

Chlubit se pouze křížem - zářivým středem Boží slávy

Opakem promarněného života je život na základě jediné vášně; vášně, která vyvyšuje Boha a zároveň uspokojuje duši. Dobře prožitý život musí vyvyšovat Boha a uspokojovat duši, protože k tomu nás Bůh stvořil (Izajáš 43,7; Žalm 90,14). Tím jsme se zabývali ve druhé kapitole. A „vášeň" je to správné slovo (nebo chcete-li horlivost, zápal, touha či zanícenost), protože Bůh nám přikazuje, abychom Ho milovali *celým* svým srdcem (Matouš 22,37) a Ježíš nám připomíná, že vlažného člověka nesnese ve svých ústech (Zjevení 3,16). Opakem promarněného života je život na základě jediné vášně; vášně, jež uspokojuje duši a usiluje o Boží vyvýšenost nade vším.

Jak vážné je slovo „jediná"? Je skutečně možné, aby život měl jen jediný smysl? Může práce, odpočinek, vztahy, jídlo, milování i služba opravdu vycházet z jediné vášně? Existuje něco tak hlubokého, tak velikého a tak silného, aby udrželo tohle všechno pohromadě? Může v sexu, autech, práci, válce, přebalování a placení daní opravdu existovat jednota, která by vyvyšovala Boha a uspokojovala duši?

Tato otázka nás přivádí na stejné místo, kde jsme skončili ve druhé kapitole, totiž k Ježíšově smrti na kříži. Skončili jsme zde proto, že žít pro Boží slávu musí znamenat žít pro slávu ukřižovaného Krista. Kristus je Boží obraz. On je souhrn Boží slávy v lidské podobě. A Jeho krása zářila nejjasněji v nejtemnější hodině Jeho života.

Bible nás nutí znát jen jedinou „věc"

Na místo, kde tekla Ježíšova krev, nás však přivádí i otázka *jediné* vášně. Bible nás tím směrem přímo tlačí. Například apoštol Pavel

řekl, že jeho život i služba se upínají k jedinému cíli: „Rozhodl jsem se totiž, že mezi vámi nebudu znát nic než Ježíše Krista, a to Krista ukřižovaného“ (1. Korintským 2,2). Je to udivující, když si uvědomíte, kolik různých věcí Pavel dělal. Respektive když o nich začnete mluvit. Musí existovat rovina, na které je „Ježíš Kristus, a to Kristus ukřižovaný“ základem a souhrnem všeho, o čem se v následujících verších zmiňuje. Tlačí nás k tomu, abychom své životy zaměřili na jedinou věc, a aby tou věcí byl Kristův kříž.

Nemusíte být příliš vzdělaní, abyste ve světě mohli způsobit trvalou změnu. Ale potřebujete znát těch pár velkých věcí, na kterých skutečně záleží, možná dokonce jen jednu, a být ochotní pro ně žít i zemřít. Lidé, kteří působí trvalé změny, neovládají spoustu věcí, ale nechají se ovládat jedinou velkou věcí. Pokud chcete, aby váš život měl smysl, pokud chcete, aby se vlnky způsobené oblázky, které házíte, změnily ve vlny, které dosáhnou konce země a budou se přenášet až do věčnosti, pak nepotřebujete mít vysoké IQ. Nemusíte vypadat skvěle, být bohatí nebo pocházet z dobré rodiny či školy. Místo toho potřebujete znát pár velkých, majestátních, neměnných, zřejmých, jednoduchých, slavných věcí – anebo jednu velkou všezahrnující věc – a být pro ně zapálení.

Jak vytvořit tragédii

Možná ani nevíte, jestli chcete působit změny. Možná je vám jedno, zda způsobíte trvalou změnu v zájmu něčeho velkého. Jednoduše chcete, aby vás lidé měli rádi. Stačí, aby s vámi rádi trávili čas, a budete spokojení. Anebo by vám stačilo mít dobrou práci, ženu nebo manžela, pár hodných dětí, hezké auto, dlouhé víkendy a několik dobrých přátel, příjemný důchod, rychlou bezbolestnou smrt a nejít do pekla – mít tohle všechno (klidně i bez Boha) a budete spokojení. Tak se vytváří tragédie – promarněný život.

Životy a úmrtí, které nebyly tragédií

V květnu 2000 zemřely v západoafrickém Kamerunu dvě ženy – Ruby Eliasonová a Laura Edwardsová. Ruby, která měla tehdy už přes osmdesát let a celý svůj život byla svobodná, se věnovala jedinému velkému úkolu: Přinést Krista lidem, kteří o Něm nikdy neslyšeli, byli chudí a nemocní. Laura byla vdova, povoláním lékařka, a i jí se blížila osmdesátka, když spolu s Ruby sloužila v Kamerunu. Autu, ve kterém jely, selhaly brzdy a při pádu z útesu se obě zabily. „Byla to tragédie?" zeptal jsem se tehdy ve svém sboru. Smrt dvou lidí, které poháněla jediná vášeň. Vášeň strávit své životy v nedoceněné službě chudým pro slávu Ježíše Krista dokonce i dvacet let poté, co většina mužů jejich věku odešla do důchodu a kvůli maličkostem pověsila svůj život na hřebík. Ne, tohle není tragédie. Tohle je sláva. Ruby s Laurou své životy nepromarnily. A jejich životy nebyly ztracené: „Kdo však přijde o život pro mne a pro evangelium, zachrání jej" (Marek 8,35).

Tragédie v americkém stylu: Jak nedokončit svůj jediný život

Povím vám, jak vypadá tragédie. Ukážu vám, jak promarnit svůj život. V únorovém vydání časopisu *Reader's Digest* z roku 1998 se můžete dočíst o manželích ze severovýchodu Spojených států, kteří „odešli do předčasného důchodu, když jemu bylo 59 a jí 51 let. Dnes žijí v Punta Gorda na Floridě, plaví se na své devítimetrové jachtě, hrají softball a sbírají mušle." Když jsem ten článek četl poprvé, domníval jsem se, že jde o vtip. Zesměšnění amerického snu. Ale nešlo o vtip. Je to tragédie, ale tohle byl opravdu ten sen: Dojít ke konci svého života – jediného, drahocenného života, který mi Bůh dal – a dovolit, aby mým posledním velkým činem před tím, než složím účty svému Stvořiteli, bylo hraní softballu a sbírání mušlí. Představte si je, jak v den posledního soudu stojí před Kristem: „Podívej, Pane. Krásné mušle, že?" *Tohle* je tragédie. A lidé dnes

utrácejí miliardy dolarů, aby tohoto tragického snu dosáhli. Nemohu jinak než protestovat: Nenaleťte na to. Nepromarněte svůj život.

Předstírejme, že jsem váš otec

Dnes, kdy píšu tuto knihu, je mi padesát sedm let. S ubíhajícími roky je pro mě ale stále snazší ztotožnit se s lidmi, kteří jsou dost mladí na to, aby mohli být mými dětmi. Možná mezi ně patříte i vy. Mám čtyři syny a jednu dceru a v současnosti je jen málo věcí, pokud vůbec nějaké, které bych si přál víc, než aby mé děti nepromarnily své životy kvůli zhoubnému úspěchu.

Velice snadno se toto přání přenese i na vás, obzvlášť pokud je vám dvacet či třicet let. Tak trochu ve vás vidím svého syna nebo dceru a skrze tyto stránky bych vám chtěl jako otec domlouvat – jako otec, který vás hluboce miluje, nebo kterého jste nikdy neměli. Anebo otec, který o vašem životě nikdy neměl představu podobnou té, kterou pro vás mám já – a kterou pro vás má i Bůh. Anebo otec, který pro vás vizi *má*, ale týká se jen peněz a postavení. Dívám se skrz tyto stránky a vidím ve vás své syny a dcery a domlouvám vám: Začněte toužit po tom, aby váš život měl velkou hodnotu! Prahněte po tom, aby měl věčný význam. Chtějte to! Neprocházejte životem bez vášně.

Úžasná vize Louieho Giglia

Jednou z věcí, které inspirovaly tuto knihu, byly konference pro vysokoškolské studenty a dospělé mladé lidi s názvem Passion '97 *(passion = vášeň; pozn. př.)*, Passion '98, Passion '99, OneDay *(one day = jeden den; pozn. př.)* v roce 2002 a OneDay03. Motorem těchto setkání plných chval a motivace k misii byl kromě Krista i Louie Giglio.

Louie neustále vyzývá mladé lidi, aby se připojili k „Deklaraci 268". Číslo 268 má svůj původ v Izajáši 26,8: „Ano, Pane, kráčejíce cestou tvých zákonů, čekáme na tebe; tvé jméno a tvá sláva jsou

touhou našich srdcí“ *(podle NIV; pozn. př.)*. První výrok „Deklarace“ zní: „Je to Bůh, kdo mě stvořil, a stvořil mě ke své slávě. Mojí reakcí na Jeho lásku proto bude snaha vyvýšit Ho. Toužím po tom, aby mou životní vášní bylo znát Boha a těšit se z Něj.“[1] Tato životní vize nabízí studentům a dospělým mladým lidem o mnoho víc, než je jen prázdnota holého úspěchu nebo orgie o jarních prázdninách. Nemluví jen o těle, ale i o duši. A nejen o duši, ale o duši plné vášně a touhy. Ne jen touhy po tom být oblíbený nebo hrát softball či sbírat mušle. Mluví o touze po něčem nekonečně větším, krásnějším, hodnotnějším a uspokojujícím – o Božím jménu a o Jeho slávě: „tvé jméno a tvá sláva jsou touhou našich srdcí“.

„Smyslem naší existence je šířit vášeň pro Boží vyvýšenost nade vším k radosti všech lidí v Ježíši Kristu“ – to je výrok, který popisuje poslání mého života i sboru, ve kterém sloužím. Právě to chci zažít a spatřit na vlastní oči. Souzní to s každým slovem, které jsem napsal v předchozí kapitole. Chtěl bych se teď obrátit především k nastupující generaci. Nemusíte použít stejná slova, která používám já nebo Louie Giglio. Ale ať děláte cokoliv, najděte pro svůj život vášeň, která bude mít svůj střed v Bohu, bude vyvyšovat Krista a bude vycházet z Bible, a najděte způsob, jak ji vyjádřit, žijte pro ni a zemřete pro ni. A způsobíte změnu, která bude trvalá. Nepromarníte svůj život.

Muž, jehož jediná vášeň proměnila všechno ostatní v hnůj

Budete pak podobní apoštolu Pavlovi, když – jak jsme už viděli dříve – řekl, že nechce znát nic jiného než Ježíše Krista, a to Krista ukřižovaného. Nikdo neměl ve svém životě jednostranněji zaměřenou vizi než Pavel. Způsobů, jakými ji vyjadřoval, bylo ovšem mnoho. Například: „Ale já nepřikládám svému životu žádnou jinou cenu, než abych dokončil svůj běh a splnil úkol, který jsem dostal od Pána Ježíše: hlásat evangelium o Boží milosti“ (Skutky 20,24). Záleželo mu na jediné věci: „Já svůj život nepromarním! Dokončím

svůj běh a dokončím ho dobře. Vším, co dělám, budu lidem ukazovat evangelium o Boží milosti. Svůj závod poběžím až do konce."

Nebo: „Cokoli však pro mě bylo ziskem, to teď pro Krista pokládám za ztrátu. A vůbec všechno pokládám za ztrátu vzhledem k té nevýslovné hodnotě poznání Krista Ježíše, mého Pána. Pro něj jsem to všechno ztratil a pokládám to za hnůj, abych získal Krista!" (Filipským 3,7–8; B21). Záleží na jediné věci: znát Krista a získat Ho. V porovnání s tím je všechno ostatní jen hnůj.

Co je tou vášní vašeho života, před níž všechno ostatní vypadá jako hnůj? Jak bych si jen přál, aby mi Bůh pomohl ve vás probudit vášeň pro jedinou velkou realitu. Realitu, která by vás odpoutala a osvobodila od malých snů a pro Kristovu slávu vyslala do všech sfér dnešního světa a ke všem lidem na zemi. Za to se modlím.

Kristus ukřižovaný – zářivý střed Boží slávy

Rád bych teď navázal tam, kde jsme v předchozí kapitole skončili. To poslední, co jsme řekli, bylo: „Svůj život promarníme, pokud nepochopíme slávu kříže, pokud ho nebudeme opatrovat jako svůj poklad a lnout k němu jako ke svému nejvyššímu potěšení a nejhlubší útěše v každé bolesti." To, co pro nás bylo kdysi bláznovstvím – ukřižovaný Bůh – se musí stát naší moudrostí, mocí a jedinou chloubou.

Ve druhé kapitole jsme si vysvětlili, že nás Bůh stvořil ke své slávě a že je v nás nejvíce oslaven, když jsme my nejvíce uspokojeni v Něm. Boží hodnotu „zvětšujeme" nejvíce tehdy, když se *On* stane naší jedinou chloubou. Předchozí kapitolu jsme ukončili tvrzením, že hříšný člověk může Boží slávu vidět a zakusit jen skrze slávu Ježíše Krista. Jakýkoliv jiný přístup k Bohu by byl jen přelud, anebo by znamenal okamžitou smrt. Pokud máme vyvyšovat Boha, pak musíme vyvyšovat Krista. Jeho krvavá smrt je zářivým středem Boží slávy. Pokud má být naší chloubou Bůh, pak naší chloubou musí být to, co udělal a kým je v Kristu.

Šokující výzva chlubit se oprátkou

V celé Bibli je jen málo veršů, které by byly radikálnější a vyvyšovaly Krista více než Galatským 6,14: „Já se však nechci chlubit vůbec ničím – kromě kříže našeho Pána Ježíše Krista, skrze nějž je mi svět ukřižován a já světu.“ Nebo řečeno pozitivně: Chci se chlubit pouze křížem. Je to neobvyklá myšlenka. Neobvyklý životní cíl. Neobvyklá vášeň. Chlubit se pouze křížem. Slovo „chlubit se“ můžeme přeložit i jako „plesat“ nebo „radovat se“. Plesat jen kvůli Kristovu kříži. Radovat se jen z Kristova kříže. To ať je, říká Pavel, vaší jedinou vášní, jedinou chloubou, jedinou radostí a jásotem. Pokud pochopíte, co chci říct – a já doufám, že během čtení ano – pak vám bude jasné, proč moje následující modlitba za vás neprotiřečí ničemu, co jsem napsal ve druhé kapitole, ale naopak ji potvrzuje: *Ať tou jedinou věcí, o kterou dbáte, ze které se radujete a nad kterou jásáte, je kříž Ježíše Krista.*

Říct, že bychom se měli chlubit pouze křížem, je šokující ze dvou důvodů.

Za prvé, je to totéž jako říct: Chlubte se jen elektrickým křeslem. Plesejte jen kvůli plynové komoře. Ať je vaší jedinou chloubou, radostí a jásotem oprátka. „Já se však nechci chlubit vůbec ničím – kromě kříže našeho Pána Ježíše Krista.“ Žádný způsob popravy, který kdy byl vynalezen, nebyl krutější a mučivější, než když člověka přibili na kříž a visícího jako kus masa ho nechali zemřít. Bylo to příšerné. Nevydrželi byste se na to dívat – ne, aniž byste křičeli, rvali si vlasy a roztrhli své oblečení. S největší pravděpodobností byste zvraceli. Ať je tohle, říká Pavel, jedinou vášní vašeho života. To je na jeho slovech první šokující věc.

Tou druhou je, že to má být *jediná* chlouba našeho života. Jediná radost. Jediné plesání. „Já se však nechci chlubit vůbec ničím – kromě kříže našeho Pána Ježíše Krista, skrze nějž je mi svět ukřižován a já světu.“ Co tím myslí? Může to vůbec myslet vážně? Nechlubit se ničím jiným? Nemít nic jiného, kvůli čemu bych plesal? Žádnou další radost mimo Ježíšova kříže?

Co všechna ta místa, kde sám Pavel používá stejné slovo v souvislosti s jinými věcmi? Například Římanům 5,2: „*Chlubíme* se nadějí Boží slávy.“ Římanům 5,3–4: „A nejen to: *chlubíme* se i soužením, neboť víme, že soužení působí vytrvalost, vytrvalost spolehlivost a spolehlivost naději.“ 2. Korintským 12,9: „Milerád se tedy budu *chlubit* svými slabostmi, aby na mně spočívala Kristova moc.“ 1. Tesalonickým 2,19: „Co jiného je naše naděje, radost a koruna *chlouby*, než právě vy před tváří našeho Pána Ježíše Krista při jeho příchodu?“

„Chlubit se jen křížem“ znamená „ať je veškeré chlubení chloubou křížem“

Pokud se Pavel může chlubit a radovat se ze všech těchto věcí, co potom myslí tím, že se nechce „chlubit vůbec ničím – kromě kříže našeho Pána Ježíše Krista“? Používá snad jen prázdné fráze? Raduje se z jednoho, ale tvrdí, že se raduje z něčeho jiného? Ne. Říct, že chlubit se, plesat i radovat se z čehokoliv by mělo být radostí z kříže Ježíše Krista, má velice hluboké opodstatnění.

Pavel mluví o něčem, co změní každou část vašeho života. Chce říct, že pro křesťany by každá chlouba měla zároveň být chloubou křížem. Radost z čehokoliv by měla být radostí z kříže. Pokud se chlubíte nadějí slávy, měli byste se chlubit Kristovým křížem. Jestliže se chlubíte souženími, protože soužení působí naději, měli byste se chlubit Kristovým křížem. Pokud se chlubíte svými slabostmi nebo Božím lidem, měli byste se chlubit Kristovým křížem.

Každou dobrou věc, i každou špatnou, která nakonec k dobrému napomohla, pro nás získal Kristus

Proč? Protože každou dobrou věc – a vlastně i všechny špatné, které Bůh obrátil k našemu dobru – pro nás Kristus získal svým křížem. Bez Ježíšovy smrti je soud to jediné, co si hříšný člověk zaslouží. Bez Ježíšova kříže by nás čekalo jen odsouzení. Proto

vše, co jako křesťan – jako člověk, který důvěřuje Kristu – můžete v Kristu zakoušet, je zásluhou Jeho smrti. Kdykoliv vám cokoliv udělá radost, měli byste se radovat z Jeho kříže. Bylo to totiž na kříži, kde pro nás Kristus, Boží Syn, získal za cenu své smrti všechna naše požehnání. Jedním z důvodů, proč nejsme soustředění na Krista a zaměření na Bibli tak, jak bychom měli být, je to, že si neuvědomujeme, že vše – vše dobré i vše špatné, co Bůh obrací pro své vykoupené děti k dobrému – pro nás získal Kristus svou smrtí. Jednoduše bereme život, možnost dýchat, zdraví, přátele i všechno ostatní jako samozřejmost. Myslíme si, že nám to po právu patří. Ale není to tak. Nezasloužíme si to, a to dokonce ze dvou důvodů.

1) Byli jsme *stvořeni* a náš Stvořitel není nijak povinen ani zavázán nám cokoliv dávat – ani život, zdraví či něco jiného. On dává, ale i bere a nedopouští se přitom žádného bezpráví (Jób 1,21).

2) Kromě toho, že jsme byli stvořeni a nemáme žádné právo si od svého Stvořitele cokoliv nárokovat, jsme též *hříšní*. Všichni jsme daleko od Jeho slávy (Římanům 3,23). Ignorovali jsme Ho, neposlechli a selhali jsme v úkolu milovat Ho a důvěřovat Mu. Jeho spravedlivý hněv plane proti nám. Vše, co si od Něj zasloužíme, je soud (Římanům 3,19). Proto každé nadechnutí, každý úder srdce, vždy, když vyjde slunce, všechny momenty, kdy něco vidíte, slyšíte, kdy něco řeknete nebo někam jdete, to všechno je pro tuto chvíli nezasloužený dar hříšníkům, kteří si zaslouží pouze soud.

VÍTANÉ MILOSRDENSTVÍ, ANEBO UBÍJEJÍCÍ HNĚV?

Důvod, proč říkám „pro tuto chvíli“ je, že pokud za těmito dary odmítneme vidět Boha, stanou se z nich při posledním soudu důkazy naší nevděčnosti. Nejprve o nich Bible mluví jako o „bohatství jeho dobroty, shovívavosti a velkomyslnosti“, která nás má vést k pokání (Římanům 2,4). Pokud však kvůli nim začneme být domýšliví a přestaneme v nich vidět Boží milost, pak „si svou tvrdostí a nekajícnou myslí střádáme Boží hněv pro den hněvu, kdy se zjeví spravedlivý Boží soud“ (Římanům 2,5). Ale ti, kdo

v každém nádechu vidí Boží milostivou ruku a zásluhu přiznávají Tomu, komu náleží, uvidí a zakusí Ježíše Krista jako velkého Kupce každého nezaslouženého nadechnutí. Každý úder srdce přijmou jako dar z Jeho ruky.

Nezasloužíme si nic, ale zdědíme vše – proč?

Jak Kristus to vše získal, čím za to zaplatil? Odpověď zní: vlastní krví. Kvůli svému hříchu si nezasloužím nic než odsouzení, ale díky Kristově smrti dostávám dnes život i dech a v budoucnu věčnou radost. Vše dobré – a vše špatné, co Bůh k dobrému obrací – musí tedy být ziskem plynoucím z Jeho utrpení (není to má zásluha). A to zahrnuje i vše, na co jsme se ptali na začátku této kapitoly. Ptali jsme se, jestli může práce, odpočinek, vztahy, jídlo, milování i služba vycházet z jediné vášně. Existuje něco tak hlubokého, tak velikého a tak silného, aby to udrželo tohle všechno pohromadě? Může vážně být v sexu, autech, práci, válce, přebalování a placení daní jednota, která by vyvyšovala Boha a uspokojovala duši? Teď už chápeme, že každá zkušenost v našem životě má za cíl vyvýšit Ježíšův kříž. Anebo jinak řečeno, každá dobrá věc (anebo špatná, kterou Bůh ve své milosti obrací k dobrému) má vyvýšit Krista, a to Krista ukřižovaného.

„Odkoupil“ Kristus mé zničené auto?

Před pár lety jsme měli nehodu, po které z našeho starého auta – Dodge Spirit – zbyla jen hromada šrotu; nikdo však nebyl zraněn a z toho jsem měl velkou radost. Jásal jsem. Ale proč se nikomu nic nestalo? Byl to nezasloužený dar pro mě a moji rodinu. Příště to tak dobře skončit nemusí, ale tentokrát ano, i když jsme si to nezasloužili. Jsme hříšní lidé a ze své přirozenosti děti hněvu, daleko od Boha. Jak je tedy možné, že jsme dostali tak úžasný dar? Odpověď zní: Kristus zemřel na kříži za naše hříchy, sňal z nás Boží hněv a zajistil nám, i když si to nezasloužíme, Boží všemohoucí milost, díky které

vše napomáhá k našemu dobrému. Když se tedy raduji z toho, že se nikomu nic nestalo, raduji se z kříže Ježíše Krista.

Pojišťovna později škodu zaplatila a má žena Noël jela do Iowy koupit nové auto – Chevy Lumina, které bylo o rok novější – a v něm se pak po zasněžených silnicích vracela domů. A já se raduji z té úžasné, štědré milosti. Milosti, jako byla tato. Zničíte si auto. Nikdo není zraněný. Pojišťovna pokryje škodu. Koupíte si nové. A všechno je téměř takové, jako by se nic nestalo. A tak s vděčností skláním hlavu a raduji se z nevýslovného milosrdenství, které se projevuje i v těchto malých materiálních věcech. Odkud se všechno to milosrdenství bere? Pokud jste křesťan, hříšník spasený vírou v Ježíše Krista, pak přichází skrze kříž. Bez kříže nás nečeká nic jiného než soud – po určité období nám Bůh projevuje trpělivost a milosrdenství, ale pokud Jím pohrdneme, bude naše situace na soudu o to horší. Proto každá dobrá věc, i každá špatná, kterou Bůh obrací k dobrému, je darem zaplaceným krví. A všechna chlouba – všechna radost – by měla být chloubou křížem.

Běda mi, pokud se kdy budu radovat z jakéhokoliv požehnání, aniž by má radost byla radostí z kříže Ježíše Krista.

Jinými slovy, konečným záměrem kříže je Kristova sláva. To, čeho Bůh chce křížem dosáhnout, je, aby lidé uctívali Krista. Když Pavel v Galatském 6,14 říká: „Já se však nechci chlubit vůbec ničím kromě kříže našeho Pána Ježíše Krista," pak tím ukazuje následující: Boží vůlí je, abychom vždy vyvyšovali kříž. Aby Kristus ukřižovaný byl vždy naší chloubou, naší radostí a chválou – abychom Kristu vzdávali slávu, díky a úctu za každou dobrou věc, i každou špatnou, kterou Bůh obrací k dobrému.

ŠÍŘIT VÁŠEŇ PRO KRISTA UKŘIŽOVANÉHO SKRZE VYUČOVÁNÍ

Teď se však před námi objevuje nová otázka: Pokud Božím cílem bylo, aby lidé uctívali „Krista ukřižovaného" a oslavovali Ho za vše, co dostávají, *jak* tedy může Kristus získat všechnu slávu, kterou si zaslouží? Někdo musí dnešní generaci naučit, že právě tak se věci

mají. Nebo jinak řečeno: Způsob, jak pomoci lidem najít zdroj své radosti v Ježíšově kříži, je vyučovat o něm. A to je můj úkol. A nejen můj, ale já si ho s nadšením přivlastňuji. Věřím, že právě tak znělo Boží povolání, když jsem v roce 1966 ležel s mononukleózou ve zdravotním středisku ve Wheatonu v Illinois. Všechno směřovalo k jedinému cíli – k pověření od Boha: Žij, studuj, služ, kaž a piš tak, aby Ježíš Kristus, ten ukřižovaný, ale Bohem vzkříšený, se stal jedinou chloubou této generace. A jestliže to je můj úkol, pak i tvůj, jen v jiné podobě: Žít a mluvit tak, aby hodnotu „Krista ukřižovaného" mohlo vidět a zakusit ještě víc a více lidí. Cena, kterou On musel zaplatit, byla vysoká, a právě tak bude i ta naše.

Jediné místo, kde je možné chlubit se křížem, je na kříži

Pokud se toužíme chlubit pouze křížem a ničím jiným, pak musíme žít blízko kříže – vlastně musíme žít na něm. Je to šokující, ale právě to Galatským 6,14 říká: „Já však se zanic nechci chlubit ničím, leč křížem našeho Pána Ježíše Krista, *jímž je pro mne svět ukřižován a já pro svět.*" Chlouba *křížem* se uskutečňuje *na kříži*. Není to snad to, co Pavel říká? „Svět byl pro mě ukřižován a já (jsem byl ukřižován) pro něj." Svět je pro mě mrtvý a já jsem mrtvý pro svět. Proč? Protože jsem byl ukřižován. Chlubit se a radovat se z kříže se učíme na kříži. A dokud na něm ukřižovaní nebudeme, budeme se chlubit sami sebou.

Co to však znamená? Kdy k tomu došlo? Kdy jsme byli ukřižováni? Bible nám dává odpověď v Galatských 2,19–20: „Jsem ukřižován spolu s Kristem, nežiji už já, ale žije ve mně Kristus. A život, který zde nyní žiji, žiji ve víře v Syna Božího, který si mne zamiloval a vydal sebe samého za mne." Zemřeli jsme, když zemřel Kristus. Ten slavný význam, který Kristova smrt má, je to, že když zemřel On, zemřeli v Něm i všichni, kdo jsou Jeho. Smrt, kterou za nás všechny zemřel, se ve chvíli, kdy jsme s Kristem sjednoceni vírou, stává naší smrtí (Římanům 6,5).

Možná ale namítnete: „Copak nejsem naživu? Cítím se tak.“ No právě zde je zapotřebí vyučovat. Musíme se naučit, co se s námi stalo. Někdo nám tyto věci musí vysvětlit. Kvůli tomu máme v Bibli verše jako Galatským 2,20 a Galatským 6,14. Bůh nás skrze ně učí, co se s námi stalo, abychom to i my věděli, a chápali způsob, jakým s námi pracuje, a radovali se v Něm, Jeho Synu a kříži tak, jak máme.

Pojící článek se smrtí a životem Krista ukřižovaného

Podívejme se znovu do Galatským 2,19–20. Uvidíme zde totiž dvě skutečnosti – ano, jsme mrtví a ano, jsme naživu. „Jsem ukřižován spolu s Kristem (tedy jsem mrtvý), nežiji už já, ale žije ve mně Kristus. A život, který zde nyní žiji (tedy ano, jsem naživu, ale „já“, které žije, není stejné jako „já“, které zemřelo), žiji ve víře v Syna Božího, který si mne zamiloval a vydal sebe samého za mne.“ Jinými slovy, „já“, které žije, je nové „já“ víry. Žije nové stvoření. Žije věřící člověk. Staré já zemřelo na kříži spolu s Kristem.

Možná se ptáte: „Jaký je klíč ke spojení s touto skutečností? Jak si ji mohu přivlastnit? Jak se mohu stát jedním z těch mrtvých, kteří jsou živí v Kristu a vidí, zakouší a šíří slávu kříže?“ Odpověď se skrývá v Galatským 2,20 ve slovech o *víře*: „A život, který zde nyní žiji, žiji *ve víře* v Syna Božího.“ To je ten pojící článek. Bůh vás se svým Synu spojí skrze víru. A když to udělá, budete sjednoceni se Synem Božím, a tak se Jeho smrt stane vaší smrtí a Jeho život vaším životem.

Zemřít, žít a chlubit se křížem

Pojďme to vše teď spojit s Galatským 6,14 a uvidíme, jak můžeme žít cele pro slávu Krista ukřižovaného. „Já však se zanic nechci chlubit ničím, leč křížem našeho Pána Ježíše Krista, jímž je pro mne svět ukřižován a já pro svět.“ Tedy, nechlubte se ničím jiným než křížem. Jak se z nás mohou stát lidé, kteří tak radikálně vyvyšují kříž? Jak se

můžeme stát lidmi, jejichž veškerá radost vychází z radosti z Krista, a to Krista ukřižovaného? Odpověď: Staré já, které se rádo chlubí a raduje z jiných věcí, zemřelo. Skrze víru jsme sjednoceni s Kristem. Jeho smrt se stává smrtí života, ve kterém nám šlo jen o to vyvýšit sebe. Spolu s Ním jsme vzkříšeni k novému životu. To, co žije, je nové stvoření, jehož jedinou vášní je vyvyšovat Krista a Jeho kříž.

Jinými slovy, když uvěříte v Ježíše Krista, je vaše pouto se světem i jeho neodolatelná přitažlivost zlomena. Pro svět se stáváte mrtvolou a stejně tak svět pro vás. Anebo, řečeno pozitivně, jste podle 15. verše „nové stvoření". Vaše staré „já" je mrtvé, vaše nové „já" je naživu; a to nové „já" je „já víry". A to, čím se chlubí víra, *není* svět, ale Kristus, konkrétně Kristus ukřižovaný.

Díky tomu můžete být natolik zaměření na kříž, abyste spolu s Pavlem mohli říct: „Já však se zanic nechci chlubit ničím, leč křížem našeho Pána Ježíše Krista." Svět už není naším pokladem. Není zdrojem našeho uspokojení ani radosti. Tím je Kristus.

Měli bychom si cenit toho, co nám dává, nebo toho, co nám tím o sobě ukazuje?

Co ale fakt, že se při naší autonehodě nikomu nic nestalo? Co peníze, které jsme dostali od pojišťovny? Copak jsem neříkal, že jsem z toho měl radost? Není to světské? Jsem tedy opravdu mrtvý pro svět? Mrtvý pro peníze od pojišťovny a nové auto?

Modlím se za to, abych byl mrtvý tím správným způsobem. A věřím, že jsem. Určitě ne dokonale, ale přesto v tom správném slova smyslu. Jak je to možné? Pokud jsem rád, že se nikomu nic nestalo, a vděčný za zdraví nebo jakoukoliv dobrou věc, a pokud to jsou věci světa (což skutečně jsou), jsem potom mrtvý pro svět? Ano, protože být mrtvý pro svět neznamená nic ke světu necítit (podívejte se na 1. Janovu 2,15 a 1. Timoteovi 4,3). Znamená to, že se každé oprávněné potěšení pocházející ze světa stává dokladem Kristovy lásky vykoupeným krví a příležitostí chlubit se křížem.

Pro peníze od pojišťovny jsme mrtví, když to nejsou ony, co nás naplňuje uspokojením, ale jejich Dárce, Kristus ukřižovaný.

To, o čem mluvím, ilustruje C. S. Lewis svou zkušeností z dílny.

> Stál jsem dnes v temné dílně. Venku svítilo slunce a škvírou nad dveřmi dovnitř pronikal proud slunečních paprsků. Z místa, kde jsem stál, byl proud světla s poletujícími částečkami prachu tím nejnápadnějším v místnosti. Vše ostatní bylo téměř úplně temné. Viděl jsem proud světla, ne věci díky němu.
>
> Potom jsem popošel tak, aby mi proud světla padal přímo do očí. Předchozí obrázek okamžitě zmizel. Neviděl jsem dílnu a (hlavně) ani proud světla. Místo toho jsem viděl – ohraničené nepravidelnou skulinou nad dveřmi – zelené listy pohybující se na větvích stromu a nad nimi, sto padesát a něco milionů kilometrů vzdálené Slunce. Dívat se po světle a na světlo jsou velice rozdílné zkušenosti.[2]

Sluneční paprsky požehnání jsou v našich životech jasné sami o sobě a ze sebe. A osvěcují i zem, po které chodíme. Všechna ta požehnání však mají ještě vyšší smysl. Bůh od nás očekává víc, než jen to, že budeme stát vedle nich a obdivovat je pro to, jaké jsou. Víc než to očekává, že do nich vstoupíme a uvidíme slunce, ze kterého pocházejí. Jestliže jsou už samotné paprsky světla krásné, pak Slunce je ještě mnohem krásnější. Božím záměrem není, abychom obdivovali pouze Jeho dary, ale především Jeho slávu.

V záři Kristovy slávy umíráme i nevinným světským záležitostem

Jde o to, že Kristova sláva, která je nejjasněji zjevená v Jeho smrti a vzkříšení, převyšuje a skrývá se za každým požehnáním, které prožíváme. On zaplatil za vše, co je pro nás dobré. U Jeho slávy musí naše touhy ukončit své pátrání. Všechno ostatní je jen ukazatelem – podobenstvím Jeho slávy. Když se naše srdce vydají

proti proudu paprsků požehnání až k jejich zdroji v zářivé slávě kříže, pak světskost požehnání umírá a Kristus ukřižovaný se stává vším.

Jediný život, který oslaví Boha

Od cíle „zvětšování" Boží slávy, kterým jsme se zabývali ve druhé kapitole, se to nijak neliší. Kristus je Boží slávou. A kříž nasáklý Jeho krví je zářící střed této slávy. Skrze něj nám zajistil všechna požehnání – dočasná i věčná. My si nezasloužíme ani jedno ani druhé. To On za všechno zaplatil. Díky Kristovu kříži dal Bůh svým vyvoleným právo stát se Božími dětmi. Díky Jeho kříži na nás už nespočívá Jeho hněv. Díky Jeho kříži je z nás sňata vina, naše hříchy jsou odpuštěny a je nám darována dokonalá spravedlnost, do našich srdcí je skrze Ducha vylita Boží láska a my jsme přijali podobu Jeho Syna. Proto každý požitek v tomto i budoucím životě není nevěrou, ale holdem nekonečné ceně Kristova kříže – planoucímu středu Boží slávy. A tak život, který je zaměřený na kříž, vyvyšuje kříž a soustředí se na kříž, je životem, který oslavuje Boha – tím *jediným*. Jakýkoliv jiný je promarněný.

Poznámky

[1]viz http://www.268generation.com/268generation/2.0/268declaration.htm (navštíveno dne 15.3.2003).
[2]C. S. Lewis, „Meditation in a Toolshed," v: *C. S. Lewis: Essay Collection and Other Short Pieces* (London: Harper Collins, 2000), s. 607.

Kapitola 4

Jak vyvýšit Krista svou bolestí a smrtí

Žít s cílem vyvyšovat Ježíše Krista nikdy nebude snadné. Sotva nás to však může překvapit, vždyť On sám byl ukřižován a jednali s Ním jako s ďáblem. A nás volá, abychom Ho následovali: „Kdo chce jít se mnou, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mne“ (Marek 8,34). A varuje, že to stěží budeme mít jednodušší než On. „Když hospodáře nazvali Belzebulem,[1] čím spíše jeho čeleď!“ (Matouš 10,25).

Když spolu s Ježíšem trpíme na cestě lásky, která vede na Golgotu, není to jen *následek* vyvyšování Krista, ale také *prostředek* k němu. Nejvíce Ho vyvýšíme ve chvíli, kdy v Něm budeme uspokojeni natolik, že budeme schopni „opustit majetek i příbuzné a stejně tak i tento smrtelný život“ *(překlad anglického znění části hymnu Hrad přepevný je Pán Bůh náš; pozn. př.)* a v zájmu lásky trpět. Jeho krása září nejjasněji, když si jí ceníme nad zdraví, bohatství i život sám. Ježíš to věděl. Věděl, že utrpení (ať už drobné nepohodlí nebo strašné mučení) je v tomto věku to, co bude Jeho vyvýšenost ukazovat nejviditelněji. Proto nás na tuto cestu volá. Miluje nás. Tato láska však neznamená vyzdvihování nás samotných nebo to, že bychom měli mít jednodušší život. Chce nás uschopnit k tomu, abychom navěky vyvyšovali Jeho – bez ohledu na to, co nás to bude stát.

Naše chlouba křížem se nejlépe projeví tím, že ho poneseme

A bude nás to stát hodně. Normální křesťanský život je život, v němž se chlubíme pouze křížem – zářivým středem Boží slávy – a to ve chvíli, kdy ho neseme na rameni. „Kdo nenese svůj kříž

a nejde za mnou, nemůže být mým učedníkem“ (Lukáš 14,27). Když neseme kříž, jsme stále více osvobozováni k tomu, abychom se jím chlubili. Utrpení je v tomto světě prosáklém hříchem (Římanům 8,20) Božím nástrojem. Ukazuje světu hrůzu hříchu. Je trestem za hříchy těch, kteří v Krista nevěří, a ruší moc hříchu nad těmi, kdo berou svůj kříž a následují Ježíše. A protože hřích znamená snižování Boží slávy, která plně uspokojuje, pak utrpení, které ruší moc hříchu, je milosrdenstvím, byť drsným. Cokoliv nás uschopňuje k tomu, abychom svou radost nalezli ve vyzdvihování Boha, je milosrdenstvím. Neexistuje totiž žádná větší radost než radost z Boží velikosti. A pokud musíme trpět, abychom ji mohli vidět a zakusit tím nejhlubším způsobem, pak je utrpení milosrdenstvím. A Kristovo povolání vzít svůj kříž a připojit se k Němu na cestě na Golgotu je projev lásky.

Bonhoefferova radikální kniha

Dietrich Bonhoeffer byl pro studenty mé generace velký dar a já se modlím za to, aby i každá další generace objevila jeho vzácné poselství. Přestože zemřel ve věku třiceti devíti let, svůj život nepromarnil. Bonhoefferův život i smrt dál promlouvají s velkou silou. Dietrich byl popraven v koncentračním táboře ve Flossenbürgu 9. května 1945. Působil jako kazatel, učitel a vedoucí činitel malého kazatelského semináře tzv. Vyznávající církve a podílel se na hnutí protestantského odporu proti nacistům.

Díky jeho knize *Následování* se rozhořela víra tisíců lidí mé generace. Já jsem ji četl během vánočních prázdnin v posledním roce svého studia. Asi nejznámější věta z celé knihy a zároveň věta, která nejvíce formovala naše životy, zní: „Kříž není děsivý konec jinak zbožného a šťastného života, je to samotný začátek společenství s Ježíšem Kristem. Každá Ježíšova výzva vede na smrt.“[2] Útěk před smrtí je nejkratší cestou k promarněnému životu.

Boenhoefferova kniha byla silnou obžalobou „laciné milosti“, kterou viděl v církvi na obou stranách Atlantiku. Věřil v ospravedlnění

milostí skrze víru. Ale nevěřil, že by víra, která ospravedlňuje, mohla nechat lidi nezměněné radikálním Kristem, ve kterého podle svého tvrzení věří. To by byla jen laciná reakce na evangelium. „Jen ten," říká, „kdo se v následování Ježíše zřekl všeho, co měl, smí říct, že je z pouhé milosti spravedlivý."[3]

Paradoxy života, které vyvyšují Krista

Za život zasvěcený vyzdvihování Krista se vždy platí draze. A cena, kterou za něj platíme, je jak následkem, tak i prostředkem k Jeho vyvýšení. Pokud nepřijmeme cestu radostiplné, avšak bolestivé lásky, pak promarníme svůj život. Pokud spolu s Pavlem neobjevíme paradoxy života, které vyvyšují Krista, pak promrháme své dny honbou za bublinami, které při sebemenším doteku prasknou. On žil „jako zarmoucený, stále se však radující, jako chudý, avšak mnohé obohacující, jako nic nemající, a přitom všechno vlastnící" (2. Korintským 6,10; B21). Cesta na Golgotu je drahá a bolestivá, ale není bez radosti.

Když s radostí přijmeme cenu následování Krista, pak bude Jeho hodnota zářit světu. Sama tato cena pak bude prostředkem k vyvýšení Krista. Apoštol Pavel měl jedinou velkou životní vášeň a už jsme viděli, že ji vyjadřuje několika způsoby: neznat nic než Ježíše Krista, a to Krista ukřižovaného (1. Korintským 2,2); chlubit se pouze křížem (Galatským 6,14).

Pavlova jediná vášeň v životě i smrti

O své vášni však mluvil i dalším způsobem, který nám ukazuje, jak může být cena za vyvyšování Krista zároveň prostředkem k němu. Sboru Filipským napsal: „Toužebně očekávám a doufám, že v ničem nebudu zahanben, ale veřejně a směle jako vždycky i nyní na mně bude oslaven Kristus, ať životem, ať smrtí. Život, to je pro mne Kristus, a smrt je pro mne zisk" (Filipským 1,20–21). Z jeho slov vyvstává otázka a zároveň i odpověď na ni. Jak můžeme

oslavit Krista smrtí? Jak může ztráta všeho, co v tomto světě máme, vést k vyvýšení Ježíše? Přečtěte si Pavlova slova pozorně. Kristus nás povolal k tomu, abychom žili pro Jeho slávu a pro Jeho slávu i zemřeli. Pokud budeme vědět, jak správně zemřít, pak budeme vědět i jak správně žít. Tato pasáž nám ukazuje obojí.

Znovu vidíme Pavlovu jedinou životní vášeň – „aby na mně byl oslaven Kristus, ať životem, ať smrtí." Pokud naše životy nevyzdvihují Krista, pak jsme je promarnili. Jsme tu proto, abychom Ho světu ukázali takového, jaký je – velkolepého. Pokud náš život a smrt neukazují hodnotu a div, kterým Ježíš je, pak jsme obojí promarnili. Proto Pavel říká, že cílem jeho života i smrti je, „aby Kristus byl oslaven".

Naše hanba a náš poklad

Všimněte si, jakým neobvyklým způsobem to ve 20. verši vysvětluje: „Toužebně očekávám a doufám, že v ničem nebudu *zahanben*." Na chvíli se tu zastavme. Hanba, to je ten hrozný pocit viny nebo selhání ve chvíli, kdy neobstojíte před lidmi, na jejichž ocenění vám tolik záleží. Je to pocit dítěte, když při vánočním pásmu zapomene část básničky – v jeho očích se objeví slzy, ticho se zdá nekonečné a ostatní děti se bezcitně pochechtávají. Pamatuji si ty hrozné chvíle. Anebo je hanba to, co cítí prezident, když nakonec někdo objeví tajné záznamy; jeho nadávky i všechny podvody vyjdou najevo a on stojí před lidmi zneuctěný a vinný.

Co je potom opakem hanby? Když si dítě celou báseň pamatuje a sklidí potlesk. Když prezident vládne dobře a je znovu zvolen. Opakem zahanbení je pocta. Ano, obvykle ano. Ale Pavel byl velice neobvyklý člověk a i křesťané mají být velice neobvyklí lidé. Pro Pavla nebyla opakem zahanbení *jeho* pocta, ale pocta *Krista* skrze něj. „Toužebně očekávám a doufám, že v ničem nebudu zahanben, ale... (že) na mně bude oslaven Kristus."

To, na čem vám záleží, určuje, kvůli čemu se cítíte zahanbení. Pokud vám záleží na tom, aby si lidé vážili vás, pak pro vás bude

hanbou, když nebudou. Pokud vám však záleží na tom, aby si lidé vážili Krista a vyvyšovali Ho, pak pro vás bude zahanbující, když svým jednáním Krista ponížíte. A Pavlovi záleželo na Kristu více než na čemkoliv nebo na komkoliv jiném. „Cokoli však pro mě bylo ziskem, to teď pro Krista pokládám za ztrátu. A vůbec všechno pokládám za ztrátu vzhledem k té nevýslovné hodnotě poznání Krista Ježíše, mého Pána. Pro něj jsem to všechno ztratil a pokládám to za hnůj, abych získal Krista!“ (Filipským 3,7–8; B21).

Kdykoliv má pro vás nějaká věc velkou hodnotu a vy obdivujete její krásu, funkci či výjimečnost, snažíte se pro ni získat pozornost druhých a probudit v nich stejnou radost. Proto Pavlovým životním cílem, který pohltil všechno ostatní, bylo vyvýšit Krista. Kristus měl pro Pavla nekonečnou hodnotu, a tak Pavel toužil, aby i ostatní mohli Jeho hodnotu vidět a zakusit. To je význam vyvyšování Krista – ukazovat velkolepost jeho hodnoty.

Copak smrt neznamená konec vyvyšování Boha?

Co kdyby však v tuto chvíli někdo Pavlovi namítl: „Pavle, chápu, jak moc pro tebe Kristus znamená, jak moc se raduješ ze společenství s Ním, že ti dává plodnou službu a zachránil tvůj život duchovního ztroskotance. Ale co bude to všechno znamenat ve chvíli smrti? Co bude s Kristovou hodnotou pak? Pokud tě to, že jsi křesťan, bude stát život, jak ti to pomůže vyzdvihnout Krista? Copak tě to nepřipraví o všechny příležitosti Ho vyvyšovat?“

A tak Pavel na konci 20. verše dodává, že toužebně očekává, že „na něm bude oslaven Kristus, ať životem, *ať smrtí*.“ Smrt je hrozbou, která může zhatit všechny naše cíle. Bojíme se smrti, protože ohrožuje to, čeho si ceníme nejvíc. Ale Pavel si nejvíce cenil Krista a jeho cílem bylo vyvýšit Ho. A smrt nevnímal jako něco, co zhatí jeho cíle, ale jako příležitost k jejich naplnění.

Život a smrt! Vypadají jako dva absolutní protiklady, které jsou ve vzájemném nepřekonatelném rozporu. Ale pro Pavla a pro všechny, kdo sdílí jeho víru, se v nich skrývá jednota, protože ta stejná velká

vášeň – totiž to, aby Kristus byl oslaven na tomto těle – na našem těle (viz Filipským 1,20; B21) – nachází v nich obou své naplnění, ať už skrze život nebo skrze smrt.

Ve Filipským 1,21 nám Pavel souhrnně vysvětluje důvod své naděje – že jak jeho životem, tak jeho smrtí bude Kristus oslaven: „Život, to je pro mne Kristus, a smrt je pro mne zisk." Potom ve verších 22–26 vysvětluje obě poloviny tohoto výroku, abychom mohli detailněji vidět, jak může být Kristus oslaven životem i smrtí.

Pojďme se tedy na ně podívat.

PAVLŮV OBJEV PETROVA TAJEMSTVÍ

Nejprve se zaměříme na „smrt je pro mne zisk." Zajímalo by mě, jestli se Pavel s Petrem během svého rozhovoru v Jeruzalémě bavili i o smrti. Zajímalo by mě, jestli se mu Petr zmínil o události zaznamenané v 21. kapitole Janova evangelia – totiž jak Ježíš po svém vzkříšení Petrovi řekl: „…když jsi byl mladší, sám ses přepásával a chodil jsi, kam jsi chtěl; ale až zestárneš, vztáhneš ruce a jiný tě přepáše a povede, kam nechceš" (Jan 21,18). Jan pak ve svém evangeliu dodává následující vysvětlení: „To (Ježíš) řekl, aby mu naznačil, *jakou smrtí (Petr) oslaví Boha*" (Jan 21,19). Bůh předem určil, že Ho Petr vyvýší svou smrtí. Jsem si jistý, že ve chvíli, kdy si podali ruce, jim mužný stisk i pohled do očí toho druhého byl znamením jedné společné vášně: vyvýšit Krista ukřižovaného, ten zářící střed Boží slávy, a to i smrtí.

Ale jak máme Krista vyvýšit smrtí? Nebo jinak řečeno, jak máme zemřít, aby v naší smrti byla viditelná velikost Jeho slávy a Jeho hodnota, jež převyšuje vše? Pavlovu odpověď v 1. kapitole Filipským můžeme najít hned ve spojení veršů 20 a 21. Tyto verše jsou propojené slovem „vždyť" nebo „protože".* Spojme to se

* Jediný český překlad Bible, který tuto spojku z řeckého originálu překládá, je ČSP (pozn. př.).

slovy o smrti: „Toužebně očekávám a doufám, že Kristus na mě bude oslaven i smrtí, vždyť smrt je pro mě zisk.“ Jinými slovy, pokud vnímáte smrt jako zisk, pak svou smrtí vyvyšujete Krista.

Smrt jako zisk?

Jak to? Důvod, proč Pavel považoval smrt za zisk, nám ukáže 23. verš: „Toužím odejít (tedy zemřít) a být s Kristem, což je jistě mnohem lepší.“ Smrt nás přivádí do ještě hlubšího a intimnějšího vztahu s Kristem. Odejdeme a jsme s Kristem, a to je, jak říká Pavel, zisk. Říká, že když zemřete s tímto přesvědčením, pak vyvýšíte Krista. Vnímat Krista ve chvíli smrti jako zisk je cesta, jak Ho vyvýšit. Je to „mnohem lepší“ než žít zde.

Opravdu? Lepší než všichni mí přátelé ve škole? Lepší než být zamilovaný? Lepší než obejmout své děti? Než profesní úspěch? Než důchod a vnoučata? Ano. Tisíckrát lepší. Když jsem měl kázání při kandidatuře na post kazatele, který dnes zastávám, vybral jsem si právě tuto pasáž. Bylo to 27. ledna 1980. Chtěl jsem lidem ukázat z Písma tu jedinou, všezahrnující vášeň mého života – vyvýšit Krista vším, ať životem, nebo smrtí.

Když jsem se v kázání dostal k tomuto bodu, vyvstala otázka:Je smrt lepší než život? Je odejít a být s Kristem lepší než zůstat tady? Tehdy jsem řekl:

> Pokud bych tomu nevěřil, jak bych se mohl ucházet o pozici kazatele – kdekoliv, neřku-li zde v Bethlehem Baptist Church, kde 108 členů sboru má přes 80 let a dalších 171 přes pětašedesát? Ale já tomu věřím a každému šedovlasému věřícímu v tomto sboru se vší autoritou Kristova apoštola říkám: To nejlepší je teprve před námi! A tím nemyslím tučnou penzi a luxusní byt. Mám na mysli Krista.

Během prvního roku a půl jsem průměrně vysluhoval každé tři týdny jeden pohřeb. A i poté mnoho dalších. Pro mladého kazatele

to bylo období vystřízlivění, ale zároveň i sblížení. Když jsme *na poslední cestu* vyprovázeli jednoho přítele za druhým, přirostlo mé srdce k mnoha rodinám. A věřili jsme, že to byla ta *nejlepší cesta*.

POKUD SE NAUČÍME SPRÁVNĚ ZEMŘÍT, BUDEME SCHOPNÍ SPRÁVNĚ ŽÍT

Doposud jsme se z 1. kapitoly Filipským naučili, že smrt (ať už přirozená nebo následkem pronásledování) je prostředkem k vyvýšení Krista. Pokud na cestě poslušnosti, která vede na Golgotu, spolu s Kristem trpíme nebo zemřeme, není cena za následování jen *následkem* vyvyšování Krista, ale také *prostředkem* k němu. Smrt jasně ukazuje, kde se nachází náš poklad. Způsob, jakým zemřeme, odhaluje, jakou cenu má Kristus v našem srdci. Kristus je mou smrtí vyvýšen, pokud já ve chvíli smrti nacházím své uspokojení v Něm, když smrt považuji za zisk, protože získávám Jeho. Nebo jinak řečeno: Podstata uctívání Krista je v cenění si Krista *(v anglickém originále slovní hříčka: „praising" – „prizing"; pozn. př.)*. Bůh bude mou smrtí oslaven, pokud si ve chvíli smrti budu cenit více Jeho než života.

Ježíš řekl: „Kdo má rád otce nebo matku více nežli mne, není mě hoden. Kdo má rád syna nebo dceru více nežli mne, není mě hoden" (Matouš 10,37; B21). Až přijde chvíle, ve které nám bude odňato vše kromě Krista, pak Ho vyvýšíme slovy: „V něm mám vše a ještě víc. Zemřít, to je pro mě zisk."

Pokud se naučíme zemřít tímto způsobem, budeme připravení žít. Pokud ne, pak své životy promarníme. Většina z nás má před sebou ještě několik let než přijde čas jít ke Kristu. Dokonce i ti nejstarší si musí položit otázku: „Pokud miluji Krista, jak Ho mohu svým jednáním vyvýšit dnes odpoledne, dnes večer, tento týden?" A tak se dostáváme ke druhé části verše Filipským 1,21: „Život, to je pro mne Kristus."

Život, to je pro mne Kristus

Co tím Pavel myslí, když říká: „Život, to je pro mne Kristus?“ Ve 22. verši (B21) začíná vysvětlovat: „Zůstanu-li však naživu v tomto těle, znamená to pro mě plodnou práci.“ To je ale divné vysvětlení. Z tvrzení „život, to je pro mne Kristus“ se stává „život je pro mě plodná práce“. Co je těmi plody Pavlovy práce? A jak může být „život… Kristus“? Odpovědi přicházejí ve verších 24–26.

Ve 22. verši Pavel řekl: „Zůstanu-li však naživu v tomto těle, znamená to pro mě plodnou práci. Proto nevím, čemu dát přednost.“ Teď ve 24. verši říká: „Zůstat v tomto těle je ale potřebnější kvůli vám.“ Ovoce Pavlova života tedy evidentně nebylo určené jen pro něj samotného, ale bylo velice potřebné pro filipské věřící. A tak věta „život, to je pro mne Kristus“ se nyní proměňuje v tvrzení „život, to je pro mě nést ovoce, které všichni tak moc potřebujete.“ Ve 25. verši potom říká, co je to ovoce, které filipský sbor potřeboval a jež Pavlův život přinese: „Proto vím jistě, že tu ještě pobudu. Kvůli vašemu prospěchu a radosti ve víře tu s vámi všemi zůstanu.“ Můžeme tedy vidět, jak Pavel postupně objasňuje, co myslí slovy „život, to je pro mne Kristus“.

Znamená to za prvé: Můj život je odevzdaný snaze nést ovoce (verš 22); za druhé: Můj život je zasvěcený snaze nést ovoce, které velice potřebujete (verš 24) a za třetí: Můj život je zasvěcený snaze posílit vaši víru a pomoci jí, aby překypovala radostí (verš 25).

Tou zásadní otázkou teď je, proč je pro Pavla jedno a totéž říct: „Život, to je pro mne Kristus“ a „Můj život je zasvěcený vašemu prospěchu a radosti ve víře.“ Myslím totiž, že v tomto kontextu jsou pro Pavla oba výroky v podstatě synonymem.

Žiji k vašemu prospěchu a radosti ve víře

Abychom to mohli pochopit, potřebujeme definovat víru. Obyčejně by víra znamenala důvěru nebo jistotu, kterou vkládáte v někoho, kdo vám dal dobré důkazy o své spolehlivosti, ochotě

a schopnosti poskytnout vám to, co potřebujete. Pokud je však objektem víry Ježíš Kristus, je to trochu jinak. On sám je ten, koho potřebujeme. Pokud se naše důvěra ke Kristu vztahuje pouze na to, že nám dá své dary a ne sama sebe jako Dar, jenž plně uspokojí, pak to není důvěra, která by ukázala, že si Ho vážíme jako svého pokladu. Vážíme si jen Jeho darů. *Ty* jsou tím, co opravdu chceme, ne On. A tak biblická víra v Ježíše musí znamenat důvěru, že nám dá to, co potřebujeme nejvíc – tedy sebe sama. To znamená, že součástí samotné podstaty víry musí být i to, že si ceníme Krista nad všechno ostatní.

Teď konečně můžeme pochopit, proč jsou Pavlovy dva životní cíle ve skutečnosti jedno a totéž. Podle 20. verše je tím cílem *vyvýšit svým životem Krista*, podle 25. verše jím je *podporovat pokrok a radost filipských ve víře*. Kvůli tomu věří, že jej Bůh ještě nechá naživu. Jeho životem bylo usilovat o jejich „pokrok a radost ve víře".

Už jsme viděli, že víra nezbytně znamená cenit si Krista nade vše. Slovo „radost" ve 25. verši („Kvůli vaší… radosti ve víře") naznačuje, že cenit si Krista (víra) je radostné cenění. A když si Krista radostně ceníme nade vše, pak je vyvýšen. To bylo Pavlovou jedinou všezahrnující vášní. Jinými slovy, Pavel říká: „Svůj život jsem zasvětil snaze vyvolat ve vás tu úžasnou zkušenost srdce, díky níž bude Kristus vyvýšen – totiž abyste v Něm byli uspokojeni a radostně si Ho cenili nade vše ostatní. To jsem myslel, když jsem řekl: „Život, to je pro mne Kristus". Tedy životem je pro mě vaše víra, která bude vyvyšovat Krista."

ŽIVOT KŘESŤANA JE DLOUHÁ ŘADA MNOHA SMRTÍ

V tomto bodě bychom udělali velkou chybu, kdybychom oddělili způsob, jímž smrt oslavuje Krista, od způsobu, jímž Ho oslavuje život. A to proto, že život křesťana je plný smrtí. Pavel říká: „Denně umírám!" (1. Korintským 15,31; ČSP). Ježíš řekl: „Kdo chce jít za mnou, zapři sám sebe, nes *každého dne* svůj kříž a následuj mne" (Lukáš 9,23). Každodenní křesťanský život je každodenním

křesťanským umíráním – umíráním pohodlí, bezpečí, reputaci, zdraví, rodině, přátelům, bohatství i domovu. O to vše můžeme na cestě poslušnosti, která vyvyšuje Krista, kdykoliv přijít. Denně umírat tak, jak umíral Pavel, a každý den nést svůj kříž způsobem, jenž Ježíš přikazuje, znamená přijmout život plný ztrát a kvůli Kristu ho pokládat za zisk.

Jinými slovy, oslavovat Krista svou smrtí znamená cenit si Ho více než daru života; a oslavovat Ho svým životem znamená cenit si Ho více než darů, které život přináší. Proto Pavel spojuje slovo „zisk" s Kristem ať mluví o smrti nebo o životu. Neřekl jen „smrt je pro mne *zisk*", ale také: „cokoli pro mě bylo (v životě!) *ziskem*, to teď pro Krista pokládám za ztrátu. A vůbec všechno pokládám za ztrátu vzhledem k té nevýslovné hodnotě poznání Krista Ježíše, mého Pána. Pro něj jsem to všechno ztratil a pokládám to za hnůj, abych *získal* Krista!" (Filipským 3,7–8; B21).

Bolest i potěšení jako prostředky k vyvýšení Krista

Celý křesťanský život má být oslavou Krista – ať už jde o chvíle potěšení, nebo o chvíle bolesti. My se teď však budeme soustředit na bolest. Ne proto, že by se nám jako křesťanům příjemné věci vyhýbaly, nebo že bychom si je neměli užívat jako Boží dary a s díky Ho za ně oslavovat. To bychom totiž měli. Bible nám to ukazuje: „Všechno, co Bůh stvořil, je dobré a nemá se zavrhovat nic, co se přijímá s díkůvzdáním. Vždyť je to posvěceno Božím slovem a modlitbou" (1. Timoteovi 4,4–5). A je pravda, že „mne oslaví ten, kdo přinese oběť díků" (Žalm 50,23).

To, proč se příjemným věcem nebudu příliš věnovat, je to, že jsme celí žhaví vidět právě tu příjemnou stranu pravdy. Jsme padlá stvoření, která milují pohodlí. Neustále hledáme způsoby, jak ospravedlnit svůj život plný snahy ochránit se, zajistit se a uspokojit se. Vím to o sobě. A jsem rád, že ne vše z toho je špatné. Vždyť Bůh „nám všechno štědře poskytuje k požitku" (1. Timoteovi 6,17; ČSP).

To, jak se vyrovnáme se ztrátou, ukazuje, kdo je náš poklad

Ještě jistěji však vím, že největší radost v Bohu přichází ve chvílích, kdy se Jeho darů vzdáme, ne když je nahromadíme pro sebe. Je dobré pracovat a mít. Ještě lepší je však pracovat a mít co dát. Boží sláva září jasněji, když nás On sám uspokojuje ve chvílích ztrát, než když nás zaopatřuje ve chvílích hojnosti. „Evangelium" zdraví, bohatství a prosperity překrývá Kristovu krásu krásou darů a z darů vytváří modly. Svět nijak neohromí, když křesťané zbohatnou a budou vzdávat Bohu díky. Ohromí ho, když v Bohu najdeme tak velké potěšení, že se kvůli Kristu vzdáme bohatství a budeme je pokládat za ztrátu.

Ještě nikdo neřekl, že by ta nejúžasnější setkání s Bohem zažil během „slunečných dnů" anebo během nich prošel těmi nejhlubšími životními lekcemi. Opravdu hluboce se lidé s Bohem setkávají v obdobích nedostatku. Bůh to tak určil. Kristus chce být nejzřetelněji oslaven tím, jak Ho budeme zakoušet ve chvílích svých ztrát. Příkladem nám může být Pavel: „Bratři, nechceme, abyste nevěděli o soužení, které na nás dolehlo v Asii tak těžce a nesnesitelně, že jsme už přestali doufat, že přežijeme; v nitru jsme už vlastně očekávali rozsudek smrti. To vše se stalo, abychom nespoléhali sami na sebe, ale na Boha, který křísí mrtvé" (2. Korintským 1,8–9; B21). Pavlovo utrpení bylo radikální cestou, jak jeho duši, ale i těm našim ukázat, že Bůh a jen Bůh je ten poklad, který přetrvá. Ve chvíli, kdy zmizí vše, co v životě kromě Boha máme, a my se Mu díky tomu naučíme více důvěřovat, se ztráta stává ziskem a On je oslaven.

Promarnit svůj život útěkem od bolesti

Tento plán pro život křesťanů je tak zásadní, že je na čase otevřít oči, abychom viděli, jak často o něm Bible mluví. Nevyčíslitelné množství křesťanů promarňuje své životy snahou uniknout ceně lásky. Neuvědomují si, že Boží láska vždycky stojí za to. V utrpení

ji můžeme vidět a zakusit víc než v sebestředném útěku. Pavel to říká takto: „Ačkoli totiž navenek podléháme zkáze, uvnitř se obnovujeme den co den. Toto naše lehoučké soužení trvá jen chvilku, ale vytváří nám s ničím nesrovnatelné břemeno slávy, jež potrvá věčně“ (2. Korintským 4,16–17; B21). „Jen chvilku“ trvá život zde ve srovnání s věčností. „Lehoučké“ je naše utrpení a smrt ve srovnání s „břemenem“ nekonečné radosti v Boží přítomnosti. Ta bude naším ziskem, pokud se budeme pevně držet Krista. A o tuto radost přijdeme, pokud nebudeme.

Bůh určil, že soužení bude umocňovat naši naději k Jeho slávě. Pavel v Římanům 5,2 říká, že skrze víru máme přístup k milosti a „chlubíme se nadějí Boží slávy“ (B21). V následujících dvou verších nám pak ukazuje, co tuto naději udržuje a zpříjemňuje. „A nejen to: chlubíme se i souženími, neboť víme, že soužení působí vytrvalost, vytrvalost spolehlivost a spolehlivost *naději*“ (verše 3–4). Tato naděje, která skrze utrpení roste, prohlubuje se a v době utrpení nás uspokojuje, je nadějí ze 2. verše, „nadějí Boží slávy“. Byli jsme stvořeni k tomu, abychom tuto slávu spatřili a zakusili. A Bůh použije vše, co bude zapotřebí – jakoukoliv zkoušku, abychom Jeho slávu zakoušeli ještě více.

JE ROZDÍL MEZI OBĚTÍ A SEBEVRAŽDOU

Je v pořádku, když se modlíme za uzdravení, je dobré brát léky, mít na dveřích zámky nebo utéci před rozvášněným davem. Bible od nás nevyžaduje sebevraždu. Je příliš troufalé skákat z vrcholku chrámu s citátem Písma na rtech, že Bůh nedovolí, abychom narazili nohou na kámen. Je to On, kdo nakonec rozhodne, jestli a kdy nás cesta poslušnosti dovede k utrpení. Samozřejmě v tom má svou roli i satan. Velice rád nás deptá a snaží se zničit naši víru. Ale Bůh vládne i nad satanem a všechny satanovy pokusy zničit svaté jsou součástí Božího plánu pro dobro Jeho lidu a slávu Jeho jména.

Je tedy v pořádku utéci a je v pořádku i zůstat. Někdo může uprchnout, jiný se postaví těžkostem. Kdy utéct a kdy zůstat je

mučivá otázka mnoha misionářů, městských pracovníků a křesťanů v civilních zaměstnáních, která spolu s velkými příležitostmi přináší i velké konflikty. Jedním z lidí, kteří o ní přemýšleli více než většina z nás, byl John Bunyan, kazatel, jenž strávil dvanáct let ve vězení a je autorem *Cesty poutníka*. Stačilo, aby souhlasil, že nebude dál kázat, a mohl být z vězení propuštěn. Jeho žena i děti ho potřebovaly. Jedna z jeho dcer byla slepá. Bylo to nesmírně těžké rozhodování. „Odloučení od mé ženy a nebohých dětí pro mne častokrát bývalo jako by mi rvali maso z kostí."[4]

O svobodě křesťanů zůstat, anebo před nebezpečím utéct, napsal:

> Smíme se pokusit o útěk? Smíš učinit cokoliv, co jest ve tvém srdci. Je-li ve tvém srdci útěk, uteč; je-li ve tvém srdci touha zůstat, zůstaň. Učiň cokoliv, jen nezapři pravdu. Ten, kdo uteče, má právo tak učinit; ten, kdo zůstane, má právo tak učinit též. Ano, tentýž člověk smí jak utéct, tak zůstat, podle toho, jak Bůh jeho srdce povolává a v něm pracuje. Mojžíš utekl (Exodus 2,15), Mojžíš zůstal (Židům 11,27). David utekl (1. Samuelova 19,12), David zůstal (1. Samuelova 24,8). Jeremiáš utekl (Jeremiáš 37,11–12), Jeremiáš zůstal (Jeremiáš 38,17). Kristus odešel (Lukáš 9,10), Kristus zůstal (Jan 18,1–8). Pavel utekl (2. Korintským 11,33), Pavel zůstal (Skutky 20,22–23)…
>
> Platí zde několik pravidel. Každý člověk sám nejlépe posoudí svou současnou síly i tíhu, s jakou na jeho srdce to či ono doléhá – zda zůstat či utéct… Neutíkej puzen slepým strachem, ale z nařízení Božího. Otevírej k útěku dveře, které připravila prozíravost Boží, a jen tehdy, byl-li útěk schválen Božím slovem. Matouš 10,23… Proto pokud jsi utekl a byl na útěku chycen, nečiň výčitek ani Bohu ani člověku: Bohu ne, protože jsi Jeho služebníkem, tvůj život a vše, co máš, je Jeho; ani člověku, protože on není ničím jiným než Boží holí

ustanovenou v tomto pro tvé dobro. Unikl jsi? Směj se. Byl jsi chycen? Směj se. Chci říct, buď spokojen ať se věci vyvinuly jakkoliv, protože váhy stále zůstávají v ruce Boží.[5]

BOŽÍ SLIB A ZÁMĚR

Ať už se však stane cokoliv, je Boží slib i Jeho záměr s těmi, kdo své životy nechtějí promarnit, jasný: „Všichni, kdo chtějí zbožně žít v Kristu Ježíši, zakusí pronásledování“ (2. Timoteovi 3,12). A když se odmlčí pronásledování, zůstane sténání tohoto věku: „I my sami, kteří již máme Ducha jako příslib darů Božích, i my ve svém nitru sténáme, očekávajíce přijetí za syny, totiž vykoupení svého těla“ (Římanům 8,23). Sténat budeme tak jako tak. Jak řekl Pavel: „Zarmoucení, stále se však radující“ (2. Korintským 6,10; B21).

To byl ten slib. Zde je jeho záměr. Ježíš Pavlovi v době bolesti řekl: „Moje milost ti stačí. Má moc se plně projeví uprostřed slabosti“ (2. Korintským 12,9; B21). A nám všem, kdo si ceníme *Jeho* více než života bez bolesti, říká totéž. Mnoho lidí, kteří se označují za křesťany, by tento záměr naštval. Možná by i vykřikli: „Je mi jedno, jestli se tvá moc plně projeví! Ono to bolí! Jestli mě miluješ, tak mě z toho dostaň!“ Pavel tak ale nezareagoval. On se už naučil, co je láska. Láska neznamená, že nás Kristus bude vyzdvihovat nebo nám usnadní život. Láska znamená, že udělá všechno, co je zapotřebí, abychom se mohli věčně těšit z vyvyšování Jeho samého, byť Ho (a často i nás) to přijde velice draho. A tak Pavlova reakce na Kristův záměr byla: „Milerád se tedy budu chlubit svými slabostmi, aby na mně spočívala Kristova moc. S radostí snáším slabosti, příkoří, strádání, pronásledování a úzkosti pro Krista – vždyť má síla je v mé slabosti“ (2. Korintským 12,9–10).

Trvalá radost se nachází jen na cestě na Golgotu

Jak tragické je, když se lidé odvrátí od cesty lásky a utrpení, cesty, která vede na Golgotu. Na ní se nachází veškeré bohatství Boží slávy v Kristu. Na ní naleznete nejúžasnější obecenství s Ježíšem. Všechny poklady jistoty. Všechno nadšení, které radost přináší. Všechny nejjasnější záblesky věčnosti. Všechna nejvznešenější přátelství. Všechnu nejpokornější náklonnost. Všechny nejjemnější skutky odpouštějící laskavosti. Všechny nejhlubší objevy z Božího slova. Všechny nejopravdovější modlitby. To vše se nachází na cestě na Golgotu, po které Ježíš kráčí se svým lidem. Vezměte svůj kříž a následujte Ježíše. Na této cestě, a pouze na ní, je život Kristus a smrt zisk. Život strávený na jakékoliv jiné cestě je promarněný.

Poznámky

[1]Belzebul bylo v Ježíšově době jméno knížete démonů – tedy satan nebo ďábel.
[2]Dietrich Bonhoeffer, *Následování* (Praha: Kalich), s. 57.
[3]tamtéž, s. 29.
[4]John Bunyan, *Milost přehojná největšímu z hříšníků udělená* (Jindřichův Hradec: Stefanos, 2000), s. 123
[5]John Bunyan, *Seasonable Counsels, or Advice to Sufferers*, v: *The Works of John Bunyan*, sv. 2, ed. George Offor (Edinburgh: Banner of Truth, 1991, pův. 1854), s. 726.

Kapitola 5

Riskovat je na místě - je lepší svůj život ztratit než ho promarnit

Pokud je naší jedinou vášní, která zahrnuje úplně vše, touha vyvyšovat Krista ať životem, ať smrtí, a pokud život, jenž Ho vyvyšuje nejvíce, je život lásky, která je ochotná zaplatit vysokou cenu, pak je život risk a riskovat je na místě. Utíkat od něj by znamenalo promarnit svůj život.

Co je risk?

Já risk definuji jednoduše jako čin, který vás vystavuje možnosti ztráty nebo zranění. Pokud budete riskovat, můžete přijít o peníze, o pověst, zdraví nebo dokonce o život. A co je ještě horší, můžete ohrozit nejen sami sebe, ale i druhé lidi. Jejich životy můžou být v sázce. Mohl by vůbec moudrý a milující člověk za těchto okolností riskovat? Je moudré vystavovat se možnosti ztráty? Smí láska ohrozit druhé? Znamená přijít o život totéž jako ho promarnit?

Přijde na to. Svůj život můžete samozřejmě zahodit mnoha hříšnými způsoby a následkem toho zemřít. V takovém případě by přijít o život a promarnit ho bylo totéž. Ale přijít o něj není vždy totéž jako ho promarnit. Co když jsou okolnosti postavené tak, že *neriskovat* by mohlo vyústit ve ztrátu či zranění? Možná pak není moudré hrát na jistotu. A co kdyby úspěšný risk přinesl prospěch mnoha lidem a jeho případný neúspěch ublížil pouze vám? Pak možná nebude projevem lásky, pokud si vyberete pohodlí a bezpečí, zatímco byste pro Krista a pro dobro druhých mohli dosáhnout něčeho velkého.

Risk je součástí našeho života

Proč něco takového jako je risk vůbec existuje? Protože existuje nevědomost. Pokud by neexistovala nevědomost, neexistoval by ani risk. Riskovat je možné jen tehdy, když nevíme, jak se věci vyvinou. To ale znamená, že Bůh riskovat nemůže.[1] On zná výsledek všech svých rozhodnutí před tím, než je uskuteční. To je to, co znamená být Bohem nad všemi bohy národů (Izajáš 41,23; 42,8–9; 44,6–8; 45,21; 46,8–11; 48,3). A protože zná výsledky všech svých činů dřív, než je udělá, může podle toho vytvářet své plány. Jeho vševědoucnost vylučuje jakoukoliv možnost riskovat.[2]

S námi to tak ale není. My nejsme Bůh; neznáme všechno. Nevíme, co se stane zítra. Bůh nám neříká dopodrobna, co má v plánu udělat pozítří či za pět let. Očividně zamýšlel, abychom žili a jednali v nevědomosti a nejistotě o následcích svých činů.

Například v Jakubovi 4,13–15 nám říká:

> *A nyní vy, kteří říkáte: „Dnes nebo zítra půjdeme do toho a toho města, zůstaneme tam rok, budeme obchodovat a vydělávat“ – vy přece nevíte, co bude zítra! Co je váš život? Jste jako pára, která se na okamžik ukáže a potom zmizí! Raději byste měli říkat: „Bude-li Pán chtít, budeme naživu a uděláme to neb ono.“*

Nevíte, jestli vaše srdce nepřestane bít ještě dřív, než dočtete tuto stránku. Nevíte, jestli příští týden nějaké auto nevyjede z pruhu a čelně do vás nenarazí, nebo jestli jídlo, které si v restauraci objednáte, nebude obsahovat smrtící virus. Jestli vás mrtvice neochromí dřív, než skončí tento týden, anebo vás někdo nezastřelí v obchodním centru. Nejsme Bůh. Nevíme, co přinese zítřek.

Vyvrátit falešný pocit bezpečí

Proto je risk součástí našeho života. Nemůžeme se mu vyhnout, i kdybychom chtěli. Nevědomost a nejistota toho, co přinese zítřek, jsou našim přirozeným prostředím. Všechny naše plány ohledně

toho, co budeme dělat zítra, se mohou zhroutit z tisíce neznámých příčin, ať už zůstaneme doma pod peřinou nebo vyjedeme na dálnici. Jedním z mých cílů je vyvrátit falešný pocit bezpečí a nějak vás osvobodit z jeho zakletí. Je to totiž jen přelud. Neexistuje. Kamkoliv se vydáte, všude je plno neznámých věcí, které nemáte pod kontrolou.

Jedním z tragických projevů pokrytectví je fakt, že nám okouzlení vlastním bezpečím dovolí každý den riskovat kvůli svému prospěchu, ale brání nám riskovat ve prospěch ostatních na cestě lásky, která vede na Golgotu. Nechali jsme si namluvit, že by to mohlo ohrozit naše bezpečí, které ale ve skutečnosti vůbec neexistuje. Doufám, že když nahlédneme do Bible a objevíme, že kvůli Kristu je na místě riskovat a neriskovat by znamenalo promarnit své životy, že to odstraní falešný pocit bezpečí a zlomí jeho zakletí.

„Hospodin nechť učiní, co uzná za dobré“

Podívejme se nejdřív na kontext desáté kapitoly 2. knihy Samuelovy. Amónci zhanobili izraelské posly a vzbudili tak v Davidovi nelibost. Na svou ochranu si pak najali Aramejce, aby spolu s nimi bojovali proti Izraelcům. Jóab, velitel izraelského vojska, se v následné bitvě ocitl v situaci, kdy byl zepředu sevřený Amónci a zezadu Aramejci. A tak své jednotky rozdělil, svého bratra Abíšaje pověřil vedením jedné poloviny a sám vedl tu druhou.

V 11. verši se zavazují k vzájemné pomoci. Pak přichází ve 12. verši tento úžasný výrok: „Buď rozhodný! Vzchopme se! Za náš lid, za města našeho Boha! Hospodin nechť učiní, co uzná za dobré.“ Co znamenají ta poslední slova: „Hospodin nechť učiní, co uzná za dobré“? Znamenají, že Jóab udělal strategické rozhodnutí kvůli městům svého Boha, aniž by věděl, jaký to bude mít výsledek. Nedostal od Boha žádné zvláštní zjevení. Musel se rozhodnout na základě zasvěcené moudrosti. Musel riskovat, anebo se dát na útěk. Nevěděl, jak to dopadne. A tak udělal rozhodnutí a výsledek nechal v Božích rukou. A rozhodl se správně.

„ZAHYNU-LI, ZAHYNU“

Královna Ester je dalším příkladem odvážného riskování ve službě lásky a pro Boží slávu. V pátém století před Kristem, během židovského exilu, žil Žid jménem Mordokaj. Měl mladší osiřelou sestřenici Ester, kterou adoptoval za svou dceru. Vyrostla z ní krásná žena a nakonec byla odvedena k perskému králi Achašverošovi, aby se stala jeho ženou. Haman, jeden z předních Achašverošových velmožů, nenáviděl jak Mordokaje, tak všechny židovské přesídlence, a tak si od krále vyžádal dekret, podle kterého měli být vyhubeni. Král si neuvědomil, že jeho vlastní manželka je Židovka.

Mordokaj poslal Ester vzkaz, aby šla před krále a za svůj lid se přimluvila. Ale Ester věděla o zákonu, podle kterého měl být každý, kdo by před krále předstoupil, aniž ho sám zavolal, popraven, s výjimkou případu, kdy k němu král vztáhl zlaté žezlo. Věděla však také, že život jejího lidu je v sázce. Ester Mordokajovi poslala následující odpověď:

> *„Jdi a shromáždi všechny Židy v Súsách. Ať se za mne postí tři dny – ať nejedí ani nepijí ve dne ani v noci. I já a mé dívky se takto budeme postit. Potom půjdu ke králi, ačkoli je to proti zákonu. A zahynu-li, zahynu.“ (Ester 4,16; B21)*

„Zahynu-li, zahynu.“ Co to znamená? Znamená to, že Ester nevěděla, jaký výsledek bude mít její čin. Neměla od Boha žádné zvláštní zjevení. Své rozhodnutí udělala na základě moudrosti, lásky ke svému lidu a důvěry v Boha. A tak se rozhodla a výsledek nechala v Božích rukou. „Zahynu-li, zahynu.“ A rozhodla se správně.

„TVÉ BOHY UCTÍVAT NEBUDEME“

Podívejme se na ještě jeden příklad ze Starého zákona. Scéna z Babylona. Židé jsou v exilu, králem je Nabúkadnesar. Ten postaví zlatou sochu a následně nařídí, že pokaždé, když zazní hlas rohů, se všichni musí před sochou poklonit. Ale Šadrak, Méšak a Abed–nego se nepoklonili. Uctívají jen jediného pravého Boha Izraele.

Nabúkadnesar jim proto začal vyhrožovat a prohlásil, že pokud nebudou sochu uctívat, hodí je do ohnivé pece. Jejich odpověď zněla:

> *„Nebúkadnesare, nám není třeba dávat ti odpověď. Jestliže náš Bůh, kterého my uctíváme, nás bude chtít vysvobodit z rozpálené ohnivé pece i z tvých rukou, králi, vysvobodí nás. Ale i kdyby ne, věz, králi, že tvé bohy uctívat nebudeme a před zlatou sochou, kterou jsi postavil, se nepokloníme.“ (Daniel 3,16–18)*

To byl vyložený risk. „Věříme, že nás náš Bůh vysvobodí. Ale i kdyby ne, tvé bohy uctívat nebudeme.“ Nevěděli, jak to dopadne. V podstatě řekli stejnou věc jako Ester: „Zahyneme-li, zahyneme.“ A výsledek nechali v Božích rukou stejně jako Jóab a Abíšaj: „Hospodin nechť učiní, co uzná za dobré.“ A rozhodli se správně. Je správné riskovat kvůli Bohu.

„JSEM PŘIPRAVEN ZEMŘÍT PRO JMÉNO PÁNA JEŽÍŠE“

Velkým novozákonním příkladem člověka, který se nebál riskovat, je apoštol Pavel. Vzpomeňme si nejdřív na jeho cestu do Jeruzaléma po letech, v nichž kvůli Kristu zažíval utrpení téměř všude, kam šel. V Duchu svatém se rozhodl jít do Jeruzaléma (Skutky 19,21). Uspořádal sbírku pro chudé a chystal se ujistit, že bude věrně doručena. Dostal se až do Cezareje, když k němu z Judeje přišel prorok jménem Agabus, symbolicky si Pavlovým páskem spoutal ruce a nohy a řekl: „Toto praví Duch svatý: ‚Muže, kterému patří

tento opasek, Židé v Jeruzalémě takto svážou a vydají pohanům“‘ (Skutky 21,11).

Když to slyšeli věřící, kteří stáli okolo, prosili Pavla, aby do Jeruzaléma nechodil. On jim ale odpověděl: „Proč pláčete a působíte mi tím větší bolest? Vždyť já jsem připraven nejen nechat se svázat, nýbrž i zemřít v Jeruzalémě pro jméno Pána Ježíše!“ (Skutky 21,13). Potom už toho, jak nám říká Lukáš, jeho přátelé zanechali: „Protože se nedal přemluvit, přestali jsme naléhat a řekli jsme: ‚Děj se vůle Páně!‘“ (Skutky 21,14).

Jinými slovy, Pavel věřil, že jeho cesta do Jeruzaléma byla kvůli Kristu nevyhnutelná. Neznal detaily toho, co se tam stane nebo jaké následky to bude mít. Zatčení a soužení byly jisté. Ale co potom? Smrt? Vězení? Vyhnanství? To nevěděl nikdo. Co tedy nakonec řekli? Na jednom se mohli shodnout: „Děj se vůle Páně!“ Nebo, jak řekl Jóab: „Hospodin nechť učiní, co uzná za dobré.“ A rozhodli se správně.

„V každém městě… mě čekají pouta a soužení“

Celý Pavlův život byl ve skutečnosti jedním stresujícím riskem za druhým. Ve Skutcích 20,23 řekl: „Duch svatý mi v každém městě potvrzuje, že mě čekají pouta a soužení“ (B21). Nikdy ale nevěděl, v jaké podobě, kdy či skrze koho přijdou. Pavel se rozhodl riskovat svůj život v Jeruzalémě s plným vědomím toho, jaké to může být. To, čím už prošel, nedávalo žádný prostor k pochybnostem, co by se v Jeruzalémě mohlo stát:

> *Od Židů jsem byl pětkrát odsouzen ke čtyřiceti ranám bez jedné, třikrát jsem byl trestán holí, jednou jsem byl kamenován, třikrát jsem s lodí ztroskotal, noc a den jsem jako trosečník strávil na širém moři. Častokrát jsem byl na cestách – v nebezpečí na řekách, v nebezpečí od lupičů, v nebezpečí od vlastního lidu, v nebezpečí od pohanů, v nebezpečí ve městech, v nebezpečí v pustinách, v nebezpečí na moři, v nebezpečí mezi falešnými bratřími, v námaze do úpadu, často v bezesných nocích,*

o hladu a žízni, v častých postech, v zimě a bez oděvu. A nadto ještě na mne denně doléhá starost o všechny církve. (2. Korintským 11,24–28)

Co to znamená? Znamená to, že Pavel nikdy nevěděl, ze které strany přijde další rána. Každý den kvůli Bohu riskoval svůj život. Cesty nebyly bezpečné. Řeky nebyly bezpečné, být mezi vlastním lidem, Židy, nebylo bezpečné a stejně tak ani mezi pohany nebylo bezpečno. Města nebyla bezpečná, pustiny nebyly bezpečné, moře nebylo bezpečné. Dokonce i takzvaní křesťanští bratři ho ohrožovali. Bezpečí by bylo jen přeludem. Pro Pavla nic takového neexistovalo.

Měl dvě možnosti: Promarnit svůj život, nebo žít riskantně. A jeho volba byla jasná: „Ale já nepřikládám svému životu žádnou jinou cenu, než abych dokončil svůj běh a splnil úkol, který jsem dostal od Pána Ježíše: hlásat evangelium o Boží milosti“ (Skutky 20,24). Nikdy nevěděl, co přinese další den. Ale cesta vedoucí na Golgotu ho volala a přitahovala. A tak každý den riskoval svůj život. A rozhodl se správně.

„JESTLIŽE PRONÁSLEDOVALI MNE, I VÁS BUDOU PRONÁSLEDOVAT“

Abychom si snad nemysleli, že se tento riskantní život týkal výlučně jeho, snažil se Pavel čerstvě obráceným křesťanům jasně ukázat, že i je potkají rozličné potíže. Poté, co na své první misijní cestě založil několik nových sborů, se do nich po pár měsících vrací, aby „posiloval duše učedníků a vyzýval je, aby zůstávali ve víře a že *do Božího království musíme vejít skrze mnohá soužení*“ (Skutky 14,22; B21). Když psal mladému tesalonickému sboru, projevil obavu, aby jimi jejich soužení neotřásla a mimo jiné řekl: „Sami víte, že to (tedy právě ta soužení) je náš úděl“ (1. Tesalonickým 3,3). Jinými slovy, křesťanský život je povoláním riskovat.

Ježíš to vyjádřil úplně jasně. V Lukášově evangeliu 21,16 čteme: „Zradí vás i rodiče, bratři, příbuzní a přátelé a někteří z vás budou zabiti.“ Klíčovým slovem je zde *někteří*. „Někteří z vás budou zabiti.“

Tato slova uvádí pozemské životy učedníků do velké nejistoty. Ne všichni kvůli Kristu zemřou. Ale ne všichni zůstanou naživu. Někteří zemřou a někteří budou žít. Tomuhle říkám risk. Boží vůle je, abychom neměli jistotu, jak naše životy na zemi dopadnou. A proto je Jeho vůle i to, abychom kvůli Němu riskovali.

Ježíšův život byl těžký a řekl, že bude těžký i pro Jeho následovníky. „Vzpomeňte si na slovo, které jsem vám řekl: Sluha není nad svého pána. Jestliže pronásledovali mne, i vás budou pronásledovat" (Jan 15,20). Stejně tak Petr upozorňoval sbory v Asii, že špatné jednání, kterého se jim dostane od lidí, bude normální. „Moji milovaní, nebuďte zmateni výhní zkoušky, která na vás přišla, jako by se s vámi dělo něco neobvyklého, ale radujte se, když máte podíl na Kristově utrpení, abyste se ještě více radovali, až se zjeví jeho sláva. Jestliže jste hanobeni pro jméno Kristovo, blaze vám, neboť na vás spočívá Duch slávy, Duch Boží" (1. Petrova 4,12–14).

Stát se křesťanem znamenalo riskovat svůj život

V prvních třech staletích své existence nastavila církev vzor růstu v době ohrožení. Stephen Neill ve své knize *History of Christian Missions* (Dějiny křesťanské misie) napsal: „Křesťané v Římské říši bezpochyby neměli žádné právo na existenci a byli vystaveni nejpřísnějším zákonům… Každý křesťan věděl, že dříve nebo později může přijít chvíle, kdy bude muset vydat svědectví o své víře za cenu svého života."[3] Může přijít. V tom byl ten risk. Byl tam vždycky. Možná budeme zabiti proto, že jsme křesťané. Možná nebudeme. Je to risk. Bylo to normální. Ale stát se křesťanem i za těchto okolností bylo správné.

Ve skutečnosti to byla právě láska vyvyšující Krista, již křesťané prokazovali navzdory riziku, která ohromila pohanský svět. Římský vládce Julianus (332–363 n. l.) chtěl starověkému pohanství vdechnout nový život, ale místo toho viděl, jak je stále více lidí přitahováno ke křesťanství. Frustrovaný tím, co se dělo, napsal proti těmto „ateistům" (lidem, kteří nevěřili v římské bohy, ale v Krista):

> Ateismus (tedy křesťanská víra) roste obzvláště skrze láskyplnou službu projevovanou neznámým lidem a skrze jejich péči o pohřeb mrtvých. Je skandální, že ani jeden Žid není žebrákem a že ti bezbožní Galilejci nepečují jen o své chudé, ale i o naše; zatímco ti, kteří patří k nám, marně vyhlížejí pomoc, kterou bychom jim měli poskytnout.[4]

Následovat Krista jde jen za vysokou cenu. Všude nás čekají rizika. Ale jak jsme viděli ve 3. kapitole, tato rizika jsou prostředkem, skrze který Kristova hodnota září nejjasněji.

JAK PROMARNIT ČTYŘICET LET A TISÍCE ŽIVOTŮ

Co se však stane, když Boží lid neodvrhne svůdný přelud bezpečí? Co se stane, když se bude snažit svůj život prožít v jeho stínu? Odpověď zní: promarněný život. Vzpomenete si, kdy k něčemu takovému došlo?

Neuběhly ani tři roky od chvíle, kdy izraelský lid vyšel z Boží moci z Egypta. Teď stáli na hranicích zaslíbené země a Bůh řekl Mojžíšovi: „Pošli muže, aby prozkoumali kenaanskou zemi, kterou dávám Izraelcům“ (4. Mojžíšova 13,2). A tak Mojžíš poslal Káleba, Jozua a deset dalších. Po čtyřiceti dnech se vrátili s obrovským hroznem vína visícím na sochoru, který museli nést dva muži. Káleb svůj lid oslovil zvoláním plným naděje: „Vzhůru! Pojďme! Obsadíme tu zemi a jistě se jí zmocníme“ (4. Mojžíšova 13,30). Ostatní zvědové však řekli: „Nemůžeme vytáhnout proti tomu lidu, vždyť je silnější než my“ (31. verš).

Káleb Izraelcům nedokázal vyvrátit falešný pocit bezpečí. Lidé byli očarovaní klamným přeludem – přesvědčením, že bezpečná cesta vede jinudy než stezka poslušnosti, jež vyvyšuje Boha. Začali reptat proti Mojžíšovi a Áronovi a rozhodli se jít zpět do Egypta – směrem k velkému přeludu bezpečí.

Jozue se je pokusil probudit z jejich omámení:

Země, kterou jsme při průzkumu procházeli, je země převelice dobrá. Jestliže nám Hospodin bude přát, uvede nás do této země a dá nám ji. Je to země oplývající mlékem a medem. Nechtějte se přece bouřit proti Hospodinu. Nebojte se lidu té země. Sníme je jako chleba. Jejich ochrana od nich odstoupila, kdežto s námi je Hospodin. Nebojte se jich!" (4. Mojžíšova 14,7–9)

Ale ani Jozue nedokázal vyvrátit falešný pocit bezpečí. Lidé byli opilí svým vysněným bezpečným světem. A Káleba a Jozua se pokusili ukamenovat. Výsledkem byly tisíce promarněných životů a spousty promarněných let. Rozhodnutí neriskovat bitvu s obry z kenaanské země bylo očividně špatné. Jak mnoho promarníme, když neriskujeme kvůli Bohu!

A CO TY?

Riskovat je na místě. Ale ne proto, že by Bůh sliboval úspěch každého počinu, do kterého se kvůli Němu pustíme. Neexistuje jediný slib, na jehož základě by měla být úspěšná každá snaha vyvinutá kvůli Bohu, alespoň ne v krátkodobém měřítku. Jan Křtitel riskoval, když krále Heroda, který se rozvedl se svou ženou, aby si mohl vzít manželku svého bratra, nazval cizoložníkem. Kvůli tomu byl později sťat. A udělal dobře, když kvůli Bohu a pravdě riskoval svůj život. Ježíš ho nekritizoval, naopak ho velmi chválil (Matouš 11,11).

Pavel riskoval, když šel do Jeruzaléma dokončit svou službu chudým. Zbili ho, dva roky strávil ve vězení, a potom ho převezli do Říma, kde ho po dvou letech také popravili. A udělal dobře, když riskoval svůj život kvůli Kristu. Kolik jen hrobů je v Africe a Asii proto, že Duch svatý svou mocí vysvobodil tisíce mladých misionářů ze zaklení falešného pocitu bezpečí a ti pak riskovali své životy, aby vyvýšili Krista mezi lidmi nezasaženými evangeliem!

A co ty? Jsi spoutaný přeludem bezpečí, ochromený strachem riskovat kvůli Bohu? Nebo jsi byl mocí Ducha svatého osvobozen

od falešného pocitu bezpečí a pohodlí v Egyptě? Muži, řekli jste kdy spolu s Jóabem: „Kvůli jménu našeho Boha se o to pokusím! A Hospodin nechť učiní, co uzná za dobré“? Ženy, řekly jste kdy spolu s Ester: „Kvůli Kristu se o to pokusím! A zahynu-li, zahynu“?

Riskovat ze špatných důvodů

V tom, že jsou křesťané povoláni riskovat, se skrývá nejedno nebezpečí. O jednom z nich jsem se zmínil už ve 4. kapitole, totiž že se tak moc zaměříme na sebezapření, že přestaneme být schopní radovat se z věcí, které nám Bůh dává pro naše dobro a potěšení. Dalším, ještě horším nebezpečím je, že začneme riskovat ze sebestředných důvodů. Že ucítíme, jak nám v krvi stoupá hladina adrenalinu a dostane chuť být hrdinou. Že budeme opovrhovat těmi, kdo jsou líní a zbabělí, a začneme se cítit nadřazeně. Že riskování budeme vnímat jako druh spravedlnosti, která nám zajistí Boží přijetí. To, co bychom v takovém případě postrádali, je dětská víra ve svrchovanou Boží vládu nad světem a v Jeho vítěznou lásku.

Jsem přesvědčený, že síla a motivace riskovat kvůli Bohu nepochází z hrdinství, touhy po dobrodružství, odvahy spoléhající se na sebe, nebo snahy zasloužit si Boží přízeň, ale z víry v Božího Syna Ježíše Krista, který poskytuje vše, všemu vládne a plně uspokojuje. Sílu riskovat ztrátu pověsti kvůli Kristu přináší víra, že vás Boží láska nakonec obhájí a vyzdvihne vaši reputaci. Síla riskovat ztrátu peněz kvůli evangeliu pochází z víry, že v nebesích máme poklad, o který nemůžeme přijít. Síla riskovat v tomto světě svůj život plyne z víry ve slib, že kdo svůj život v tomto světě ztratí, ten ho zachrání pro ten budoucí. A to je velký rozdíl oproti hrdinství nebo spoléhání se na sebe. Když riskujeme ztrátu pověsti, peněz nebo života, protože věříme, že nám Bůh vždy pomůže a nakonec i naši ztrátu použije k naší radosti v Jeho slávě, pak to nejsme my, kdo získává chválu za naši odvahu; je to Bůh, kdo získává chválu za svou péči. Tím riskování odráží Boží hodnotu a ne naši statečnost.

Tento základ nebojácnosti však nelze pokládat za samozřejmost. Je pro nás přirozené riskovat ze špatných důvodů. Bez Krista je každý z nás v srdci zákoník nebo smilník; člověk, který chce dělat své vlastní věci nebo chce Boží věci dělat vlastním způsobem, aby prokázal svoje schopnosti. A protože je to přirozené nám všem, všichni potřebujeme Jeho ochranu. Bůh nám poskytuje jiný způsob, jak k riskování přistupovat. „Ze síly, kterou dává Bůh – tak aby se všecko dělo k oslavě Boží skrze Ježíše Krista“ (1. Petrova 4,11). A to, jak Bůh svou sílu poskytuje, je skrze víru v Jeho sliby. Každou naši ztrátu, kterou riskujeme ve snaze vyvýšit Krista, slibuje Bůh tisíceronásobně nahradit obecenstvím s Ním, jež plně uspokojuje.

Síla riskovat se nachází v Božím slibu

Už jsem v této kapitole mluvil o verši z Lukáše 21,16, kde Ježíš svým učedníkům říká: „Někteří z vás budou zabiti.“ Ale nezmínil jsem slib, který vzápětí následuje: „A všichni vás budou nenávidět pro mé jméno. *Ale ani vlas z vaší hlavy se neztratí*“ (verše 17–18). Zde máme jeden z bolestivých biblických paradoxů: „Někteří z vás budou zabiti… Ale ani vlas z vaší hlavy se neztratí“! Co to znamená? Co se nám Ježíš snaží říct, když říká: „Pusťte se do toho a riskujte v poslušnosti; někteří z vás budou zabiti, ale ani vlas z vaší hlavy se neztratí“? Myslím, že nejlepší výklad těchto veršů se nachází v Římanům 5,35–39:

> *Kdo nás odloučí od lásky Kristovy? Snad soužení nebo úzkost, pronásledování nebo hlad, bída, nebezpečí nebo meč? Jak je psáno: „Denně jsme pro tebe vydáváni na smrt, jsme jako ovce určené na porážku.“ Ale v tom ve všem slavně vítězíme mocí toho, který si nás zamiloval. Jsem jist, že ani smrt ani život, ani andělé ani mocnosti, ani přítomnost ani budoucnost, ani žádná moc, ani výšiny ani hlubiny, ani co jiného v celém tvorstvu nedokáže nás odloučit od lásky Boží, která je v Kristu Ježíši, našem Pánu.*

Porovnejte tato hrozná i nádherná slova s tím, co řekl Ježíš: „Někteří z vás budou zabiti… Ale ani vlas z vaší hlavy se neztratí."

Pavel říká, podobně jako Ježíš, že Kristova láska k nám neeliminuje naše utrpení. Naopak, naše oddanost Kristu nám přinese utrpení. Jak zní Pavlova odpověď na jeho vlastní otázku z 35. verše: „Kdo nás odloučí od lásky Kristovy? Snad soužení nebo úzkost, pronásledování nebo hlad, bída, nebezpečí nebo meč?" Jeho odpovědí ve 37. verši je jasné NE. Ale nepřehlédněme, co z této otázky vyplývá: Důvodem, proč nás tyto věci od lásky Kristovy neodloučí, není to, že by se neděly lidem, které Kristus miluje. Dějí se. Pavlova citace Žalmu 44,22 ukazuje, že se tyto věci Božímu lidu skutečně stávají: „Denně jsme pro tebe vydáváni na smrt, jsme jako ovce určené na porážku." Jinými slovy, Kristova láska k nám nás od utrpení neodděluje. Risk je skutečný. Křesťanský život je bolestivý život. Nikoliv bez radosti. Ale bez bolesti také ne.

SKUTEČNĚ NÁM BŮH DÁVÁ VŠE, CO POTŘEBUJEME?

Přesně to znamená ona předložka „v" ve 37. verši: „*V* tom ve všem slavně vítězíme…" Vítězství dosáhneme *v* našich souženích, ne tím, že se jim vyhneme. A tak Pavel Ježíši přizvukuje: „Někteří z vás budou zabiti." Poslušnost je riskantní. Ale je správné riskovat kvůli Bohu. Verš 35 nám ukazuje některá z těchto rizik:

- „soužení": různé potíže a útlak, kterými podle Pavla musíme projít na své cestě do nebe (Skutky 14,22)
- „úzkost": neštěstí, které působí stres a které hrozí, že nás zlomí jako párátko (2. Korintským 6,4; 12,10)
- „pronásledování": aktivní odpor nepřátel evangelia (Matouš 5,11–12)
- „nebezpečí": jakékoliv ohrožení těla, duše či rodiny (2. Korintským 11,26)
- „meč": zbraň, kterou byl zabit Jakub (Skutky 12,2)
- „hlad a bída": nedostatek jídla nebo oblečení.

„Hlad a bídu“ uvádím až nakonec, protože představují největší problém. Neřekl snad Ježíš:

> *Proto vám říkám: Nemějte starost o svůj život ani o své tělo – co budete jíst a pít a co si oblečete. Není snad život víc než jídlo a tělo víc než oblečení?… Nemějte tedy starosti. Neříkejte: „Co budeme jíst? Co budeme pít? Co si oblečeme?“… váš nebeský Otec ví, že to všechno potřebujete. Hledejte nejprve Boží království a jeho spravedlnost, a toto vše vám bude přidáno. (Matouš 6,25.31–33)*

Je na místě otázka: „Co z toho tedy platí?“ Čeká křesťany „hlad a bída“, nebo se Bůh o „všechny tyto věci“ postará ve chvíli, kdy je budeme potřebovat? Nebudou křesťané nikdy hladovět, mít bídu nebo nedostatek oblečení? Nebyli snad někteří z největších věřících v historii vysvlečeni do naha a netrpěli hladem? Co třeba Židům 11,37–38? „Byli kamenováni, mučeni, řezáni pilou, umírali pod ostřím meče. Chodili v ovčích a kozích kůžích, trpěli nouzi, zakoušeli útisk a soužení. Svět jich nebyl hoden, bloudili po pouštích a horách, skrývali se v jeskyních a roklinách země.“ Ztráty a bída těchto věřících nebyly následkem jejich nevěry. Oni byli věrní – byli to lidé, jichž„svět nebyl hoden“.

Vše, co potřebujete k naplnění Jeho vůle a trvalému štěstí

Co tedy Ježíš myslel slovy „Toto vše“ – veškeré jídlo a oblečení – vám bude přidáno, když budete nejprve hledat Boží království? Myslel totéž, co ve chvíli, kdy řekl: „Někteří z vás budou zabiti… Ale ani vlas z vaší hlavy se neztratí“ (Lukáš 21,16–18). Myslel tím, že budete mít vše, co potřebujete k naplnění Jeho vůle a věčnému, nejvyššímu štěstí v Něm. Jak moc jídla a oblečení bude zapotřebí? Zapotřebí k čemu? To je otázka, kterou si musíme klást. Zapotřebí k pohodlí? Ne, pohodlí Ježíš nezaslíbil. Zapotřebí k tomu, abychom se vyhnuli hanbě? Ne, Ježíš nás povolal k tomu, abychom s radostí nesli pohanění pro Jeho jméno. Zapotřebí k tomu, abychom zůstali

naživu? Ne, on neslíbil, že se nám smrt vyhne – a může mít jakoukoliv podobu. Pronásledování i mor, obojí zabíjí Boží svaté. Křesťané umírají na popravišti i kvůli nemocem. Proto Pavel napsal: „I my, kteří okoušíme první ovoce Ducha, i my ve svém nitru sténáme, zatímco očekáváme přijetí za syny, to jest vykoupení svého těla“ (Římanům 8,23).

To, co chtěl Ježíš říct, bylo, že nás náš nebeský Otec nikdy nevystaví zkoušce nad naše síly (1. Korintským 10,13). Pokud jako Boží dítě budete potřebovat jediný kousek chleba k tomu, aby vaše víra přetrvala i v hladomorně, dostanete ho. Bůh neslibuje dostatek jídla k pohodlí nebo k životu – slibuje ho dostatek k tomu, abyste Mu mohli důvěřovat a naplnit Jeho vůli.[5]

Všechno mohu v Kristu, dokonce i hladovět

Krátce před svým slibem: „Můj Bůh vám dá všechno, co potřebujete, podle svého bohatství v slávě v Kristu Ježíši,“ Pavel řekl: „Dovedu trpět nouzi, dovedu mít hojnost. Ve všem a do všeho jsem zasvěcen: být syt i *hladov*, mít nadbytek i *nedostatek*. Všecko mohu v Kristu, který mi dává sílu“ (Filipským 4,12–13.19). „Všecko“ znamená „skrze toho, který mi dává sílu, dovedu trpět nouzi. Skrze toho, který mi dává sílu, se dovedu obejít bez jídla a oblečení“. To je to, co Ježíš slibuje. Nikdy nás neopustí a nikdy se nás nezřekne (Židům 13,5). Pokud budeme hladovět, On bude naším věčným, životodárným chlebem. Jestli kvůli nahotě poneseme hanbu, On nám bude dokonalým oblekem veškeré spravedlnosti. Pokud přijde mučení a my budeme křičet bolestí, On nás uchrání před zlořečením Jeho jménu a obnoví naše zbitá těla k nekonečné kráse.

Odvrácená strana každého risku – vítězná láska

Tou nejhlubší útěchou a ujištěním ve všech chvílích, kdy kvůli Kristu riskujeme, je, že nás od Jeho lásky nic neodloučí. Pavel se ptá: „Kdo nás *odloučí od lásky Kristovy*? Snad soužení nebo úzkost,

pronásledování nebo hlad, bída, nebezpečí nebo meč?“ (Římanům 8,35). Jeho odpověď zní NE! Jinými slovy, žádné utrpení, které kdy skutečný křesťan zažije, není důkazem toho, že by byl odříznut od Boží lásky. Kristova láska vítězí nad každým utrpením. Římanům 8,38–39 nám to ukazuje zcela jasně: „Jsem jist, že ani smrt ani život, ani andělé ani mocnosti, ani přítomnost ani budoucnost, ani žádná moc, ani výšiny ani hlubiny, ani co jiného v celém tvorstvu nedokáže nás odloučit od lásky Boží, která je v Kristu Ježíši, našem Pánu.“

Na té odvrácené straně každého risku – i kdyby skončil smrtí – je vítězná Boží láska. Tato víra nám dává svobodu riskovat kvůli Bohu. Není to hrdinství, touha po dobrodružství, odvážné spoléhání se na sebe ani snaha zasloužit si Boží přízeň. Je to dětská víra ve vítězství Boží lásky, v to, že na druhé straně všech našich riskantních rozhodnutí stojí Bůh, který nás kvůli své spravedlnosti nikdy neopustí.

Co by mohlo být lepší než ve všem vítězit

Slib, který nás podpírá ve chvílích, kdy kvůli Kristu riskujeme, ale obsahuje ještě něco navíc. Pavel se ptá: „Je-li Bůh s námi, kdo proti nám?“ (Římanům 8,31). Odpověď, kterou od nás očekává, je nikdo. Je to totéž, jako říct: „Je-li Bůh s námi, pak nikdo nemůže být proti nám.“ Vypadá to naivně. Je to jako říct: „Ani jeden vlas z mé hlavy se neztratil,“ ve chvíli, kdy vám někdo usekl hlavu. Zdá se, že tyto extrémní výroky nám mají říct více, než jen to, o čem jsme doposud mluvili. Víc než to, že svatí, kteří umírají, nebudou odloučeni od Krista.

To „něco navíc“ se skrývá ve slovech „slavně vítězíme“. „Ale v tom ve všem slavně vítězíme mocí toho, který si nás zamiloval“ (Římanům 8,37). Co znamená „slavně vítězíme“? Jak byste mohli slavně vítězit, když jste kvůli Kristu riskovali a nedopadlo to dobře?

Pokud se v poslušnosti pustíte do něčeho, co by vyvýšilo svrchovanou hodnotu Ježíše Krista, a některý z „nepřátel“ zmíněných

ve 35. verši, řekněme hlad nebo meč, na vás „zaútočí“, co se musí stát, abyste „zvítězili“? Odpověď: Nesmíte být odděleni od lásky Ježíše Krista. Záměrem útočníka je zničit vás, odříznout vás od Krista a nakonec z vás udělat duchovní trosku bez Něj. Zvítězíte, pokud tento záměr překonáte a zůstanete v Kristově lásce. Bůh slíbil, že se to stane. Riskujeme v důvěře tomuto slibu.

Co se ale v tomto konfliktu s hladem či mečem musí stát, abyste „slavně zvítězili“? Jednou z biblických odpovědí je, že vítěz svého nepřítele porazí, ale kdo zvítězí slavně, ten si svého nepřítele podrobí. Vítěz kazí záměry svého nepřítele; ten, kdo vítězí slavně, donutí nepřítele sloužit jeho vlastním záměrům. Vítěz srazí svého protivníka, ten, kdo zvítězí slavně, udělá ze svého protivníka otroka.

Co to znamená v praxi? Pojďme použít Pavlova vlastní slova ze 2. Korintským 4,17 (B21): „Toto naše lehoučké soužení trvá jen chvilku, ale vytváří (připravuje, způsobuje nebo přináší) nám s ničím nesrovnatelné břemeno slávy, jež potrvá věčně.“ Mohli bychom říct, že „soužení“ je zde jeden z těch útočících nepřátel. Co se stalo v Pavlově konfliktu se soužením? Od Kristovy lásky ho zcela jistě neodloučilo. Ale co víc, Pavel ho takříkajíc vzal do zajetí. Bylo zotročeno a muselo sloužit k Pavlově věčné radosti. „Soužení“, dřívější nepřítel, teď pracuje pro Pavla. Vytváří pro něj „břemeno slávy, jež potrvá věčně.“ Jeho nepřítel je nyní jeho otrokem. Nejen že nad svým nepřítelem zvítězil. On nad ním zvítězil slavně.

Soužení pozvedlo svůj meč, aby useklo hlavu Pavlovy víry. Namísto toho ale ruka víry uchopila paži soužení a donutila ji odseknout kus Pavlovy lásky ke světu. Soužení se stává služebníkem zbožnosti, pokory a lásky. Satan jím zamýšlel zlo, ale Bůh dobro. Nepřítel se stal Pavlovým otrokem a způsoboval mu ještě větší břemeno slávy, než které by měl bez boje. Tak Pavel – a s ním každý Kristův následovník – slavně vítězí.

Jediná cesta, která vede k trvalé radosti

To je ten slib, který nám dává sílu riskovat kvůli Kristu. Není to náhlý impuls hrdinství, touha po dobrodružství, odvaha spoléhající se na sebe ani snaha získat si Boží přízeň. Je to jednoduše důvěra v Krista – že v Něm Bůh udělá vše, co je zapotřebí, abychom se mohli věčně těšit z Jeho vyvyšování. Všechno dobré připravené k našemu požehnání i vše zlé nahromaděné proti nám nám nakonec pomůže chlubit se pouze křížem, vyvyšovat Krista a oslavovat svého Stvořitele. Víra v tyto sliby nám dává svobodu riskovat a na vlastní kůži zažít, že je lepší život ztratit, než ho promarnit.

Proto je na místě kvůli Kristu riskovat. Je správné napadnout nepřítele a říct: „Hospodin nechť učiní, co uzná za dobré." Je správné sloužit Božímu lidu a říct: „Zahynu-li, zahynu!" Je správné stát před ohnivou pecí soužení a odmítnout poklonit se před bohy tohoto světa. To je cesta, která vede k plné radosti a věčnému potěšení. Na konci jakékoliv jiné cesty – bezpečné a bez riskování – složíme svůj obličej do dlaní a řekneme: „Promarnil jsem ho!"

POZNÁMKY

[1]Tento pohled se jasně a vědomě staví proti takzvanému otevřenému teismu. Podle něho Bůh skutečně riskuje v tom smyslu, že výsledky mnoha událostí, které sám uvede do pohybu, nezná. Tento pohled zastává například John Sanders, *The God Who Risks: A Theology of Providence* (Downers Grove, Ill.: InterVarsity Press, 1998) a Gregory A. Boyd, *Satan and the Problem of Evil: Constructing a Trinitarian Warfare Theodicy* (Downers Grove, Ill.: InterVarsity Press, 2001) a dle mého názoru efektivně kritizují R. K. McGregor Wright, *No Place for Sovereignty: What's Wrong with Freewill Theism?* (Downers Grove, Ill.: InterVarsity Press, 1996); Bruce A. Ware, *God's Lesser Glory: The Diminished God of Open Theism* (Wheaton, Ill.: Crossway Books, 2000); John M. Frame, *No Other God: A Response to Open Theism* (Phillipsburg, N. J.: Presbyterian & Reformed, 2001); a John Piper, Justin Taylor, Paul Kjoss Helseth, ed., *Beyond the Bounds: Open Theism and the Undermining of Biblical Christianity* (Wheaton, Ill.: Crossway Books, 2003).

[2]Více o tom, proč Bůh nemůže riskovat, najdete v: John Piper, *The Pleasures of God: Meditations on God's Delight in Being God*, 2. vydání (Sisters, Ore.: Multnomah, 2000), s. 54–62.

[3]Stephen Neill, *A History of Christian Missions* (Middlesex, England: Penguin, 1964), s. 42–43.

[4]tamtéž, s. 42.

[5]Takto vnímám mnoho obecných slibů ze Starého zákona, podle kterých budou potřeby spravedlivých vždy naplněny. Například Přísloví 10,3: „Hospodin nedopustí, aby hladověl spravedlivý, kdežto choutkám svévolníků činí přítrž." Myslím, že tento verš je 1) všeobecně pravdivý v tom, jak Bůh řídí svět – poctivým, pracovitým lidem se daří dobře a mají dostatek; a 2) vždy a absolutně pravdivý v tom smyslu, že spravedliví nebudou nikdy hladovět za hranici toho, co jsou kvůli Kristu schopni vydržet. Viz John Piper, „'No Evil Will Befall You.' Really?" v *A Godward Life, Savoring the Supremacy of God in All of Life, Book Two* (Sisters, Ore.: Multnomah, 1999), s. 53–55.

Kapitola 6

Cíl života – radostně pomáhat druhým najít radost v Bohu

Nikdo nedokáže riskovat svůj život kvůli tomu, aby lidem pomohl najít radost v Bohu, pokud neumí odpouštět. Je-li pro nás normální vidět chyby druhých lidí, jejich selhání a přečiny, a pak s nimi jednat hrubě, potom kvůli jejich radosti nikdy riskovat nebudeme. Nejdřív se tohoto postoje – a ten je vlastní všem lidem – musíme zbavit. Není možné druhým radostně pomáhat najít radost v Bohu, pokud je nenávidíme, chováme k nim zášť, nebo nás odpuzují jejich chyby a slabosti. Musíme se naučit odpouštět.

Nesnažte se namítat něco o těžkých případech. Mluvím o duchu, ne o seznamu měřítek, jak se v té které situaci zachovat. Nemluvím ani o slabošské milosti, která nedovede napomínat, vychovávat nebo bojovat. Otázka zní: Tíhneme k milosrdenství? Je milost naše první volba? Máme ducha odpuštění? Bez něj se od potřeb lidí odvrátíme a promarníme své životy.

Odpouštění je dobré, protože nám přináší Boha

Biblická motivace k odpuštění může být hlubší než jen to, že nám bylo odpuštěno. Je správné říct, že motivací k odpuštění je, že nám Bůh odpustil, když jsme si to nezasloužili. „Buďte k sobě navzájem laskaví, milosrdní, odpouštějte si navzájem, *jako i Bůh v Kristu odpustil vám*“ (Efezským 4,32). Ale základem této motivace není Boží odpuštění, ale to, co Boží odpuštění přináší. Přináší nám Boha.

Proč se radujeme z Božího odpuštění? Na tuto otázku se dá odpovědět i způsoby, které jsou vůči Bohu neuctivé; odpuštění

totiž přináší užitek, který je možné milovat, aniž bychom milovali Boha. Mohli bychom říct: „Raduji se z Božího odpuštění, protože nesnáším, když mě tlačí špatné svědomí.“ Nebo „…protože mě děsí vyhlídka utrpení v pekle.“ Nebo „…protože chci jít do nebe, abych se mohl znovu setkat se svými milovanými a mít nové tělo bez jakýchkoliv nemocí.“ Jakou roli hraje Bůh v těchto důvodech pro radost z odpuštění? Ta nejlepší možná odpověď zní, že je v nich všech přítomen jako skutečný životní poklad. Protože pokud to tak je, pak to vše jsou ve skutečnosti způsoby, jak se radujeme z Boha samotného. Čisté svědomí nám umožňuje vidět Boha jasněji a dává nám svobodu těšit se z Něj. Záchrana od utrpení v pekle, za kterou Kristus musel zaplatit svou krví, nám ukazuje Boží závazek ke svatosti plné milosrdenství a Jeho touhu po našem štěstí. Dar nového setkání s našimi milovanými podtrhuje Boží zázrak láskyplných vztahů. Nové tělo nás hlouběji ztotožňuje s oslaveným Kristem. Pokud ale Bůh sám není v těchto darech přítomen – a obávám se, že v případě mnoha křesťanů není – pak jsme nepochopili, k čemu odpuštění slouží.

Odpuštění je v podstatě způsob, jakým Bůh odstraňuje překážku, která stojí v cestě našemu obecenství s Ním. Tím, že smazal náš hřích a zaplatil za něj smrtí vlastního Syna, nám Bůh dal možnost spatřit Ho, poznat Ho a navěky se z Něj těšit. A to je cílem odpuštění. Právě obecenství s naším Otcem – obecenství, jež uspokojuje duši – je účelem kříže. Pokud má naše radost z odpuštění jiné důvody a tento mezi nimi chybí, pak nám odpuštěno nebylo a své životy promarníme.

Co je tedy tou hlavní motivací k odpuštění? „Odpouštějte si navzájem, jako i Bůh v Kristu odpustil vám.“ Máme odpouštět tak, „jako Bůh… odpustil“ nám. Bůh nám odpustil způsobem, díky němuž se nekonečná radost z obecenství s Ním stává naším vlastnictvím. Bůh je cíl odpuštění. On je také základ a prostředek odpuštění. Přichází *od* Něj, bylo uskutečněno *skrze* jeho Syna a vede lidi zpět *k* Němu, zatímco jejich hříchy jsou pohřbeny na

dně nejhlubšího moře. Motivací odpuštění je proto radost z toho, že můžeme svobodně a radostně přebývat u Boha. Bůh nám za obrovskou cenu dal to, co jsme potřebovali nejvíc: sebe sama k našemu věčnému potěšení. Boží odpuštění je důležité z jediného důvodu - přináší nám Boha!

Touha těch, kdo odpouštějí

To, co nás k odpouštění vede, je radost, kterou máme v odpouštějícím Bohu. Nejen v tom, že nám odpustil, ale i v radosti z Něj, kterou nám dal tím, že nám odpustil. Pokud to nepochopíme a nezažijeme, pak se z našich motivů zaměřených na Boha nejspíš stane jen jakýsi druh blahovůle, která usiluje o dobro lidí, aniž by věděla, co je to nejvyšší dobro – tedy potěšení v Bohu, které plně uspokojuje. Pokud však odpuštění prožijeme jako nezasloužený dar radosti v Bohu, pak nás – plné lásky – tato radost povede do světa hříchu a utrpení. Naším cílem bude, aby i ostatní našli skrze Ježíše Krista odpuštění a věčnou radost v Bohu.

Radost v Bohu přetéká milosrdenstvím k druhým lidem, protože radost v Bohu, který je milosrdný, nemůže nevést k milosrdenství. Nemůžete pohrdat vlastností, která vás na Bohu těší. Radost v Bohu, jenž neušetřil svého vlastního Syna, ale vzdal se Ho kvůli hříšníkům, kteří si to nezasloužili, nedokáže odplácet zlým za zlé. Tato radost bude ráda milosrdná (Micheáš 6,8). Radost v Bohu, který je pomalý k hněvu, nemůže existovat současně s netrpělivostí. Bude bojovat za vítězství toho, čeho si váží na Bohu. Radost v Bohu, který po celou věčnost prokazuje „nesmírné bohatství milosti ve své dobrotě k nám v Kristu Ježíši“ (Efezským 2,7), je ráda štědrá a hledá způsoby, jak obdarovat druhé.

Nejsou křesťané, protože nechtějí dávat

Robert Murray M'Cheyne, skotský kazatel, který zemřel roku 1843 ve věku dvaceti devíti let, jednou mluvil o milosrdenství

a štědrosti křesťanů jako o důkazech toho, že skutečně jsou křesťané. Robert miloval chudé ve své farnosti a bál se o ty, kdo nehledali cesty, jak jim projevit milosrdenství.

> Jsem znepokojený kvůli chudým, ale ještě více kvůli vám. Nevím, co vám Kristus v ten velký den řekne… Bojím se, že mnoho těch, kdo mě dnes slyší, moc dobře ví, že *nejsou křesťany, protože nedávají rádi*. Dávat hojně a dobrovolně, nijak neskrblit, vyžaduje nové srdce; staré srdce by se raději rozloučilo s vlastní krví než penězi. Přátelé! Radujte se ze svých peněz, využívejte je, jak jen můžete, nedělte se o ně, užijte si je rychle, protože vám pravím, že po celou věčnost budete žebráky.[1]

Dilema, které už nemusíme řešit

Co je přirozeností a cílem radostného křesťanského dávání? Je to snaha – s takovou mírou kreativity a oběti, jaké je třeba – dát ostatním věčnou a věčně rostoucí radost,[2] radost v Bohu. Pokud je Bůh, jak jsme si ukázali ve druhé kapitole, nejvíce oslaven tehdy, když jsme my nejvíce uspokojeni v Něm, pak žít pro Boží slávu musí znamenat žít s cílem radostně pomáhat druhým najít radost v Bohu. Naše radost a naše úsilí o jejich radost přinášejí Bohu slávu. A protože radost v Bohu je nejvyšší a nejtrvalejší radostí, pak usilovat o ni znamená také milovat. Protože stejná radost v Bohu zároveň uspokojuje člověka i oslavuje Boha, nemusíme už nikdy volit mezi pohnutkou milovat lidi a oslavovat Boha.[3] Tím, že radostně pomáháme druhým najít radost v Bohu – i za cenu svých vlastních životů – *jim* projevujeme lásku a oslavujeme *Boha*. To je opak promarněného života.

Nemůžeme způsobit, aby druzí našli radost v Bohu

Jak tedy můžeme druhým pomoci najít radost v Bohu? O tom jsou následující kapitoly. Nejdřív bych ale rád vyjasnil dvě věci. Za

prvé to, že my samozřejmě nemůžeme *způsobit*, aby někdo našel radost v Bohu. Radost v Bohu je ovoce Ducha svatého (Galatským 5,22). Je nazvaná „radost *Ducha svatého*" (1. Tesalonickým 1,6). Je to Boží dílo: „*Bůh* naděje nechť vás naplní veškerou radostí a pokojem" (Římanům 15,13). Je to následek Boží milosti: „Chceme vám povědět, bratří, jakou *milost* dal Bůh církvím v Makedonii. Tak se osvědčily v mnohém soužení, že z jejich nesmírné *radosti* a veliké chudoby vzešla jejich bohatá štědrost" (2. Korintským 8,1–2). Radost v Bohu se v lidském srdci probouzí, když Bůh ve své milosti otevře naše oči, abychom mohli spatřit světlo evangelia slávy Kristovy (2. Korintským 4,4).

Nicméně i když je radost v Bohu především Jeho dar, používá si Bůh různé prostředky, aby lidi přivedl k její plnosti. Pavel popsal celou svou službu jako úsilí o radost druhých: „Ne že bychom chtěli panovat nad vaší vírou, nýbrž *chceme pomáhat vaší radosti*" (2. Korintským 1,24). Filipskému sboru napsal, že ho Bůh nechal naživu „kvůli vašemu prospěchu a *radosti* ve víře" (Filipským 1,25; B21). Ježíš řekl, že jeho vlastní slova jsou prostředek, který si Bůh použije, aby dal Jeho učedníkům radost: „To jsem vám pověděl, aby moje *radost* byla ve vás a vaše radost aby byla plná" (Jan 15,11). Řekl také, že modlitba je prostředek k radosti: „Až dosud jste o nic neprosili v mém jménu. Proste a dostanete, aby vaše *radost* byla plná" (Jan 16,24). A seznam prostředků by mohl pokračovat dál. Teď vám však chci jen ukázat, že jsou věci, které můžeme dělat, abychom lidem pomohli najít radost v Bohu. Samozřejmě za předpokladu, že Bůh naši snahu požehná svou milostí, na které záleží nejvíce.

Pomoci druhým najít radost v Bohu je obrovská věc

Druhá věc, kterou bych chtěl vyjasnit, je, že radost v Bohu není okrajová náboženská zkušenost. Když mluvím o tom, že máme druhým pomáhat najít radost v Bohu, pak mám na mysli pomoci jim pochopit celé Boží spásné dílo od začátku do konce. Neříkám, že radost je celé spasení. Chci říct, že radost v Bohu je cílem veškerého

spásného díla, podstatou zkušenosti toho, co znamená být spasený. Bez této radosti v Bohu by žádné spasení nebylo.

Když tedy mluvím o nalezení radosti v Bohu, mluvím i o *Božím plánu a milosti,* „kterou nám daroval v Kristu Ježíši před věčnými časy" (2. Timoteovi 1,9). Mluvím o plně dostačujícím *Kristovu výkupném díle* ve smrti a vzkříšení (Římanům 3,24–26), o Božím díle *znovuzrození*, díky kterému máme novou přirozenost (Jan 3,3–7, 1. Petrova 1,3.23), o změně mysli způsobené Bohem – tedy o *pokání*, jež nás odvrací od hříchu a přivádí k Bohu s prosbou o pomoc (2. Timoteovi 2,25, Skutky 3,19, 26,20). O *víře* v Ježíše Krista, která Ho přijímá jako Spasitele a Pána a největší životní poklad (Filipským 3,7–9), o postupné změně do podobnosti Kristu – *posvěcení* (Římanům 6,22, 8,29), o celém *životě lásky*, která považuje dávání za blahoslavenější než přijímání (Skutky 20,35). A mluvím i o *úplném obnovení* těla, mysli, srdce, vztahů a společnosti, které se částečně děje už v tomto věku skrze pronikání Božího království a které se uskuteční plně, až se Boží záměry završí ve věku budoucím (Skutky 3,21, Římanům 8,23).

Proto když mluvím o radosti v Bohu, mám na mysli radost, která má své kořeny v Božím věčném rozhodnutí, radost, za kterou Kristus zaplatil svou krví, jež kvůli Duchu Božímu tryská ze znovuzrozeného srdce, probouzí se v pokání a víře, ustanovuje podstatu posvěcení a podobnosti Kristu a dává povstat životu lásky a vášně pro obnovení světa do Boží podoby. Radost v Bohu je obrovská skutečnost plánovaná, vykoupená a způsobená Bohem v životě Jeho vyvolených pro slávu Jeho jména.

Co tedy máme dělat?

Poté, co jsme tyto dvě věci vyjasnili, se znovu ptám: Co máme dělat, abychom lidem pomohli najít radost v Bohu? Jakou cestou rizik a obětí se máme vydat ve své vášni po Boží vyvýšenosti nade vším, v naší horlivosti vyvýšit Krista a cílevědomém závazku chlubit se pouze křížem? O tom budou následující kapitoly.

Poznámky

[1]Robert Murray M'Cheyne, *Sermons of M'Cheyne* (Edinburgh: n. p., 1848), s. 482. Kurziva přidána. Citováno v: Timothy J. Keller, *Ministries of Mercy: The Call of the Jericho Road* (Phillipsburg, N. J.: Presbyterian & Reformed, 1997), s. 40.

[2]„Věčně rostoucí" ne proto, že bychom v nebi s postupem času přecházeli od zármutku k radosti, ale proto, že přecházíme z jedné plnosti do druhé. Omezená mysl – a my vždy budeme omezení – totiž nemůže Boha pojmout plně. On je nekonečný, neomezený. A tak nám svou nekonečnou plnost bude navěky ukazovat a dávat po částech. Vždy bude něco víc, co může omezená mysl o nekonečném Bohu objevit. A díky těmto objevům budeme stále víc a více šťastní. Více myšlenek od Johnathana Edwardse na toto téma můžete najít v: John Piper, *God's Passion for his Glory: Living the Vision of Jonathan Edwards* (Wheaton, Ill.: Crossway Books, 1998), s. 37.

[3]Širší pojednání o jednotě mezi těmito dvěma pohnutkami v životě křesťana najdete v kapitole „A Passion for God's Supremacy and Compassion for Man's Soul: Jonathan Edwards on the Unity of Motives for World Missions," v: John Piper, *Let the Nations Be Glad: The Supremacy of God in Missions*, 2. vydání (Grand Rapids, Mich.: Baker, 2003), s. 203–214.

Kapitola 7

Žít s cílem dokázat, že On je cennější než život

Abychom druhým pomohli najít nekonečnou radost v Bohu, musí naše životy ukazovat, že Bůh je cennější než život sám. „Tvé milosrdenství je lepší než život, mé rty tě chválí zpěvem“ (Žalm 63,4). Bude to od nás vyžadovat obětavá rozhodnutí zakotvená v jistotě, že vyvyšovat Krista svou štědrostí a milosrdenstvím uspokojuje více než sobectví. Pokud se od riskování odvrátíme proto, abychom zůstali v bezpečí a při penězích, promarníme své životy. Tato kapitola je o životním stylu, který tomu může zabránit.

Jak nezradit Ježíše

Pokud je Kristus poklad, který uspokojuje každou oblast našeho života, a pokud slibuje, že se postará o všechny naše potřeby i v dobách hladu a nahoty, pak by život se stejnými hodnotami jako má svět, znamenal zradit Ho. Mám teď na mysli především to, jak nakládáme s penězi a jak vnímáme svůj majetek. Slyším Ježíšova neodbytná slova: „Nemějte starost a neříkejte: co budeme jíst? Co budeme pít? Co si budeme oblékat? Po tom všem se shánějí pohané. Váš nebeský Otec přece ví, že to všechno potřebujete“ (Matouš 6,31–32). Jinými slovy, soustředíme-li se na získávání a schraňování věcí, pak vypadáme stejně jako svět – a to Krista nijak nevyvýší. Lidé Ho budou vnímat jako náš vedlejší náboženský zájem, díky němuž se nakonec možná vyhneme peklu, ale nijak zvlášť neovlivňuje to, jak žijeme a na čem nám záleží. Nebude vypadat jako poklad, který plně uspokojuje. A to druhým nijak nepomůže najít v Bohu svou radost.

Pokud přijmeme fakt, že jsme na zemi jen cizinci a přistěhovalci (1. Petrova 2,11) a že naše občanství je v nebi (Filipským 3,20), že nás nic neodloučí od Kristovy lásky (Římanům 8,35), že Jeho milosrdenství je lepší než život (Žalm 63,4) a že všechno soužení nám působí přenesmírnou váhu věčné slávy (2. Korintským 4,17), pak všechen náš strach zmizí a budeme „hledat nejprve Boží království" (Matouš 6,33). Vše ostatní v porovnání s Kristem budeme považovat za hnůj (Filipským 3,7–8). Kvůli nepopulárním skutkům milosrdenství „s radostí poneseme ztrátu svého majetku" (Židům 10,34). Zvolíme si raději to, že budeme „snášet příkoří s Božím lidem, než na čas žít příjemně v hříchu; a Kristovo pohanění" budeme pokládat „za větší bohatství než všechny poklady Egypta" (Židům 11,25–26).

Proč se nás lidé neptají na naši naději?

Kdyby se naše životy více podobaly tomu, co jsem právě popsal, pak by pro svět bylo bezpochyby jednodušší začít zvažovat, zda Ježíš opravdu není ten poklad, který plně uspokojuje. Vypadal by tak. Kdy se vás naposledy někdo zeptal „na důvod vaší naděje"? Petr říká, že máme být vždy připraveni na tuto otázku odpovědět: „Buďte připraveni podat odpověď každému, kdo se vás zeptá na důvod vaší naděje" (1. Petrova 3,15).

Proč se nás lidé na naši naději neptají? Nejspíš se zdá, že doufáme ve stejné věci jako oni. Není poznat, že bychom své životy prožívali na cestě, která vede na Golgotu, že bychom se kvůli lásce nechali vysvléct, nebo že bychom druhým sloužili s pevnou jistotou, že v tomto životě odměnu nepotřebujeme. V nebi nás čeká velká odměna (Matouš 5,12)! „Bude ti odplaceno při vzkříšení spravedlivých" (Lukáš 14,14). Pokud bychom tomu věřili hlouběji, dalo by to druhým možnost vidět Boží hodnotu a najít v Něm svou radost.

Kristova důvěryhodnost závisí na tom, jak nakládáme s penězi

Téma peněz a životního stylu v Bibli rozhodně nepatří k těm vedlejším. Závisí na nich Kristova důvěryhodnost ve světě. „Patnáct procent všeho, co Kristus řekl, se vztahuje k tomuto tématu – to je víc než kolik zabírá jeho učení o nebi a pekle dohromady.“[1] Poslechněte si refrén, který se táhne vším Jeho učením:

- „Jedno ti schází. Jdi, prodej všecko, co máš, rozdej chudým a budeš mít poklad v nebi; pak přijď a následuj mne!“ (Marek 10,21).
- „Blaze vám, chudí, neboť vaše je království Boží… Ale běda vám, bohatým, vždyť vám se už potěšení dostalo“ (Lukáš 6,20.24).
- „Tak ani žádný z vás, kdo se nerozloučí se vším, co má, nemůže být mým učedníkem“ (Lukáš 14,33).
- „Snáze projde velbloud uchem jehly, než aby bohatý člověk vešel do Božího království“ (Lukáš 18,25).
- „Život přece nespočívá v hromadění majetku“ (Lukáš 12,15; B21).
- „Hledejte nejprve Boží království a jeho spravedlnost, a toto vše vám bude přidáno“ (Matouš 6,33; B21).
- „Prodejte, co máte, a rozdejte to. Opatřete si měšce… v nebi“ (Lukáš 12,33).
- „Zacheus… řekl Pánu: „Polovinu svého jmění, Pane, dávám chudým, a jestliže jsem někoho ošidil, nahradím mu to čtyřnásobně.“ Ježíš mu řekl: „Dnes přišlo spasení do tohoto domu“ (Lukáš 19,8–9).
- „Království nebeské je jako poklad ukrytý v poli, který někdo najde a skryje; z radosti nad tím jde, prodá všecko, co má, a koupí to pole“ (Matouš 13,44).

- „(Ježíš) uviděl i jednu nuznou vdovu, jak tam hodila dvě drobné mince, a řekl: „Vpravdě vám pravím, že tato chudá vdova dala víc než všichni ostatní“ (Lukáš 21,2–3)
- „Ale Bůh mu řekl: „Blázne! Ještě této noci si vyžádají tvoji duši, a čí bude to, co jsi nashromáždil?“ Tak je to s tím, kdo si hromadí poklady a není bohatý před Bohem“ (Lukáš 12,20–21).
- „Lišky mají doupata a ptáci hnízda, ale Syn člověka nemá, kam by hlavu složil… Následuj mne!“ (Lukáš 9,58–59).

Riskantní liberálnost

Znovu a znovu se ozývá Ježíšovo neúprosné, radikální povolání k válečnému životnímu stylu a riskantní liberálnosti. „Riskantní“ říkám kvůli příběhu o chudé vdově. Ona do chrámové pokladny dala své poslední haléře. Většina z nás by ji označila za bláznivou nebo možná zdvořileji za nerozvážnou. Ale Ježíš ji ani slůvkem nekritizuje:

> *Přišla také jedna chudá vdova a vhodila dvě drobné mince, dohromady čtyrák. Zavolal své učedníky a řekl jim: „Amen, pravím vám, tato chudá vdova dala víc, než všichni ostatní, kteří dávali do pokladnice. Všichni totiž dávali ze svého nadbytku*, ona však ze svého nedostatku: dala, co měla, všechno, z čeho měla být živa“ *(Marek 12,42–44; zvýraznění přidáno).*

Pointou tohoto textu není, že by se všichni měli všeho vzdát. Je jí toto: Ježíš miluje risk plný víry pro Boží slávu. Nemám pro vás žádná pravidla, jak konkrétně nakládat s penězi; žádná, která by už nevyřkl Ježíš. Chci jednoduše ukázat na Ježíše a dovolit Jeho slovům, aby na nás měla šokující i zachraňující efekt.

Využijte své peníze k tomu, abyste ukázali, že vaším pokladem je Bůh, ne majetek

Ježíšův důraz na peníze a majetek prochází celým Novým zákonem. Najdeme v něm – v knize Skutků – různé příběhy („Prodávali svůj majetek a rozdělovali všem podle toho, jak kdo potřeboval", Skutky 2,45). Najdeme v něm slova apoštola Pavla („Tak se osvědčily v mnohém soužení, že z jejich nesmírné radosti a veliké chudoby vzešla jejich bohatá štědrost… radostného dárce miluje Bůh", 2. Korintským 8,2; 9,7), slova Jakuba, Ježíšova bratra („Vzejde slunce a svým žárem spálí trávu, květ opadne a jeho krása zajde. Tak i boháč se vším svým shonem vezme za své", Jakub 1,11).

Toto téma prostupuje celým Novým zákonem proto, že je zásadní pro svědectví církve. Pokud chceme lidem pomoci najít radost v Bohu, pak jim naše životy musí ukazovat, že naší radostí je On, a ne majetek. Musí vidět, že svůj majetek používáme k tomu, abychom druhým pomohli najít radost v Bohu – obzvláště těm nejpotřebnějším.

Proč používám spojení „válečný životní styl"

Někdy používám slovní spojení „válečný životní styl" nebo „válečné smýšlení". Je to užitečná fráze – ale také jednostranná. Pro mě je především užitečná. Říká mi, že na zemi probíhá válka mezi Kristem a satanem, pravdou a lží, vírou a nevěrou. Říká mi, že máme hromadit a používat zbraně, ale ne meče, pistole nebo bomby, ale evangelium, modlitbu a obětavou lásku (2. Korintským 10,3–5). A říká mi, že v tomto konfliktu je v sázce víc než v kterékoliv válce v historii; jde o věci věčné a nekonečné: nebe nebo peklo, věčná radost nebo věčné utrpení (Matouš 25,46).

Toto poselství potřebuji slyšet znovu a znovu, protože k mírovému smýšlení sklouzávám tak lehce jako kapky deště padají dolů či plameny ohně plápolají vzhůru. Milovat stejné hračky jako

svět je pro mě přirozené. Začnu se přizpůsobovat. Začnu milovat to, co ostatní. Začnu Zemi nazývat „domovem". A dřív než se nadějete, říkám luxusu „potřeba" a používám peníze stejným způsobem jako nevěřící. Začnu zapomínat na válku. Už tolik nemyslím na lidi, kteří jdou do zahynutí. Mé poslání a lidé, kteří Krista neznají, mi začnou mizet z mysli. Přestávám snít o vítězstvích milosti. Nořím se do světského smýšlení, které se zajímá především o to, co může udělat člověk, a ne o to, co může udělat Bůh. Je to hrozná nemoc. A jsem Bohu vděčný za ty, kdo mě vždy znovu a znovu tlačili směrem k válečnému smýšlení.

Jak to vypadá za války

Jsem Bohu vděčný například za Ralpha Wintera, který o válečném životním stylu nejen působivě psal, ale také podle něj sám žil jako misionář, profesor, zakladatel U. S. Center for World Mission a neúnavný zástupce lidí, kteří ještě nebyli zasaženi evangeliem. On je autorem následující jasné ilustrace rozdílu mezi válečnou a mírovou mentalitou v používání našeho majetku.

> Queen Mary, která odpočívá v přístavu v Long Beach v Kalifornii, je fascinující muzeum minulosti. V dobách míru sloužila jako luxusní parník, během druhé světové války jako transportní loď a v současnosti jako muzeum o délce tří fotbalových hřišť, jež ukazuje ohromující rozdíl mezi životním stylem během míru a během války. Jedna polovina jídelny je upravena tak, aby vám ukázala mírové prostírání určené bohatým, vysoce postaveným mecenášům, pro něž oslnivá přehlídka nožů, vidliček a lžiček neskrývala žádné taje. Silným kontrastem k tomu pak jsou důkazy o válečné strohosti na druhé straně příčky. Jediný kovový tác s vylisovanými prohlubněmi nahrazuje patnáct talířů a misek. Palandy, ne dvojité, ale v osmi řadách nad sebou, vysvětlují, jak mohl maximální počet cestujících vzrůst z 3000 v době míru na 15 000 během války.

> Jak odporná musela tahle změna připadat pánům, plavícím se v době míru. Samozřejmě, nebýt národního ohrožení, nikdy by k ní nedošlo. Ale záviselo na ní přežití národa. Přežití mnoha milionů lidí závisí na naplnění Velkého poslání, a to je jeho dnešní podstata.[2]

Mé srdce snadno podléhá svodům mírového smýšlení, jež mi média a zábava každý den vtiskují do mysli, a tak potřebuji tyto obrazy a připomínky. Jsme ve válce, ať už akcie klesají nebo rostou, ať už teroristé útočí nebo se skrývají, ať jsme zdraví nebo nemocní. Jak potěšení, tak bolest provází jed, který je připravený nás zabít chorobou pýchy anebo beznaděje. Opakované biblické varování, abychom „se měli na pozoru", odpovídá obrazu války. A já toto varování potřebuji každý den.

Proč nemluvit o „prostém životním stylu"?

Přemýšlet o válečném životním stylu je užitečnější, než přemýšlet o pouhém prostém životním stylu. Prostota totiž může dostat romantický nádech a jistý asketický půvab, který bude na míle vzdálený špinavé službě milosrdenství v nebezpečných částech světa. Může též pominout, že ve válce jsou zapotřebí nemalé výdaje na složité zbraně a výcvik jednotek. Možná nevypadají jednoduše a můžou být velice drahé, ale celý národ na ně obětuje své prostředky. Prostota se snadno zaměří dovnitř a nemusí pak být nikomu ku prospěchu. Válečný životní styl předpokládá, že existuje záležitost natolik velká a významná, abych za ni vydal své peníze i sám sebe (2. Korintským 12,15).

Promarnit život znamená ztratit ho ve snaze ho zachránit

„Vydat sám sebe" může znít ponuře. Ale není to ponuré. „Vydávat sama sebe" proto, abychom druhým pomohli najít radost v Bohu, je životodárné. Ježíš učil, že „kdo by chtěl zachránit svůj život, ten

o něj přijde; kdo však přijde o život pro mne a pro evangelium, zachrání jej“ (Marek 8,35). A to se týká jednotlivců na cestě do nebe i celých kultur na cestě k zániku. Ralph Winter to znovu ilustruje:

> Pokud někdy existovala společnost, jejíž hlavní motivace zní „zachraňme se“, pak je to dnešní Amerika. Ale funguje to? Rozvojové společnosti trpí jedním druhem chorob: tuberkulóza, podvýživa, zápal plic, paraziti, tyfus, cholera atd. Zámožná Amerika v podstatě vytvořila úplně nový druh chorob: obezita, arterioskleróza, onemocnění srdce, mrtvice, rakovina plic, onemocnění cév, cirhóza jater, drogová závislost, alkoholismus, rozvod, týrání dětí, sebevražda, vražda. Vyberte si. Stroje usnadňující práci se změnily v zařízení zabíjející tělo. Náš blahobyt přinesl lidem atomového věku jak mobilitu, tak izolaci, kvůli níž jsou dnes zaplaveny rozvodové soudy, vězení i ústavy pro choromyslné. Ve snaze zachránit se jsme téměř ztratili sami sebe.[4]

Používat náš majetek tak, abychom těm nejpotřebnějším pomohli najít radost v Bohu, by zachránilo nás samotné… a to hned v několika rovinách. Potvrdilo by to, že Kristus je náš poklad, a nás by to tak udrželo na cestě do nebe. Proměnilo by to naši společnost, kterou pohání sebevražedná touha po uspokojení a která nemá žádnou radost v Kristu ani lásku pro potřebné. Abychom se vymanili z této tragédie, je zapotřebí seriózně zvážit význam válečného životního stylu.

Válka na úrovni mikrobiologie

Není to tak dávno, co Ralph Winter zveřejnil i další varování. A stojí za to upozornit na něj i zde. Bůh si toto varování může použít k tomu, aby některé z vás vyslal do služby směrem, který jste nikdy za službu nepovažovali. Winter směřuje naši pozornost

na vliv hříchu a satana v oblasti mikrobiologie, kde došlo k jedné z nejhorších devastací Božího dobrého stvoření.

K našemu zděšení se satan ve své vzpouře pustil do „vývoje" zhoubných bakterií a virů, jež dnes mají na svědomí třetinu všech úmrtí na planetě. To, co Bible nazývá jednoduše „mor", je pohromou jak pro zvířata, tak pro lidi. Dnešní populární teologie v tom přesto nerozpoznala satanovo dílo. Dílo, proti kterému se máme v rámci Božího poslání postavit.

Pokud však misionáři nekážou o Bohu, který se zajímá o každé trápení a každé pokřivení svého tvůrčího díla, pak špatně interpretujeme dosah Jeho pronikavé lásky a zájmu – Jeho vlastní přirozenost…

Po celých deset let války ve Vietnamu zde umíralo průměrně deset Američanů denně. A americká vláda do tohoto konfliktu investovala nespočet miliard dolarů ve snaze dostat z něj naše lidi ven.

Na rakovinu dnes umírá ne deset, ale 1500 Američanů denně. Přesto vláda tímto směrem vynakládá doslova drobné; z vládních investic jde 80 % na výzkum HIV/AIDS a těch 20 %, které nakonec připadnou na výzkum rakoviny, se téměř beze zbytku investuje do vývoje léků, ne na prevenci. Vyrozuměl jsem, že všech 40 projektů financovaných federálním National Cancer Institute (Národní institut pro výzkumu rakoviny) je zaměřeno na léčbu chemoterapií anebo ozařováním, ne na prevenci.

Je to jako vést 150 vietnamských válek najednou – co se týče úmrtí v boji. A přitom se chováme, jako by žádná válka neexistovala! Jak můžeme vyburcovat Ameriku, aby si uvědomila, že třetina všech žen a polovina mužů bude mít před smrtí rakovinu?[5]

Bude to zcela v souladu se záměrem této knihy, když výzvu Dr. Wintera uslyší tisíce křesťanů a své životy odevzdají vědě a výzkumu či zdravotnické misii, aby vedly válku proti nemocem a utrpením a tím ukazovaly Kristovu krásu a moc. Co vše bychom měli v boji s tímto nepřítelem obětovat?

Když záleží na sponce do vlasů

Viděli jsme už, jakou oběť museli přinést vojáci během druhé světové války. Nebyla to však jen armáda, kdo změnil své priority. Změnila je i celá země, stejně jako by mohla dnes celá církev. Za druhé světové války

> se celý národ… jakoby přes noc odstřihl od netečnosti své skličující doby. Pro válečné účely byla zapotřebí guma, benzin i kov. Jeden ženský basketbalový zápas na Northwestern University byl přerušen jen proto, aby rozhodčí a všech deset hráček mohlo prohledat palubovku kvůli jedné ztracené sponce do vlasů. Američané podpořili přísné přídělové systémy a jejich synové se hlásili jako dobrovolníci do různých sbírkových „jízd". Brzy došlo k omezení dodávky másla a mléka a spolu s nimi i konzervovaných potravin a masa v konzervách. Boty, papír i hedvábí byly jen těžko k sehnání. Lidé začali pěstovat „zahrady vítězství" a jezdili „rychlostí vítězství" (padesát pět kilometrů za hodinu), která šetřila benzin. Populárním sloganem se stalo: „Vypotřebovat, donosit, obejít se, či zvládnout to i bez toho?" Všichni se úzkostlivě řídili protileteckými sirénami a poslušně zhasínaly světla. Amerika se obětovala.[6]

Podobné obrazy na mě působí velice silně. Pomáhají mi ocenit výhody svobody a blahobytu, ale především mě kárají za můj lehkomyslný život a inspirují mě k životu, který bude mít vyšší smysl

než jen pohodlí a světský úspěch – půjde v něm o něco, co bude věčné a co bude vyvyšovat Boha.

Ano, ano, mluvit o válce je jednostranné

Musím ale přiznat – jak už jsem řekl dříve –, že slovní spojení „válečný životní styl“ nebo „válečná mysl“ je jednostranné. Po jednom kázání, ve kterém jsem tyto termíny použil, mi jeden člověk napsal a zeptal se: „Když zdůrazňujete představu života ve válce, necháváte aspoň nějaký prostor i pro aspekty života, které nejsou součástí války, jako například umění nebo volný čas? Neexistují žádné jiné obrazy křesťanského života, které by byly pokojnější než válka?“

V mém dalším kázání zazněla tato odpověď:

> Odpověď je ano, určitě, existují jiné obrazy křesťanského života, které jsou pokojnější. „Hospodin je můj pastýř, nebudu mít nedostatek. Dopřává mi odpočívat na travnatých nivách, vodí mě na klidná místa u vod“ (Žalm 23,1–2). To je úplně jiný obraz než padající bomby a tekoucí krev. „Pojďte ke mně všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpočinout“ (Matouš 11,28). „Já sám až do vašeho stáří, až do šedin vás budu nosit. Já jsem vás učinil a já vás ponesu, budu vás nosit a zachráním“ (Izajáš 46,4).
>
> A ano, existuje správný čas i místo, ve kterém křesťané mohou využívat, oceňovat a přetvářet všechny oblasti lidské kultury. Ve skutečnosti je vlastně nemožné nebýt součástí naší moderní, západní kultury; pokud ale svou kulturu *ne*využíváme přiměřeně, *ne*hodnotíme biblicky a *ne*přetváříme promyšleně, pak nás nejspíš pohltí a ani si neuvědomíme, že jsme už víc Američané než křesťané.
>
> Takže ano, rozhodně používejte *všechny* obrazy Písma (ne jen válku) k utváření svého života. A kéž potom váš křesťanský

život zaměřený na dávání, okouzlený Bohem a cenící si Krista oslovuje a utváří naši kulturu.

Mám však pocit, že na Západě, který se utápí v blahobytu, nehrozí církvi nebezpečí nadměrného počtu příliš horlivých lidí. Lidí, kteří by se přehnaně zajímali o ztracené, své peníze neopatrně utráceli v díle evangelia a kvůli nezdravému soucitu s chudými si ničili své životy. Na každého neopatrného křesťana, který nesprávně zaměřenou horlivostí „odrovná" sám sebe a rozbije svou rodinu, připadá podle mého odhadu tisíc těch, kdo táhnou se světem a Ježíše považují za užitečný doplněk, ale ne za Krále, který uspokojí všechny naše potřeby a má plnou autoritu.

Zničující etika pouhého vyhýbání se

Jedním ze znaků mírového smýšlení je to, čemu říkám etika vyhýbání se. Za války se na to, jak nakládat se svým životem, ptáme úplně jinak než v dobách míru. Ptáme se: „Co můžu udělat, abych napomohl k dosažení našich záměrů? Co mohu udělat, abychom vyhráli? Jaká moje oběť nebo risk by mohl zajistit vítězství?" V dobách míru máme tendenci se ptát: „Co můžu udělat, abych se měl ještě lépe? Abych si život ještě víc užíval? Abych se vyhnul problémům a (pokud to půjde) i hříchu?"

Pokud se rozhodneme začít riskovat a zaplatit cenu, která bude zapotřebí, abychom lidem pomohli najít radost v Bohu, pak musíme jít za hranice etiky vyhýbání se. Náš život by jinak neměl nejmenší šanci ukazovat lidem Kristovu krásu. Téměř nikoho neohromí, pokud se budeme vyhýbat závažným problémům nebo zakázanému jednání. Etika vyhýbání se sama o sobě Krista nechválí ani neoslavuje. Je mnoho spořádaných nevěřících, kteří se vyhýbají stejným věcem jako křesťané. Ježíš nás volá k něčemu mnohem radikálnějšímu.

Špatné a správné otázky

Lidé, kteří jsou s etikou vyhýbání se spokojení, si obvykle kladou špatné otázky. Ptají se: „Co je na tom špatného? Co je špatného na tomto filmu? Na této hudbě? Na této hře? Na těchto lidech? Na tomto způsobu odpočinku? Na této investici? Této restauraci? Na nakupování v tomto obchodě? Co je špatného na tom jezdit každý víkend na chatu? Nebo na tom mít chatu?“ Otázky tohoto typu vedou jen zřídka k životnímu stylu, jenž by druhým pomáhal najít radost v Bohu a Krista ukazoval jako toho, kdo plně uspokojuje. Vyústí jednoduše v seznam zákazů a etiku vyhýbání přiživuje.

Lepší je ptát se: „Jak mi to pomůže víc si cenit Krista? Jak mi to pomůže ukázat, že si Krista cením? Jak mi to pomůže poznávat či zobrazovat Krista?“ Bible říká: „Ať tedy jíte či pijete či cokoli jiného děláte, všecko čiňte ke slávě Boží“ (1. Korintským 10,31). Ty otázky jsou tedy převážně pozitivní, ne negativní. „Jak mohu svými skutky ukazovat Boží slávu? Jak Ho mohu svým jednáním vyvyšovat?“

Chovat se slušně a trávit hodně času s rodinou není totéž jako skutečně žít

Kolik jen lidí promarní své životy, protože věří, že křesťanský život znamená jednoduše vyhýbat se zlému a starat se o rodinu. A tak žijí bez cizoložství, krádeží, vražd, zpronevěr a podvodů – denně tvrdě pracují, často sledují televizi a filmy vhodné pro celou rodinu (v rámci kvalitního času stráveného s rodinou) a o víkendech podnikají spoustu zábavných aktivit, převážně nějak spojených se sborem. Takhle vypadá život milionů lidí. Promarněný život. Byli jsme stvořeni k něčemu většímu, mnohem většímu.

Jedno staré rčení říká: „Ještě nikdo si na smrtelné posteli neposteskl: ‚Kéž bych strávil víc času v kanceláři.‘“ Lidé tím obvykle chtějí říct, že ve chvíli, kdy je smrt na dosah, najednou objevíme pravdu o penězích (k trvalému štěstí nikoho nedovedou) a naopak vztahy pro nás začnou být velice vzácné. Je to pravda.

V roce 1974, poté, co zemřela moje maminka, jsem napsal předsedovi katedry, na níž jsem v Bethel College učil, a stáhl svou žádost o vyučování navíc. Původně jsem chtěl v dalším semestru odučit více hodin, abych vydělal více peněz, ale když se svou manželkou a dětmi stojíte u hrobu své matky, začnou věci vypadat jinak. Peníze ztratí svou váhu.

To rčení o trávení méně času v kanceláři však může být zavádějící. Musíme ještě dodat: Nikdo nikdy nebude chtít pět minut po své smrti říct Pánu vesmíru, že strávil každou noc hraním her a sledováním televize s rodinou proto, že je tak moc miloval. Myslím, že Bůh by pak řekl: „To nijak neukázalo mou skutečnou hodnotu lidem ve městě, kde jsi bydlel. Kromě péče o vlastní rodinu jsi měl dělat i něco jiného. A televize, jak jsi měl vědět, není dobrý způsob péče o rodinu ani o vlastní duši."

Televize, velký důvod promarněných životů

Televize je jedním z největších důvodů, proč lidé v moderní době marní své životy. A internet ji samozřejmě dohání a možná už dohnal. Internet dává větší možnost volby než televize, na co se dívat a na co ne, ale i možnost dívat se na horší věci než v televizi, věci, u nichž vás uvidí jen Soudce vesmíru. Televize mezi důvody promarněných životů stále vede. Hlavní problém však není to, jak moc oplzlostí zpřístupňuje, přestože i to je problém. I pouhé reklamy stačí k tomu, aby zasely bujná semínka chtíče a žádostivosti bez ohledu na to, jaký program sledujete. Větším problémem je všednost. Mysl, která se denně sytí televizí, zakrní. Vaše mysl byla stvořena k tomu, aby znala a milovala Boha. Přemíra sledování televize však ničí její schopnost toto velké povolání naplnit. Obsah televizních pořadů je tak všední a tak povrchní, že se scvrkává naše schopnost zabývat se hodnotnými myšlenkami a cítit hluboké emoce. Neil Postman nám ukazuje, proč.

> Televize v Americe přeměňuje všechny seriózní veřejné záležitosti v balast… Televize opovrhuje výklady, které jsou vážné, postupné, rozumné a komplexní. Místo toho nabízí režim pojednání, ve kterém je vše přístupné, zjednodušené, konkrétní a nad to vše zábavné. Následkem toho je Amerika první společnost na světě, které hrozí nebezpečí, že se „ubaví k smrti".[7]

Beztížnost Boží

Protože všichni žijeme ve světě vytvořeném televizí, nedokážeme si už téměř uvědomit, co se s námi stalo. Jedinou naší nadějí je začít číst o tom, jací byli lidé v předchozích staletích. Biografie jsou skvělým protijedem na krátkozrakost a chronologický snobismus. Stali se z nás lidé takřka neschopní nakládat uctivě a hluboce s jakoukoliv velkou pravdou. Velkolepé věci, obzvláště Boží sláva, jak říká David Wells, spočívají s jakousi beztížností dokonce i na církvi.

> Jedním z hlavních znaků naší doby je, že Bůh ztratil svou váhu. Tím nemyslím, že by se stal nehmotným, ale spíše to, že přestal být důležitý. Jeho vliv na svět je natolik bezvýznamný, že Ho činí nepostřehnutelným. Ztratil svou důležitost pro lidský život. Ti, kdo se v průzkumech tak přesvědčivě hlásí k víře v Boží existenci, Ho i přesto mnohdy považují za méně zajímavého než televizi, Jeho příkazy za méně autoritativní než svou touhu po blahobytu a vlivu, Jeho za soud za méně udivující než večerní zprávy a Jeho pravdu za méně přesvědčivou než sladkou mlhu lichotek a lží reklam. To je beztížnost. Tento stav jsme Mu přidělili poté, co jsme Ho vystrčili na okraj našeho zesvětštělého života… Beztížnost nám neřekne nic o Bohu, zato vše o nás, o našem stavu, o naší náchylnosti vyloučit Boha z naší reality.[8]

Súdán a punčochy

Ztratili jsme schopnost vidět a zakoušet komplexnost pravdy a hloubku jednoduchosti. Douglas Groothuis objasňuje spojení mezi touto slabostí a televizí.

> Vítězství televizních obrazů nad slovem přispívá k mělkosti postmoderního vnímání… Nikdo nemůže nad televizním pořadem přemítat takovým způsobem jako nad postavou z podobenství Williama Shakespeara, C. S. Lewise či Blaise Pascala nebo nad veršem z básně T. S. Eliota, jako například „Náš osud se však plazí mezi suchými žebry/aby jeho nadpřirozeno nadále zůstalo srdečné." V televizi by nikdo nemohl podobný verš vyslovit vážně. Byla by to „špatná televize" – příliš abstraktní, příliš poetická, příliš hluboká, ale ne zábavná… A (nejen to) – obrazy se v televizi objevují, mizí a znovu objevují bez správného rozumového kontextu. Pokus o burcující reportáž o otroctví v Súdánu následuje živá reklama na Disneyland a po ní reklama na punčochy, díky kterým bude každá žena neodolatelná atd. – až do znechucení.[9]

Proto člověk, který před Bohem stojí se svou dobře udržovanou etikou vyhýbání se a námitkou, že netrávil tak moc času v kanceláři, ale vracel se včas domů a se svou rodinou sledoval televizi, nejspíš neunikne obvinění, že svůj život promarnil. Ježíš své učedníky napomíná slovy, která se velice snadno dají vztáhnout i na tohoto člověka: „I hříšný člověk tvrdě pracuje, vyhýbá se odporným hříchům, sleduje po večerech televizi a o víkendu dělá to, co ho baví. Co děláš navíc oproti druhým?" (viz Lukáš 6,32–34; Matouš 5,47).

Inspirující oběti kvůli méně významným věcem

Nevěřící lidé během války často podstupují neuvěřitelné oběti z důvodů, které jsou sice důležité, ale přesto se nemohou srovnávat

s Kristem. Neexistuje nic důležitějšího než zachraňovat lidi z pekla, naplňovat jejich pozemské potřeby, pomáhat jim nalézt radost v Bohu a to vše s vlídnou, vážnou radostí, která Krista zobrazuje jako Poklad, jímž je. V žádné válce na světě se ještě nebojovalo za něco většího nebo za většího krále.

A přesto, k jak odvážným obětem a statečnému riskování vojáky vedly i ty méně významné důvody! 19. února 1944 začala bitva o Iwodžimu – pustý ostrov o rozloze 21 čtverečních kilometrů, vzdálený dvanáct set kilometrů jižně od Tokia, který bránilo 22 000 Japonců odhodlaných bojovat do posledního muže (což se také stalo). Bojovalo se o dvě přistávací dráhy, které Američané potřebovali k naplnění svých strategických plánů. Měly jim pomoci zastavit japonské výboje po zničení Pearl Harboru a uchovat si svobodu, jíž se těšili. Šlo o velmi důležitou záležitost a odvážná oběť amerických vojáků byla ohromující.

> Kruté statistiky ukazují oběť 2. praporu, jemuž velel plukovník Johnson: Na ostrov se vylodilo 1400 mužů (mnozí mladší dvaceti let), k nimž se během bitvy připojily posily čítající dalších 288 mužů, celkem tedy 1688 mužů. 1511 z nich bylo zabito nebo zraněno. Pouhých 177 mužů odešlo z ostrova po svých. A z těchto 177 jich bylo 91 v průběhu bitvy alespoň jednou zraněno, ale vrátili se zpět do boje.
>
> K dopravě 5. divize na ostrov bylo zapotřebí dvaceti dvou přeplněných transportních lodí. Muži, kteří přežili, se při návratu pohodlně vešli do osmi transportérů.
>
> Američtí vojáci zabili přibližně 21 000 Japonců, ale sami utrpěli ztráty čítající 26 000 mužů. Byla to jediná bitva v Pacifiku, při které útočící strana utrpěla větší ztráty než obránci.
>
> Námořnictvo bojovalo ve druhé světové válce po dobu čtyřiceti tří měsíců. Během jediného měsíce na Iwodžimě však zemřela třetina všech padlých z této složky armády.

Zanechali po sobě největší hřbitovy v Pacifiku: dohromady téměř 6 800 hrobů – násypů s kříži a hvězdami. Tisíce rodin nedostaly možnost rozloučit se se svým milovaným, jen stručnou neosobní zprávu, že „zemřel při výkonu služby" a byl pohřben v některé sekci očíslovaných hrobů vyrovnaných do řad. Mike leží v sekci 3, řada 5, hrob 694; Harlon v sekci 4, řada 6, hrob 912; Franklin v sekci 8, řada 7, hrob 2 189.

Když myslím na Mikea, Harlona a Franklina, vždy musím myslet na nápis, který někdo vyryl před hřbitovem:

Až domov uhlídáš, za nás jim pověz:
Pro zítřek váš my dali své dnes.[10]

Ó Pane, nenech mě promarnit můj život

Odvaha a krveprolití mužů na Iwodžimě se mě hluboce dotýká. Když čtu o těchto událost, vše uvnitř mne volá: „Ó Pane, nenech mě promarnit můj život!" Dej, ať dojdu na konec – ať už brzy nebo za dlouho – a své rodině, sboru, městu a všem lidem na Zemi, kteří tě neznají, mohu říct: „Pro zítřek váš já dal své dnes. Nejen pro váš zítřek zde na Zemi, ale pro ty nespočetné zítřky vaší neustále rostoucí radosti v Bohu." Čím víc jsem se dozvěděl o jednotlivých vojácích, kteří bojovali v této bitvě, tím víc jsem cítil touhu, aby můj život měl smysl a já mohl zemřít správně.

Deštivé ráno se přehouplo v odpoledne, bojující muži se bořili do bahna a ztráty námořnictva dále narůstaly. Častokrát to byli samotní medici, kdo zahynuli ve snaze zachránit něčí život. William Hoopes z Chattanooga se krčil vedle medika Kellyho, který zvedl hlavu nad ochranný předěl a nasadil si brýle – trvalo to jen moment – aby našel pozici snipera, jenž ostřeloval jejich oblast. V tom okamžiku mu ostřelovač prostřelil ohryzek. Hoopes, civilním povoláním pomocník lékárníka, se zoufale snažil svého přítele zachránit. „Vzal

jsem lékařské kleště a strčil mu je do krku, abych sevřel tepnu a zaškrtil ji," vzpomíná Hoopes. „Krev mu stříkala ven. Nemohl mluvit, ale upřeně se na mě díval. Věděl, že se mu snažím zachránit život. Zkoušel jsem všechno možné i nemožné, ale nešlo to. Snažil jsem se. Krev byla tak kluzká. Nedokázal jsem tu tepnu stisknout. Tak moc jsem se snažil. A on se na mě celou tu dobu jen díval. Díval se mi přímo do obličeje. To poslední, co udělal, zatímco jeho krev stříkala stále slaběji, bylo, že mě poplácal po paži, jakoby chtěl říct: „To je v pořádku". Potom zemřel."[11]

V podobných srdceryvných okamžicích bych chtěl být Hoopesem i Kellym. Chci mít právo říct trpícím a umírajícím lidem: „Zkoušel jsem všechno možné i nemožné… Tak moc jsem se snažil." A až já budu umírat, chci být schopen lidem kolem sebe říct: „To je v pořádku. Život to je pro mne Kristus a smrt je pro mne zisk."

Když se rozptýlí opar bezvýznamných věcí

V podobných okamžicích, kdy mi ze zřetele zmizí nedůležité věci, a já vidím, co je zde na zemi mým skutečným úkolem, vždy naříkám nad malichernostmi, které jsou důvodem tolika promarněných životů – a tak velké části toho mého. Jen si vezměte, kolik „prostoru" zabírají sporty – celou jednu přílohu v denních novinách. O Bohu tam ale žádnou přílohu nenajdete. Vezměte si nekonečné výdaje, peníze vynaložené na to, aby váš domov a zahrada byly ještě pohodlnější a působivější. Vezměte si, kolik peněz jste ochotni utratit za další auto, které vlastně ani nepotřebujete. Vzpomeňte si na čas, energii a rozhovory věnované zábavě, oddechu a tomu, čemu říkáme „bezva akce". A teď k tomu přidejte počítače a zábavu, kterou poskytují počítačové hry už tak vzdálené od reality; je to jako mnohovrstevnatý snový svět bezvýznamnosti rozpínající se k nicotnosti.

Pohlcený oblečením

Nebo si vezměte oblečení. Jaká je to tragédie, když vidíte tolik mladých lidí posedlých tím, co nosí a jak vypadají. Zdá se, že ani křesťanská mládež už nedokáže klást důležitější otázky než: „A co je na tom špatného?“ Otázky jako: Pomůže mi toto oblečení vyvýšit Krista? Nasměruje druhé lidi k Němu jako ke zjevnému Pokladu mého života? Podtrhne mou osobnost stvořenou k Božímu obrazu a službě, anebo mou sexualitu? Nebo mou lenost? Věřte mi, já na oblečení „nevisím“. Existují i velice radikální důvody, proč se oblékat méně, a které vyvyšují Krista. Prosím však o to, abyste se v moři módy – a i protestu proti módě (což je stejně tyranské) – více podobali delfínu než medúze.

Dojděte dál než mladá dívka, která v reakci na jeden z článků minneapoliského *Star Tribune* napsala:

> Pro teenagery se to, co nosí, naneštěstí stává dost důležité. Upřímně řečeno, i mně samotné připadá některé mé oblečení nevhodné. V článku se psalo o tom, že se holky mohou oblékat módně i citlivě zároveň. Ukažte mi, jak se to dá skloubit, a já to udělám.
>
> Většině mých kamarádek není příjemné to, co je populární, ale stejně to nosí. Být jiná prostě nestojí za všechny ty boje. Společnost nám říká, abychom byly jiné, ale zároveň abychom se držely hlavního proudu.
>
> Jak se máte oblékat tak, aby se to líbilo vám, vašim rodičům i vašim vrstevníkům? To prostě nejde. A tak nakonec mladí dělají ústupky ze svých hodnot, aby zapadli. Pokud chceme přežít střední školu nebo dokonce i konec základní školy bez šikany, musíme si oblékat to, co se líbí našim vrstevníkům.
>
> Jsme nastupujícími vůdci tohoto národa a musíme si uvědomit, kým jsme se stali, a změnit se.[12]

Kde jsou mladí lidé radikální pro Krista?

Když ve svých představách stojím na pobřeží Iwodžimy a v duchu si promítám všechny ty hodiny naplněné odvahou a oběťmi a vidím, jak mladí kluci to byli, nedokážu se smířit s malichernými starostmi většiny Američanů. Jeden z nich byl velmi mladý. Když jsem četl jeho příběh, chtělo se mi říct všem mladým křesťanům v Americe: „Chcete vědět, co to je být *cool*? Chcete vidět něco tisíckrát úžasnějšího než triple double?* Pak si poslechněte příběh Jacklyna Lucase."

> Do námořnictva se dostal už ve svých čtrnácti letech, protože se mu díky svalnaté postavě podařilo na odvodu všechny oklamat… Přidělili ho na Havaj jako řidiče nákladního auta, ale to ho frustrovalo, on chtěl bojovat. Načerno se nalodil na transportní loď z Honolulu a cestu přežil jen díky jídlu, které mu přinášel jeden sympatizující důstojník.
>
> Na Iwodžimě se vylodil bez pušky. Na pláži ale nějakou našel a začal se probojovávat do vnitrozemí. O den později se Jack spolu se třemi dalšími muži plazili zákopy, když se před nimi najednou objevilo osm Japonců. Jednoho z nich Jack střelil do hlavy, ale pak se mu puška zasekla. Zatímco se ji snažil uvolnit, dopadl u jeho nohou granát. Vykřikl, aby varoval ostatní a granát zarazil do měkkého popela. V tu chvíli se k němu přikutálel další. Jack Lucas, tehdy sedmnáctiletý, zalehl oba granáty. „Luku, teď umřeš," proběhlo mu hlavou…
>
> Lékaři na nemocniční lodi Samaritan tomu téměř nedokázali uvěřit. „Možná byl zatraceně mladej a zatraceně silnej na to, aby zemřel," řekl jeden z nich. Podstoupil dvacet jedna rekonstruktivních operací a stal se nejmladším národním nositelem Medaile cti – a jediným středoškolákem, který ji získal.[13]

---

* Triple double je basketbalový termín – hráč během jediné hry dosáhne minimálně 10 bodů ve třech z těchto kategorií: body, doskoky, asistence, bloky a získané míče (pozn. př.).

Když jsem tento příběh četl, musel jsem přemýšlet o všech těch věcech, které jsou podle středoškoláků cool. Seděl jsem na verandě a říkal si: *„Bože, kdo jim vstoupí do cesty a ukáže jim něco, pro co žít? Marní své životy v transu bezvýznamnosti, snaží se vypadat cool, mluvit cool, chodit cool. A přitom nemají tušení, co cool doopravdy znamená.“*

Ještě jeden příběh, abychom jasně uviděli, co to je být cool. Příběh o Rayi Dollinsovi, bojovém pilotu na Iwodžimě.

> První vlna amtraků* směřovala na pobřeží a bojové letouny námořnictva dokončovaly bombardovací přelety v nízké výšce. Ve chvíli, kdy poslední pilot začal se svým Corsairem stoupat, přiskočili Japonci ke svým zbraním a protiletadlovými střelami z něj nadělali cedník. Pilot, major Ray Dollins, se snažil nabrat výšku a dostat se nad oceán, aby zabránil smrtícímu pádu mezi mariňáky, kteří směřovali na pláž, ale jeho letadlo bylo příliš poškozené. Poručík Keith Wells jeho snahu sledoval z amtraku… „Viděli jsme ho v kokpitu,“ řekl Wells, „jak zkouší vše, co se dalo. Padal přímo na skupinku přijíždějících amtraků plných mariňáků. V poslední sekundě otočil letadlo na záda a spadl s ním do vody mezi dvěma vlnami tanků. Viděli jsme gejzír vody, který výbuch vymrštil do vzduchu.“
>
> Námořní personál, který poslouchal leteckou frekvenci na blízkých lodích, nejen viděl Dollinse padat, ale slyšel i jeho poslední slova do vysílačky. Jeho drzou parodii:
>
> *Ó jaké nádherné jitro, ó jaký nádherný den.*
> *Příšerný pocit svírá mé nitro, ke mně že blíží se zem.*[14]

Samozřejmě, slovo *cool* nepoužíváme k popisu skutečné velikosti. Na to je to příliš malé slovo. Ale v tom to je. Je laciné. A přitom pro něj žijí miliony lidí. Kdo je bude konfrontovat s naléhavostí a slzami? Kdo je vyzve, aby nepromarnili své životy? Kdo je,

* Amtraky byla obojživelná vyloďovací vozidla používaná americkou armádou během druhé světové války (pozn. př.).

takříkajíc, popadne za límec a bude je milovat dost na to, aby jim ukázal život tak radikální, tak skutečný, tak nákladný a plný Krista, že pocítí prázdnotu a obyčejnost svých sbírek CD a bezvýznamných rozhovorů o pomíjejících celebritách? Kdo probudí to, co leží skryté v jejich duši – touhu nepromarnit svůj život?

Prosba mého srdce

Kéž by mladí i staří vypnuli televize, vydali se na dlouhou procházku a začali snít o odvážných činech kvůli něčemu desettisíckrát důležitějšímu než je demokracie Ameriky (se vší úctou k ní). Copak by Bůh neodpověděl, kdybychom začali snít a modlit se? Copak by nám odepřel život radostné lásky, milosrdenství a obětí, jež vyvyšují Krista a druhým pomáhají najít radost v Bohu? Prosím vás a modlím se za vás, abyste měli čelo tvrdé jako křemen a připojili se k Ježíši na cestě na Golgotu. „Vyjděme tedy s ním za hradby, nesouce jeho potupu. Vždyť zde nemáme trvalý domov, nýbrž vyhlížíme město, které přijde“ (Židům 13,13–14). Až uvidí naši obětavou lásku vyzařující radost, copak neřeknou: „Kristus je úžasný“?

Poznámky

[1]Randy Alcorn, *The Treasure Principle* (Sisters, Ore.: Multnomah, 2001), s. 8.

[2]Ralph Winter, „Reconsecration to a Wartime, not a Peacetime, Lifestyle,” v: *Perspectives on the World Christian Movement: A Reader*, 2. vydání, ed. Ralph D. Winter and Steven C. Hawthorne (Pasadena, Ca.: William Carey Library, 1999), s. 705.

[3]Matouš 24,42; 25,13; 26,41; Skutky 20,31; 1. Korintským 16,13; Efezským 6,18; Koloským 4,2; 1. Tesalonickým 5,6; 1. Petrova 5,8.

[4]Ralph Winter, „Reconsecration to a Wartime, not a Peacetime, Lifestyle,” s. 706.

[5]Citováno z http://www.verbo.org/site/winter.htm (navštíveno

dne 2.4.2003). Abych vyjasnil vztah mezi satanovou svobodou a Boží svrchovaností, chtěl bych zdůraznit, že satan je skutečný a dostává od Boha svolení (jakoby prodlužuje řetěz) využívat prokletí, které na stvoření následkem hříchu lpí (Římanům 8,20–23). Je to však Bůh, kdo má stále kontrolu nad světem ve všech oblastech. Není nijak v rozporu tvrdit, že Bůh má plnou kontrolu nad všemi věcmi a zároveň říct, že bychom měli usilovat o překonání nemocí, postavit se nespravedlnosti a získávat lidi pro Krista. Naše úsilí je součástí Jeho cesty, jak dosáhnout svého svrchovaného plánu. Viz John Piper, „God's Pleasure in All That He Does" (kapitola 2), v: *The Pleasures of God: Meditations on God's Delight in Being God* (Sisters, Ore.: Multnomah, 2000), s. 47–76.

[6]James Bradley, *Flags of Our Fathers* (New York: Bantam, 2000), s. 62.

[7]Neil Postman, „Amusing Ourselves to Death," *Et Cetera* (jaro 1985): s. 15, 18. Viz jeho knihu se stejným názvem *Amusing Ourselves to Death: Public Discourse in the Age of Show Business* (New York: Viking, 1985).

[8]David Wells, *God in the Wasteland: The Reality of Truth in a World of Fading Dreams* (Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 1994), s. 88, 90.

[9]Douglas R. Groothuis, „How the Bombarding Images of TV Culture Undermine the Power of Words," *Modern Reformation*, 10 (leden/únor 2001): s. 35–36. Dostupné online na http://www.modernreformation.org/mr01/janfeb/mr0101bombardingtv.html.

[10]Bradley, *Flags of Our Fathers*, s. 246–247. Tato kniha vypráví příběh bitvy na Iwodžimě spolu s životními příběhy šesti mužů, kteří vztyčují vlajku na slavném iwodžimském památníku. Jde o zaznamenané vyprávění syna Johna Bradleyho, jednoho z vojáků na památníku.

[11]tamtéž, s. 188.

[12]Megan Heggemeir, „For Teenagers, Fashion Is Key to Fitting in," *Minneapolis Star Tribune* (16. listopadu 2002): A23.

[13]Bradley, *Flags of Our Fathers*, s. 174–175.

[14]tamtéž, s. 161–162.

Kapitola 8

Vyvyšovat Krista od sedmi do půl čtvrté

Z volání k válečnému životnímu stylu z předchozí kapitoly nesmíme vyvozovat, že by všichni křesťané měli opustit svá zaměstnání a jít do „války" – řekněme stát se misionáři, kazateli či pracovníky ve svých sborech na plný úvazek. To by bylo zásadní nepochopení toho, kde tato válka probíhá. Samozřejmě, bitvy zuří na duchovní rovině (bez bomb či bajonetů) i v národech, které ještě o Kristu neslyšely a do nichž Král králů poslal své nesobecké „jednotky" s evangeliem pokoje, aby z nich shromáždil svůj šťastný lid. Právě to je slavným posláním misionářů, kteří se vydávají na zcela neznámá místa. Je to velkolepé povolání, jak si později ukážeme, a já se modlím za to, aby ho uslyšely tisíce těch, kdo budou číst tuto knihu, a vydaly se do „předních linií".

Nejde o geografickou válku

Abychom se ale vyhnuli jakémukoliv nedorozumění, „válka", kterou mám na mysli, když mluvím o „válečném smýšlení" nebo „válečném životním stylu", neprobíhá na zeměpisných hranicích. Na prvním místě probíhá na hranicích dobra a zla v každém lidském srdci a především v srdcích křesťanů, kde si Kristus nárokuje všechna práva a kde má v úmyslu být absolutním vítězem. Ta „válka" probíhá v každé rodině na hranicích mezi hříchem a spravedlností. Probíhá na každé škole na hranicích mezi pravdou a lží… v každé legislativě mezi právem a křivdou… v každé kanceláři mezi bezúhonností a korupcí… v každé etnické skupině mezi láskou a nenávistí… v každém sportu mezi pýchou a pokorou… v každém umění mezi krásou a ošklivostí… v každém sboru mezi správným

a špatným učením… během každé přestávky na kávu mezi leností a pílí. Bojovat tyto bitvy za pravdu, víru a lásku na kterékoliv z těchto front není zbytečné.

Tato válka není na prvním místě územní nebo fyzická – přesto úspěchy či selhání v ní mají fyzické následky. Proto je civilní povolání křesťanů válečnou zónou. Jsou tu duchovní protivníci, proti nimž máme bojovat (tedy zlí duchové a hřích, ne lidé); a je tu nádherná morální rovina, o niž máme pro Boží slávu usilovat. Svůj život nepromarníte tím, *kde* pracujete, ale *jak* nebo *proč* tam pracujete.

Civilní není špatné, ale strategické

Nehledejte prosím ve frázi „civilní povolání“ *(v angličtině doslova „světské“, pozn. př.)* jakékoliv neduchovní nebo pohrdavé srovnávání s „církevním povoláním“, „misijním povoláním“ či „duchovním povoláním“. Mluvím jednoduše o povoláních, jež nejsou přímo spojená s církví. Je to něco jako být *ve* světě, ale nebýt *ze* světa, jak o tom Ježíš mluvil, když se modlil v Janovi 17,15–16: „Neprosím, abys je vzal *ze světa*, ale abys je zachoval od zlého. Nejsou *ze světa*, jako ani já nejsem ze světa.“ Ježíšovým záměrem tedy je, aby Jeho učedníci zůstali ve světě (což je to, co mám na mysli slovy „civilní zaměstnání“), ale aby nebyli „ze světa“ (což je to, proč říkám, že jsme ve válce).

Martin Luther znovu objevil biblické učení o kněžství všech věřících a rozbil duchovní hranici mezi duchovními a laiky. Zastával názor, že existuje *církevní* povolání a *civilní* povolání. Ale způsob, jakým je odlišoval, nebyl založen na žádném nadřazeném „duchovním stavu“.

> Je holý výmysl, že by papež, biskupové, kněží a mniši měli být nazýváni „duchovním stavem“; knížata, páni, řemeslníci a farmáři „stavem vezdejším“. To je vskutku krásný příklad lži a pokrytectví… Všichni křesťané jsou skutečným „duchovním stavem“ a není mezi nimi vůbec žádného rozdílu, kromě

> úřadu… Abych to řekl ještě jasněji. Kdyby malá skupina zbožných křesťanských laiků byla zajata a odvedena do pustiny a mezi sebou neměli žádného kněze vysvěceného biskupem, a kdyby v té pustině se spolu shodli a vybrali jednoho mezi sebou, ženatého či svobodného, a pověřili ho úřadem křtu, vysluhování mše, rozhřešením a kázáním, takový muž by byl knězem stejně tak, jako by ho vysvětili všichni biskupové i papežové… Není skutečně žádného rozdílu mezi laikem a knězem, knížetem a biskupem, „duchovními" a „světskými", jak je nazývají, kromě úřadu a zaměstnání… Švec, kovář, farmář, každý z nich má svou práci a úřad v rámci své živnosti, a přesto ti všichni jsou stejnou měrou vysvěcenými kněžími a biskupy a každý díky své vlastní práci nebo úřadu musí mít prospěch a sloužit ostatním, aby se tímto způsobem mohlo mnoho různých druhů práce dít pro tělesnou a duchovní bitvu společenství, právě tak jako všechny údy těla slouží jeden druhému.[1]

Bible nám jasně ukazuje, jaká je Boží vůlí pro Boží lid: aby byl rozptýlený jako sůl a světlo mezi celou škálou civilních povolání. Ostrůvky křesťanů, kteří žijí pouze s křesťany a pracují pouze s křesťany, by nikdy nemohly naplnit celý Boží záměr se světem. To neznamená, že by křesťanské řády, organizace či misijní stanice byly špatné. Znamená to, že jde o výjimečné záležitosti. Velká většina křesťanů má žít ve světě a pracovat mezi nevěřícími. To je, jak by řekl Luther, jejich „úřad", jejich „povolání". Za chvíli uvidíme, proč je právě tohle Boží vůle.

Partnerství dobytčete a lidí

Ne každý křesťan by se měl stát misionářem nebo kazatelem. To, co potřebujeme, je funkční partnerství mezi těmi, kdo jdou, a těmi, kdo vysílají. Ohledně kazatelů v církvi říká Pavel: „Neboť Písmo praví: `Nedáš náhubek dobytčeti, když mlátí obilí´" (1. Timoteovi

5,18), čímž myslí: Platˇte svého kazatele. Zároveň to však znamená, že tu musí být někdo, kdo obilí získá a přinese ho až k dobytčeti. Totéž se v Novém zákoně týká i misionářů. „Zákoníka Zénu a Apolla pečlivě vyprav na cestu, aby jim nic nechybělo“ (Titovi 3,13). Jinými slovy, ne všichni měli jít sloužit s Pavlem; někteří měli zůstat, pracovat a postarat se o potřeby těch, kdo jdou. Podobně měl Pavel v plánu, aby se římský sbor stal jeho zásobovací základnou, když se chystal do Španělska: „Rád bych se u vás zastavil cestou do Španěl. Pevně doufám, že se s vámi setkám a že mě vypravíte na další cestu; především se ale těším na chvíle s vámi“ (Římanům 15,24; B21).

Předpokládal, že římští křesťané jsou výdělečně činní a že tedy budou schopní dávat. Proto tesalonickým věřícím říká: „Zakládejte si na tom, že budete… získávat obživu vlastníma rukama… tak… na nikoho nebudete odkázáni“ (1. Tesalonickým 4,11–12). Ve skutečnosti Pavla zahálčiví tesaloničtí šťouralové popouzeli natolik, že ve druhém dopise napsal:

> *Sami přece víte, jak máte žít podle našeho příkladu. My jsme u vás nezaháleli ani jsme nikoho nevyjídali, ale ve dne v noci jsme namáhavě pracovali, abychom nikomu z vás nebyli na obtíž… Kdo nechce pracovat, ať nejí! Teď však slyšíme, že někteří mezi vámi vedou zahálčivý život, pořádně nepracují a pletou se do věcí, do kterých jim nic není. (2. Tesalonickým 3,7–11)*

I efezským řekl něco podobného: „Kdo kradl, ať už nekrade, ale ať raději přiloží ruce k pořádné práci, aby se měl o co rozdělit s potřebnými“ (Efezským 4,28).

Zůstaňte ve své práci „s Bohem“

Povolání stát se křesťanem neznamenalo opustit své civilní zaměstnání. Jasně to vyplývá z 1. Korintským 7,17–24. Pavel zde své učení shrnuje těmito slovy: „V čem byl kdo povolán, bratří,

v tom ať před Bohem zůstane“ (24. verš). Pavel měl velký respekt a důvěru v Boží prozíravost – věřil, že Bůh ve své svrchovanosti „určil“ nebo „povolal“ nevěřící do postavení, ve kterém po svém obrácení Boha významně oslaví. „Ať tedy každý žije, jak mu Pán *určil* a jak ho Bůh *povolal*“ (verš 17; B21). Pavel tím nechce říct, že by pro křesťany bylo špatné změnit zaměstnání – to by se nikdo nemohl stát kazatelem ani misionářem z povolání, s výjimkou velice mladých lidí (na rozdíl od Ježíše, který z tesařiny přešel do služby na plný úvazek, když mu bylo třicet let; Lukáš 3,23). Chce tím říct, že bychom neměli, když se obrátíme, okamžitě dojít k závěru, že musíme změnit práci. Místo toho bychom si měli uvědomit, že nás sem Bůh postavil a my teď máme v tomto zaměstnání stavět Jeho hodnotu lidem na odiv. Jak říká 24. verš, „tam ať zůstane *s Bohem*“ *(překlad z angličtiny; pozn. př.)*.

Proto by pro většinu křesťanů mělo být tou hlavní otázkou to, jak mohou ve svém civilním zaměstnání přinášet svým životem Bohu slávu. Na základě toho, o čem jsme v této knize až dosud mluvili, jsem přesvědčený, že cíl života zůstává stejný, ať už máme povolání civilní, církevní či misijní. Naším cílem je radostně vyvyšovat Krista – vším, co děláme, ukazovat Jeho velikost. Chlubit se pouze křížem a usilovat o to, abychom ho svou prací vyzdvihovali. Otázka zní jak? Bible nám na ni dává přinejmenším šest odpovědí:

1. Boha ve svém civilním zaměstnání vyvyšujeme skrze obecenství, které s Ním v průběhu celého dne zažíváme bez ohledu na naši činnost

Jinými slovy, zažíváme to, že Bůh je zde pro nás, naslouchám Jeho hlasu, mluvíme s Ním, vkládáme na Něj všechny své starosti a zakoušíme Jeho vedení a péči. Biblickým základem této pravdy je 1. Korintským 7,24. Když uvěříte, zůstaňte ve svém zaměstnání a zažívejte a radujte se z Boží přítomnosti. „V jakémkoliv postavení byl kdo povolán, tam ať zůstane *s Bohem*“ *(překlad z angličtiny; pozn. př.)*. Tato poslední dvě slova jsou důležitá. Křesťané do práce jen

nechodí. Chodí do práce „s Bohem“. Nedělají jen svou práci. Oni svou práci dělají „s Bohem“. Bůh je s nimi.

SLIB O NĚCO OSOBNĚJŠÍ

Tento slib je jiný než obecné sliby dané celé církvi. Bůh slibuje církvi všeobecně: „Budu přebývat a procházet se mezi nimi, budu jejich Bohem a oni budou mým lidem“ (2. Korintským 6,16). Slib pro vás, ve vašem civilním zaměstnání, je jiný. Když jsou svatí v práci, ve svém civilním zaměstnání, jsou v rozptýlení. Nejsou společně ve sboru, církvi. Příkaz „zůstat tam *s Bohem*“ je tak slibem, že můžete obecenství s Bohem zažívat osobně a individuálně přímo v práci.

VZDÁVAT BOHU ZA VŠECHNO NEUSTÁLE DÍKY

Jeden ze způsobů, jak zažívat Boží přítomnost a obecenství s Ním, je neustále si s vděčností uvědomovat, že vaše schopnost vykonávat jakoukoliv práci, včetně této, je darem Jeho milosti. „On dává všem život, dech i všechno“ (Skutky 17,25; ČSP). To, že vidíte, slyšíte, dotýkáte se, že dokážete pohybovat rukama i nohama, všechny mentální procesy, které vám umožňují pozorovat, organizovat a odhadovat, všechny dovednosti, díky nimž jste v dané činnosti úspěšní – to vše je Boží dar. Toto vědomí vás může naplnit pocitem neustálé vděčnosti, která se v modlitbě pozvedá k Bohu. „Celým srdcem, Panovníku, Bože můj, ti budu vzdávat chválu, tvoje jméno věčně oslavovat“ (Žalm 86,12). Někdy v nás úžas nad tím, kdo je Bůh, vzroste i během práce a my zašeptáme k jeho chvále: „Dobrořeč, má duše, Hospodinu! Hospodine, Bože můj, jsi neskonale velký“ (Žalm 104,1).

Když si navíc uvědomíte, že na Bohu závisí každá *budoucí* minuta vašeho života i všechna pomoc, kterou potřebujete, pak vaše vděčnost přeroste v důvěru pro každý nadcházející moment, pro zbytek dne, týdne, měsíce, roku i desetiletí. Je to víra v budoucí milost. Dá se vyjádřit v modlitbě biblickými slovy jako: „Já však, Hospodine, důvěřuji tobě, pravím: ‚Ty jsi můj Bůh‘“ (Žalm 31,15).

Nebo můžete říct: „Hospodinovo milosrdenství, jež nepomíjí, jeho slitování, jež nekončí. Obnovuje se každého rána (i každé odpoledne!), tvá věrnost je neskonalá.“ (Pláč 3,22–23).

VEZMĚTE SI TENTO SLIB S SEBOU DO PRÁCE

Tuto vděčnost, chválu a důvěru posilují Boží sliby, které si můžete vzít s sebou do práce každý den – ať už napsané v Bibli anebo uložené ve své paměti. Skrze ně k vám potom Bůh během dne mluví. Povzbuzuje vás: „Neboj se, vždyť já jsem s tebou, nerozhlížej se úzkostlivě, já jsem tvůj Bůh. Dodám ti odvahu, pomocí ti budu, budu tě podpírat pravicí své spravedlnosti“ (Izajáš 41,10). Připomíná, že věci, kterým budete muset během odpoledne čelit, nejsou natolik těžké, aby si s nimi nedokázal poradit: „Hle, já jsem Hospodin, Bůh veškerého tvorstva. Je pro mne něco nemožného?“ (Jeremjáš 32,27). Říká vám, abyste si nedělali starosti, ale žádali Ho o cokoliv, co potřebujete (Filipským 4,6), a říká: „Všechnu `svou starost vložte na něj´, neboť mu na vás záleží“ (1. Petrova 5,7). A slibuje, že vás provede celým dnem: „Dám ti prozíravost, ukážu ti cestu, kterou půjdeš, budu ti radit, spočine na tobě mé oko“ (Žalm 32,8).

Tak budete moci zažívat společenství s Bohem – naslouchat Mu skrze Jeho slovo, děkovat Mu, chválit Ho a volat k Němu ve všech svých potřebách. Pokud takto zůstanete „s Bohem“ ve svém zaměstnání, přinese Mu to slávu. Nebudete marnit svůj život. Boha těší, když Mu důvěřujeme a radujeme se z Něj. Ukazuje to jeho hodnotu. A když si připomínáme, že žádné z těchto nezasloužených požehnání by nám bez Kristovy smrti za nás nemohlo patřit, pak se každý radostný tep srdce stává chloubou křížem.

2. KRISTA VE SVÉM CIVILNÍM ZAMĚSTNÁNÍ VYVYŠUJEME SKRZE RADOSTNÉ PROJEVY SVÉ KREATIVITY A PRACOVITOSTI

V tuhle chvíli bude užitečné zeptat se, jak se lidé liší od bobrů, kolibříků, pavouků a mravenců. Pomůže nám to dostat se k podstatě

toho, jak lidé mohou oslavovat Boha svou prací. Tito tvorové jsou velcí pracanti a vytvářejí velice složitá a úžasná díla. Pokud má tedy naše práce oslavovat Boha, pak jen kreativita a píle stačit nebudou – pokud bychom nechtěli říct, že Boha svou prací oslavujeme stejným způsobem jako zvířata.

Boží zástupci, kteří si podmaňují zemi pro Jeho slávu

V čem je ten rozdíl? Podívejme se na první slova Bible o stvoření člověka: „Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem, stvořil ho, aby byl obrazem Božím, jako muže a ženu je stvořil. A Bůh jim požehnal a řekl jim: ‚Ploďte a množte se a naplňte zemi. *Podmaňte* ji a *panujte* nad mořskými rybami, nad nebeským ptactvem, nade vším živým, co se na zemi hýbe'" (Genesis 1,27–28). To, že jsme stvořeni k Božímu obrazu, nás vede přímo k naší výsadě a povinnosti *podmanit* si zemi a *panovat* nad ní. Jinými slovy, měli bychom se aktivně snažit porozumět, formovat, budovat a používat Boží stvoření způsobem, který odvádí pozornost k Němu a vede k uctívání.

Být Božím obrazem znamená minimálně to, že máme Boha zobrazovat. Měli bychom odrážet to, kdo opravdu je. A to ne proto, abychom vyvýšili sami sebe (jako Jeho podobizny), ale abychom vyvýšili Jeho (jako Stvořitele). Lidé dělají podobizny slavných proto, aby jim vzdali čest. Bůh stvořil člověka ke své vlastní podobě proto, aby ve všem, co člověk dělá, byl vidět On a byl tím oslaven.

Potom řekl (především), že lidská činnost je prací. Podmaňuje si zemi a panuje nad ní. Součástí toho, že jsme lidé, tedy je i to, že máme praktikovat vládu nad stvořením a dávat světu podobu, řád a formu, která odráží Boží pravdu a krásu. Bůh člověka takříkajíc ustanovuje za svého vládnoucího zástupce a obdařuje ho právy a schopnostmi, jež jsou podobné těm Jeho, aby si svět podmanil – aby ho používal a dával mu podobu, a tak dosáhl dobrých záměrů, především vyvýšení Stvořitele.

PRÁCE NENÍ PROKLETÍM, TÍM JE MARNOST

Pokud bychom se vrátili až na začátek, do doby před prvním hříchem, zjistili bychom, že civilní práce nemá žádný negativní vedlejší význam. Podle Genesis 2,2 Bůh sám odpočinul od *své* tvůrčí *práce*, což znamená, že práce je dobrá, Bohu podobná věc. A vrcholem Boží práce byl člověk – stvoření podle obrazu Božího určené k tomu, aby pokračovalo v práci formování a vlády nad stvořením. V centru významu práce proto stojí *kreativita*. Boží prací je stvořit z ničeho. Prací člověka – někoho, kdo není Bůh, ale kdo je Mu podobný – je vzít to, co Bůh stvořil, a formovat to a používat tak, aby On byl vyvýšený.

JAK SE LIŠÍME OD BOBRŮ

Tady se už ale na scénu dostávají bobři. Bobr si kvůli dobrému účelu, svému obydlí, podmaňuje své okolí a vytváří přehradu. A zdá se, že si svou práci užívá; a dokonce i jeho píle a dovednost odráží slávu Boží moudrosti.

Všechno zářné a nádherné
Tvorstvo malé i ohromné
Všechno moudré a úžasné
Je Pánem Bohem stvořené.[2]

A tím vším je Bůh oslaven. „Dlaněmi nechť zatleskají řeky, s nimi ať plesají hory… Nebesa vypravují o Boží slávě“ (Žalm 98,8, 19,2). Jaký je tedy rozdíl mezi prací člověka a prací bobra? Anebo včely, kolibříka či mravence? Ti všichni pilně pracují, podmaňují si své okolí a přetvářejí ho do úžasných struktur, které slouží dobrému účelu. Rozdíl je v tom, že lidé si jsou morálně vědomí sami sebe a o své práci se rozhodují na základě svých motivů, které Boha mohou, ale nemusí oslavovat.

Žádný bobr ani včela, kolibřík či mravenec se na Boha vědomě nespoléhají. Žádný bobr nedokáže uvažovat o božském řádu

a kráse světa, ani se nemůže morálně rozhodnout, že bude usilovat o dokonalost, protože Bůh je dokonalý. Žádný bobr nikdy nepřemítal o Boží hodnotě a Jeho záměru a nerozhodl se kvůli Němu postavit přehradu pro jiného bobra a ne pro sebe. My lidé ale tohle vše můžeme, protože jsme stvořeni k Božímu obrazu. Jsme stvořeni k tomu, abychom těmito způsoby Boha zobrazovali. Bůh nás pověřuje úkolem podmanit si zemi – přetvářet ji a používat – ale nemáme to dělat jako *bobr*. Máme to dělat jako lidé, osoby morálně si vědomé sami sebe, jejichž zodpovědností je svou práci dělat záměrně pro slávu svého Tvůrce.

Vždyť pokud nás Bůh posílá pracovat jako nositele svého obrazu, pak by příkopy, které kopeme, měly být rovné, spojovací části potrubí nepropouštět vodu, kuchyňská linka být opláchnutá, pooperační rány čisté, zpracování textu přesné a líbivé a jídla výživná a dobře vypadající, protože Bůh je Bohem pořádku, krásy a způsobilosti. Ale i kočky jsou čistotné, mravenci pracovití a pavouci vytvářejí uspořádaná a krásná díla. A ti všichni jsou závislí na Bohu. Proto podstatou lidské práce musí být činnost ve vědomém spoléhání se na Boží moc, vědomém usilování o dosažení Božího vzoru dokonalosti a cílené snaze odrážet Boží slávu.

DOBŘE ODVEDENÁ PRÁCE A KLIDNÝ SPÁNEK

Pokud takhle vypadá vaše práce – bez ohledu na to, jaké je vaše povolání – pak na konci dne můžete prožívat sladké vědomí pokoje. Nebyl promarněný. Bůh nás nestvořil, abychom zaháleli. Ti, kdo z vlastní vůle přestanou být tvůrčí a produktivní, proto přijdou o radost z práce, která má smysl, závisí na Bohu, utváří svět a odráží Boha. „Sladký je spánek toho, kdo pracuje, ať jí málo nebo mnoho, ale boháčovi nedopřeje spánku sytost“ (Kazatel 5,11). Jonathan Edwards byl přesvědčen, že osobní zbožnost na úrok světských povinností je pokrytecká. Popsal svou vlastní ženu („ten člověk“), aby ukázal opak.

> „Jak dobré je," řekl jednou ten člověk, „pracovat ve dne pro Boha a v noci ležet pod Jeho úsměvem!" Hluboké zážitky a zbožné city tohoto člověka nejsou ani v nejmenším doprovázeny sklonem zanedbávat kvůli čtení, modlitbě a dalším projevům zbožnosti nezbytné záležitosti civilního povolání; naopak, světské záležitosti jakožto součást služby Bohu dělá s velkou ochotou. Jak ten člověk prohlašuje, takováto práce „je stejně dobrá jako modlitba."[3]

Skutečná osobní zbožnost nás podněcuje ke smysluplné práci v rámci našeho civilního povolání, neodrazuje nás od ní. Zahálka nikdy neroste v půdě obecenství s Bohem. Proto lidé, kteří se převážně flákají a svůj život tráví v nečinnosti, jsou zřídkakdy tak šťastní jako ti, kdo pracují. Skutečně šťastní důchodci jsou ti, kteří se snaží najít kreativní a užitečné způsoby, jak k prospěchu druhých a k Boží slávě zůstat aktivní a produktivní.

Nepochybně bychom si tedy měli navzájem pomáhat práci najít i udržet. Mělo by nám záležet na širším problému nezaměstnanosti. Není to především ekonomický problém, i když to samozřejmě také. Na prvním místě je to teologický problém. Lidé jsou stvořeni k obrazu Božímu a obdaření rysy svého Stvořitele, které je uzpůsobují k tvořivé, užitečné a radostné práci, která vyvyšuje Boha. Proto dlouhodobá nečinnost (v situaci, kdy pracovat můžeme) přináší tlak viny a marnosti.

A tak se radostné projevy naší kreativity a pracovitosti, plné důvěry a oslavy Boha, stávají tím druhým způsobem, jak můžeme Boha v našem civilním povolání vyvyšovat. Bůh nás stvořil k práci. Když se budeme vědomě spoléhat na Něj a vědomě utvářet svět podle Jeho dokonalosti, pak v Něm najdeme své uspokojení a On v nás bude oslaven. A pokud nezapomeneme, že obojí – jak kreativita, jež vyvyšuje Boha, tak i radost – jsou nám hříšníkům, kteří si to nijak nezaslouží, dostupné jen díky smrti Ježíše Krista na kříži, pak se každá hodina naší práce stane chloubou křížem.

3. Krista ve svém civilním zaměstnání vyvyšujeme, když naše práce potvrzuje a „zkrášluje“ obraz Kristovy slávy; obraz, o kterém lidé slyší v evangeliu

Nemá žádný smysl přehnaně se zabývat otázkou významu práce. Není to evangelium. Sama o sobě nikoho nespasí. Ve skutečnosti naše práce žádnou zvědavost po Kristově slávě nevzbudí, dokud o Něm budeme mlčet. Proto Nový zákon naši práci skromně nazývá ozdobou evangelia. Když Pavel mluví k otrokům, říká „ať se podřizují svým pánům, ať jsou vždy příjemní, ať neodmlouvají a neokrádají, ale jsou věrní a naprosto spolehliví. Tak budou vždy *ozdobou učení našeho Spasitele Boha*“ (Titovi 2,9–10; B21). Pavel se v tomto verši nepokouší schválit otroctví (které sám nepřímo, ale značně podkopal tím, že obráceného otroka Onezima nazývá ne otrokem, nýbrž… milovaným bratrem; Filemonovi 16), ale ukázat, že způsob, jakým pracujeme, zdobí učení našeho Boha.

Jinými slovy, naše práce není krásná žena, ale její náhrdelník. Tou nádhernou ženou je evangelium – „učení našeho Spasitele Boha“. Tím však naše světská práce dostává jeden ze svých zásadních významů: To, jak pracujeme, buď zvýší, nebo sníží atraktivitu evangelia, ke kterému se před nevěřícími hlásíme. Samozřejmě, základním předpokladem je, že vědí, že jsme křesťané. Význam celého verše se zhroutí, pokud naše práce nemá co „zdobit“. Myslet si, že naše práce oslaví Boha, i když lidé nevědí, že jsme křesťané, je jako obdivovat efektivní televizní reklamu, která nikdy nezmínila produkt. Na lidi možná udělá dojem, ale nebudou vědět, co si mají koupit.

Odstraňování kamenů úrazu víry

V Písmu je i další pasáž, ve které Pavel vyjadřuje skromnou roli naší práce ve vztahu k evangeliu. V 1. Tesalonickým 4,11–12 říká církvi: „Snažte se žít pokojně, starejte se o své věci a pracujte vlastníma rukama, jak jsme vám uložili. *Před těmi, kdo k vám nepatří, tak povedete poctivý život beze všeho nedostatku*“ (B21). Nesnaží se tvrdit,

že by naše práce někoho spasila, ale že pokud žijeme a pracujeme dobře, odstraní to překážky. Jinými slovy, dobrá, poctivá práce není spasitelným Božím evangeliem, ale nepoctivý věřící prodejce aut je poskvrnou evangelia a na cestě, která vede ke Kristově kráse, staví zátarasy. A lenost může být větším kamenem úrazu než zločin. Měli by snad křesťané mít ve svých podnicích pověst lidí, za kterými jdete, když máte problém, ale ne když potřebujete pomoci se složitou odbornou záležitostí? Nemusí to být tak ani tak. Biblické pověření zní: „Cokoli děláte, čiňte to celou duší jako Pánu, a ne lidem" (Koloským 3,23; B21; srovnejte s Efezským 6,7).

Tím třetím způsobem, jak v našem civilním zaměstnání můžeme vyvyšovat Boha, jsou vysoké standardy, bezúhonnost a projevy dobré vůle, které nebudou do cesty evangelia stavět žádné překážky, ale naopak získávat pozornost lidí ke Kristově kráse, která plně uspokojuje. Když svou prací zdobíme evangelium, pak nemarníme své životy. A když nezapomeneme, že ta ozdoba samotná (naše práce, která závisí na Bohu, které Bůh dává podobu a která Ho vyvyšuje) pro nás byla koupena Kristovou krví, a že tou kráskou, kterou zdobíme, je samo evangelium o Kristově smrti, pak se všechno naše starostlivé zdobení evangelia stane chloubou křížem.

4. Krista ve svém civilním zaměstnání vyvyšujeme, když si vyděláváme dost peněz na to, abychom nebyli závislí na druhých, ale přitom se soustředíme spíš na užitečnost své práce než na finanční zisk

Od počátku bylo Božím záměrem, aby nás práce nejen uspokojovala, ale také poskytovala vše k naplnění našich potřeb. Bůh pracoval na začátku (Genesis 2,2) a i lidé, které stvořil, pracovali. Před tím, než do světa vstoupil hřích, nebyla práce marná ani frustrující. Úžasně se snoubila s Boží překypující péčí v naplňování všech potřeb. Země byla podřízená lidským potřebám, aniž ji člověk ničil (Genesis 1,28). Na začátku byla domovem prvních lidí zahrada plná ovocných stromů, ne tvrdé pole, které by museli zorat a osít.

„Hospodin Bůh dal vyrůst ze země všemu stromoví žádoucímu na pohled, s plody dobrými k jídlu“ (Genesis 2,9). A nejen to, „z Edenu vycházela řeka, aby napájela zahradu“ (verš 10).

PŘED PÁDEM RADOSTNÁ PRÁCE, PO NĚM POT A DŘINA

V tomto ráji, kde bylo postaráno o všechno potřebné, zpočátku „nebylo člověka, který by zemi obdělával“ (5. verš). Potom Bůh z prachu země stvořil člověka a Adam s Ním začal pracovat na správě stvoření jako syn se svým Otcem. Smyslem práce nebylo udržet se naživu. Bůh sám byl tím, kdo život udržoval. Člověk byl svobodný, ne *od* práce, ale *v* práci, aby mohl být kreativní bez starostí o jídlo a oblečení.

Co se s příchodem hříchu na svět změnilo, nebylo to, že by člověk musel začít pracovat, ale že jeho práce začala být těžká, plná marnosti a frustrace. Bůh Adamovi řekl:

> *„Protožes poslechl svou ženu a jedl ze stromu, z něhož jsem ti jíst zakázal, země bude kvůli tobě zlořečená!* Po všechny dny svého života z ní budeš jíst s útrapami; bude ti plodit trní a bodláčí a ty budeš jíst polní byliny. *V potu tváře budeš jíst svůj chléb, dokud se nevrátíš do země, neboť z ní jsi vzat. Prach jsi a v prach se obrátíš!“ (Genesis 3,17–19; B21; zvýraznění přidáno)*

Když se muž a žena rozhodli spolehnout se na sebe a odmítli Boží otcovské vedení a péči, Bůh je podrobil tomu, co si sami vybrali: spoléhání se na sebe. Od této chvíle říká: Pokud máte jíst, pak jen díky své dřině a potu. A tak je vyhnal ze zahrady plné radostné práce do země plné dřiny a starostí. Prokletí, pod kterým dnes žijeme, není to, že musíme pracovat. Je to to, že při práci bojujeme s únavou, frustrací, nehodami a starostmi. A to vše je dvojnásobně tíživé, protože tato dřina je teď způsobem, jak se uživit. „Po všechny dny svého života z ní budeš jíst s útrapami… V potu tváře budeš jíst svůj chléb.“

KRISTUS VZAL PROKLETÍ NA SEBE A NÁS OSVOBODIL

Ale copak Kristus nepřišel, aby sňal prokletí ze svého lidu? Ano. „Kristus nás vykoupil z kletby zákona tím, že za nás vzal prokletí na sebe, neboť je psáno: `Proklet je každý, kdo visí na dřevě´“ (Galatským 3,13). Nicméně ho v tom jediném okamžiku nesňal úplně. Bůh nás spasil v etapách. Kristus zasadil zlu smrtící úder, když zemřel na kříži a vstal z mrtvých. Ale všichni nepřátelé ještě nebyli položeni pod Jeho nohy. Například smrt je částí prokletí, která se nás stále týká. Kristus svůj lid vymanil z vlády smrti, ale zatím jen částečně. Stále umíráme, ale „osten“ smrti, její beznadějnost, je odstraněn, protože naše hříchy byly v Kristu odpuštěny a On byl vzkříšen (1. Korintským 15,54–55)!

Podobně musíme i nadále tvrdě pracovat, abychom se postarali o své potřeby. Kristus říká: „Nemějte starost o svůj život ani o své tělo, co budete jíst a pít a co si oblečete… váš nebeský Otec ví, že to všechno potřebujete. Hledejte nejprve Boží království a jeho spravedlnost, a toto vše vám bude přidáno“ (Matouš 6,25.32–33; B21). Říká: „Pojďte ke mně, všichni upracovaní a obtěžkaní, a já vám dám odpočinout“ (Matouš 11,28; B21), a také: „A tak, moji milovaní bratří, buďte pevní, nedejte se zviklat, buďte stále horlivější v díle Páně; vždyť víte, že vaše práce není v Pánu marná“ (1. Korintským 15,58). Jinými slovy, Bůh nechce, aby Jeho děti byly obtížené frustrací, marností a deptající únavností práce. Právě tuto část prokletí z nás chce sejmout už v tomto věku.

RÁJ TU JEŠTĚ NENÍ

Ale právě tak, jako bude smrt realitou až do konce tohoto věku, tak musíme v tomto padlém věku překonávat mnoho překážek, které práci ztěžují. Ještě se nemůžeme vrátit do ráje a sbírat ovoce v zahradě někoho jiného. To byla chyba, které se dopustili v Tesalonice. Někteří opouštěli svá zaměstnání, protože si mysleli, že se Kristus vrátí velice brzy. Ráj byl podle nich nadosah. A tak jim Pavel napsal: „Kdo nechce pracovat, ať nejí! Teď však slyšíme,

že někteří mezi vámi vedou zahálčivý život, pořádně nepracují a pletou se do věcí, do kterých jim nic není. Takovým přikazujeme a vybízíme je ve jménu Pána Ježíše Krista, aby žili řádně a živili se vlastní prací“ (2. Tesalonickým 3,10–12). Lidé, kteří jsou tělesně schopní pracovat, ale zvolí si zahálčivý život a jedí ovoce potu někoho jiného, jsou ve vzpouře proti Božímu plánu. Pokud máme tu možnost, měli bychom se živit vlastní prací.

Jak tedy křesťané vyzdvihují Krista, když „se živí vlastní prací“? Zaprvé tím, že se dobrovolně přizpůsobují Božímu plánu pro tento věk. Je to skutek poslušnosti, který ctí Boha jako svou autoritu. Zadruhé, tím, že odstraňují kameny úrazu z cesty nevěřících, pro které by lenost křesťanů závislých na druhých, znamenala důkaz toho, že náš Bůh není hoden následování. „Pracujte vlastníma rukama… Tak získáte úctu těch, kdo stojí mimo, a na nikoho nebudete odkázáni“ (1. Tesalonickým 4,11–12; B21/ČEP). Tím, že se živíme vlastní prací, ctíme Boha, protože to nevěřícím umožňuje snadněji spatřit, kdo Kristus skutečně je. Bezcílní, neproduktivní křesťané svým životem protiřečí kreativnímu, účelnému, mocnému a milosrdnému Bohu, kterého milují. Své životy promarňují.

Neusilujte o pomíjející pokrm

Za třetí, Boha svou prací vyvyšujeme, když se nesoustředíme na svůj finanční prospěch, ale na užitek, který náš výrobek nebo naše službu přinese společnosti. Je to paradoxní. Říkám: Ano, máme si vydělávat dost na pokrytí svých potřeb. Ale ne, *to* by se nemělo stát hlavním cílem naší práce. Jednou z nejpřekvapivějších věcí, které Ježíš kdy řekl, bylo: „*Neusilujte o pomíjející pokrm*, ale o pokrm zůstávající pro život věčný; ten vám dá Syn člověka, jemuž jeho Otec, Bůh, vtiskl svou pečeť“ (Jan 6,27). Neusilujte o pomíjející pokrm! „Pomíjející pokrm“ znamená jednoduše veškeré běžné jídlo či zásoby. Je to tak překvapující! Zdá se, jako by to byl pravý opak toho, co říkám. Co tím myslí?

Ze všeho, čím jsme se doposud zabývali, je jasné, že nechce říct: „Je špatné vydělávat si na své živobytí a jíst vlastní chléb.“ Očividně má na mysli to, že když pracujeme, abychom získali pomíjející pokrm, měli bychom jasně vnímat, že důvodem naší práce není jídlo, ale něco většího. Jinými slovy, nesoustřeďte se při své práci pouze na materiální věci. Nepracujte jen s představou pomíjivých věcí, které si za svůj výdělek budete moci koupit. Nemějte při práci před očima jen své peníze, ale hlavně svou užitečnost. Pracujte s představou toho, jak vaše práce či výrobek prospěje druhým lidem.

Kristus z nás sňal prokletí práce. Dřinu plnou starostí nahradil důvěrou v Boží slib, že naplní všechny naše potřeby (Filipským 4,19), a tak v nás probudil jinou vášeň. S radostí se obracíme k Ježíšovu volání: Hledejte nejprve Boží království a jeho spravedlnost a pomíjející pokrm vám bude přidán. Neusilujte proto o pomíjející pokrm. Usilujte o lásku k lidem a o úctu k Bohu. Přemýšlejte o nových způsobech, kterými může vaše práce přinést lidem požehnání. Přestaňte přemýšlet především o zisku a přemýšlejte hlavně o tom, jak užitečný váš výrobek či služba může být.

VĚNUJTE SE SVÝM PRACOVNÍM ZÁLEŽITOSTEM, ALE ZŮSTAŇTE OD NICH SVOBODNÍ

Jak to udělat, abyste ráno vstali a *ne*šli do práce kvůli pomíjejícímu pokrmu – ne především kvůli zisku? K tomuto duchovnímu objevu nelze dojít jinak než díky hluboké touze a mnoha modlitbám. Mé vysvětlení to nezpůsobí. Ale možná si Duch svatý použije následující slova k tomu, aby vaše pátrání urychlil. V 1. Korintským 7,29–31 Pavel řekl: „Lhůta je krátká. Proto ti, kdo kupují (ať jsou), jako by nevlastnili, a kdo užívají věcí tohoto světa, jako by neužívali.“ Myslím, že je to jiný způsob, jak říct: Ano, pracujme, ale neusilujme o pomíjející pokrm. Jděte a kupujte, ale jednejte, jako byste nic nevlastnili. Věnujte se svým pracovním záležitostem, ale zůstaňte od nich svobodní. Finanční výsledek těchto záležitostí, to není váš život.

Řekněme, že jste makléř

Řekněme, že jste věřící burzovní makléř a sledujete, jak se trh hroutí. Díky tomu, že neusilujete o pomíjející pokrm, to nijak neohrožuje váš skutečný život. Váš pokoj a radost nezmizely. Vaše odhodlání dělat pro své klienty to nejlepší, co se dá, zůstává stejné – i kdyby to znamenalo poradit jim opustit trh s akciemi a použít své peníze pro Boží slávu jiným způsobem. Neusilujete o pomíjející pokrm. Vaším cílem je vidět, jak způsob, kterým pracujete, vyvyšuje Krista. Ježíš řekl: „Já mám k nasycení pokrm, který vy neznáte… Můj pokrm je, abych činil vůli toho, který mě poslal, a dokonal jeho dílo" (Jan 4,32–34). Nikdo z nás by ve svém zaměstnání neměl usilovat hlavně o pomíjející pokrm – tuto starost nechejme na Bohu. Raději bychom měli usilovat o naplnění vůle toho, který nás poslal. A Jeho vůlí je, abychom si Ho cenili nad vše ostatní a podle toho žili.

Věřící makléř tváří v tvář hroutícímu se trhu řekne: „Ten hlavní pokrm, kterého chci svou prací dosáhnout, tu je stále. Hladovím především po tom, abych obstál v této zkoušce víry a mohl zakoušet hluboký pokoj v Kristově dobrotě a moci. Hladovím po tom, aby ostatní, až uvidí mé jednání a mou bezúhonnost, měli Jeho jméno v úctě a vzdali Kristu slávu." A tak usiluje o pokrm, který přetrvá do věčného života – brzy ráno vstává, modlí se a rozjímá, aby byl Kristus po celý den blízko jeho srdci. V této jistotě má pak na mysli dobro druhých a slouží jim. A to je zázrak, ne promarněný život.

Ježíš nás volá k tomu, abychom v tomto světě žili jako cizinci a přistěhovalci. Nechce nás ze světa vzít, ale od základů změnit to, jak vnímáme svět a jak v něm odvádíme svou práci. Pokud pracujeme jen kvůli vlastní obživě – pokud usilujeme o pomíjející chléb – pak promarníme své životy. Pokud však pracujeme s blaženou jistotou, že se Bůh o všechny naše potřeby postará – že Kristus zemřel, aby nám zajistil všechna nezasloužená požehnání – pak bude naše práce prací lásky a chlubením se jen křížem.

5. Krista ve svém civilním zaměstnání vyvyšujeme, když peníze vyděláváme s touhou použít je tak, aby ostatní našli svou radost v Bohu

Vše, co jsem řekl v sedmé kapitole, stojí na předpokladu, že vlastníme finance, se kterými bychom mohli naložit velice radikálně, a ukázat tak, že naším pokladem je Kristus, a ne peníze. Peníze ale nerostou na stromech, musíme si je vydělat. A tak poskytujeme nějakou službu či výrobek, za který ostatní zaplatí. To, k čemu směřuji, je, že bychom při práci měli snít o tom, jak můžeme peníze, které převyšují naše potřeby, použít tak, aby druzí našli svou radost v Bohu. Samozřejmě, *všechny* své peníze bychom měli používat tak, aby to druhým pomohlo najít radost v Bohu, vždyť právě to je cílem celého našeho života. Ale to, co teď chci říct, je, že naše civilní zaměstnání se pro svět může stát velkým požehnáním, které vyvyšuje Boha, pokud se rozhodneme, že peníze, které nepotřebujeme pro sebe (a *potřebujeme* mnohem méně, než si myslíme), ve jménu Ježíše použijeme k naplnění potřeb druhých.

Lidé, kteří mohou pracovat, pomáhají těm, které postihlo neštěstí

Bůh nám jasně říká, že máme pracovat proto, abychom naplnili potřeby lidí, kteří to nedokážou sami. Je pravda, že by měli pracovat všichni, kdo mají tu možnost, a ti, kdo pracují, potom obvykle mají, co potřebují. „Kdo obdělává svou půdu, nasytí se chlebem“ (Přísloví 12,11). Ale toto obecné pravidlo neplatí absolutně. Vaši farmu může postihnout sucho, zloději ukradnou vaše úspory anebo vám zranění už nedovolí dál pracovat. To vše je součástí prokletí, jež přinesl do světa hřích. Ale Bůh ve své milosti chce, aby se lidé, kteří jsou schopní pracovat, postarali i o potřeby těch, kdo nemohou, obzvlášť v těžkých dobách.

V Písmu jsou tři pasáže, které o tom mluví velice jasně. V 1. Timoteovi 5,8 Pavel v souvislosti s vdovami oslovuje děti a vnoučata: „Kdo se nestará o své blízké a zvláště o členy rodiny,

zapřel víru a je horší než nevěřící.“ Ve Skutcích 20,35 se Pavel zmiňuje o své vlastní manuální práci a pak říká: „Tím vším jsem vám ukázal, že máme takto pracovat, pomáhat slabým a mít na paměti slova Pána Ježíše, který řekl: ‚Blaze tomu, kdo dává, ne tomu, kdo bere.‘“ A v Efezském 4,28 se potom nebrání říct: „Kdo kradl, ať už nekrade, ale ať raději přiloží ruce k pořádné práci, *aby se měl o co rozdělit s potřebnými*.“ Můžete krást, abyste měli. Nebo můžete pracovat, abyste měli. Anebo můžete pracovat, abyste měli a měli co dát. Až nás radost z Boží dobroty dovede k té třetí možnosti, pak svět uvidí skutečnou Boží velikost.

6. Krista ve svém civilním zaměstnání vyvyšujeme, když síť vztahů, jež práce vytváří, využíváme ke sdílení evangelia a praktické pomoci a tím projevujeme lásku k Bohu

Tento způsob, jak vyvyšovat Krista ve svém zaměstnání, jsem nenechal na konec proto, že by byl nejméně důležitý. Důvod je jiný. Je to proto, že někteří z těch, kdo ho staví na první místo, už o důležitosti civilního zaměstnání neříkají nic dalšího. Sám jsem se kdysi této chyby dopouštěl. Osobní evangelizace je tak důležitá, že je snadné začít ji považovat za jedinou důležitou věc v životě. Už jsme ale viděli, že Bible neklade velký důraz jen na vyřčení evangelia, ale i na jeho „zdobení“. Teď vám však chci ukázat, že jedním z důvodů, proč vás Bůh přivedl do vašeho zaměstnání, je, abyste lidem *řekli* dobrou zprávu o Kristu. On vás vetkal do života druhých proto, abyste jim řekli evangelium. Bez toho by veškeré vaše „ozdobné“ jednání postrádalo to jediné, co může přinést život.

Naše ústa se mají stát zdrojem života: „Ústa spravedlivého jsou zdrojem života“ (Přísloví 10,11). Je to součást křesťanského povolání. A pojítkem s věčným životem je víra v Ježíše Krista. Radost z toho, jací dobří zaměstnanci jste, nikoho nespasí. Lidé musí znát evangelium, které je Boží mocí ke spasení (Římanům 1,16). „Víra je tedy ze slyšení zprávy a tou zprávou je slovo Kristovo“ (Římanům 10,17; B21). Prvotní církev byla skupinou „evangelizátorů“. Oni lidem

kolem sebe neustále zvěstovali evangelium. Když pronásledování, jež začalo po Štěpánově umučení, vyhnalo věřící z Jeruzaléma, hned „začali kázat evangelium všude, kam přišli" – doslova „evangelizovali slovem" (Skutky 8,4). Byli připraveni říct evangelium komukoliv, s kým se seznámili. Jejich vlastní identita by se dala popsat jako „ti, kdo hlásají". „Vy však jste ‚rod vyvolený, královské kněžstvo, národ svatý, lid náležející Bohu', *abyste hlásali* mocné skutky toho, kdo vás povolal ze tmy do svého podivuhodného světla" (1. Petrova 2,9). Zadarmo dostali, zadarmo dávali.

Silně se jich dotkla Ježíšova slova o hodnotě každého jednotlivého lidského života: „Co prospěje člověku, získá-li celý svět, ale ztratí svůj život? Zač by mohl člověk získat zpět svůj život?" (Marek 8,36–37). Cítili tíhu toho, o čem o dvacet století později mluvil C. S. Lewis, když uvažoval o vztahu mezi získáním jedné duše pro Krista na jedné straně a svém vlastním povolání oxfordského učence v oblasti anglické literatury na straně druhé:

> Křesťan bude k literatuře vždy přistupovat o něco méně vážně než vzdělaný pohan… Nevěřící člověk má vždy sklon vytvořit si takový druh náboženství, jenž bude odpovídat jeho estetickým zážitkům… a obvykle si chce udržet svou nadřazenost nad velkými masami lidí, kteří se ke knihám obracejí kvůli pouhé rekreaci. Ale křesťan od začátku ví, že *spása jediné duše je důležitější než tvorba či zachování všech eposů a tragédií na světě*. A co se nadřazenosti týče, ví, že lid – vzhledem k tomu, že zahrnuje většinu chudých – pravděpodobně zahrnuje většinu nadřazených.[4]

Nejde o to, že by Lewis opustil svou práci a stal se evangelistou na plný úvazek, ani že by to snad měl udělat. Jde o to, že viděl význam své práce ze správného úhlu a věděl, že to, co jí dává význam, není jen jedna věc. Ke každému z těch pěti předcházejících způsobů, jak vyzdvihovat Krista, by Lewis dodal, že jeho zaměstnání vytvořilo

síť vztahů s lidmi, kterým mohl říct evangelium. Když byl jednou obviněn z toho, že evangelium příliš zjednodušuje, řekl v reakci na svého kritika:

> Byl by mnohem užitečnějším kritikem, kdyby spolu s označením mnoha chorob poradil i lék. Jak on sám dělá tuto práci? Jaké metody a s jakým úspěchem užívá, když se snaží obrátit velké masy obchodníků, právníků, prodejců realit, policistů a řemeslníků, jimiž je ve svém městě obklopen?[5]

Měli bychom nejspíš zmínit ještě jednu věc, co se týče vztahů vytvořených místem, kde bydlíme či pracujeme. Krok směrem k misii a skutkům milosrdenství pro mnoho z vás nebude krokem, který by vedl mimo vaši profesi, ale spolu s ní do jiné, potřebnější, méně zasažené části světa. Křesťané by se neměli ptát jen na to, jaké má být jejich zaměstnání, ale také na to, kde ho mají vykonávat. Neměli bychom předpokládat, že učitelé, tesaři, počítačoví programátoři, manažeři, účetní, doktoři a piloti by měli pracovat v Americe. To stejné zaměstnání může být užitečnější v zemi, do níž by jinak bylo obtížné se dostat. V tomto smyslu není síť vztahů vytvořených v našem zaměstnání pouze strategická, ale i úmyslná.

Závěr

Civilní zaměstnání není marnění času, pokud od sedmi do půl čtvrté vyvyšujeme Krista. Boží vůle pro tento věk je, aby byl Jeho lid roztroušený jako sůl a světlo do všech zaměstnání. Jeho záměrem je, aby Ho lidé znali, protože znát Ho znamená život a radost. Nevolá nás pryč ze světa. Neodstraňuje nutnost pracovat. Neničí společnost a kulturu. Skrze své roztroušené svaté šíří vášeň po své vyvýšenosti nade vším k radosti všech lidí. Pokud pracujete stejně jako ostatní lidé ve světě, pak promarníte svůj život bez ohledu na to, jak bohatí budete. Ale pokud vaše práce vytváří síť spásných vztahů a stává se ozdobou evangelia Kristovy slávy, pak bude vaše spokojenost trvalá a Bůh bude oslaven ve vaší radosti.

Poznámky

[1]Martin Luther, „An Open Letter to the Christian Nobility," v: *Three Treatises* (Philadelphia: Fortress, 1960), s. 14–17. Viz Gene Edward Veith, Jr., *God at Work: Your Christian Vocation in All of Life* (Wheaton, Ill.: Crossway, 2002) pro vysvětlení Lutherova učení o zaměstnání laikům. Viz též Os Guinness, *The Call: Finding and Fulfilling the Central Purpose of Your Life* (Nashville: Word, 1998), a Paul Helm, *Callings: The Gospel in the World* (Edinburgh: Banner of Truth Trust, 1998).

[2]Cecil F. Alexander, „All Things Bright and Beautiful" (1848).

[3]Jonathan Edwards, „Thoughts Concerning the Revival," v: *The Great Awakening, The Works of Jonathan Edwards*, svazek 4 (New Haven, Conn.: Yale University Press, 1972), s. 340.

[4]C. S. Lewis, „Christianity and Literature," v: *Christian Reflections* (Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 1967), s. 10.

[5]C. S. Lewis, „Rejoinder to Dr. Pittenger," v: *God in the Dock: Essays on Theology and Ethics* (Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 1970), s. 183.

Kapitola 9

Kristova vznešenost, misie a milosrdenství - prosba k této generaci

Bůh se k některým z vás nezadržitelně blíží. Je jako „Nebeský lovecký pes“,* který ví, že budete mnohem šťastnější ve službě na některém z nebezpečných a špinavých míst. Misionáři a milosrdní služebníci se nevynoří jen tak odnikud. Jsou to lidé jako vy, které Bůh na jejich cestě zastavil a ohromil svou slávou. A někdy k tomu dojde ve chvíli, kdy jdete přesně opačným směrem.

Jak si Bůh získal Andonirama Judsona pro Barmu

Právě tak se to stalo i Adoniramu Judsonovi, prvnímu americkému zámořskému misionáři, který z Ameriky odplul se svou manželkou 17. února 1812 ve věku dvaceti tří let. Tou dobou byli svoji dvanáct dní. Zbytek svého života, do roku 1850, strávil „zarmoucený, stále se však radující“, aby přivedl Barmu pod Kristovu vládu a pomohl lidem navěky najít radost v Bohu. Ale nejdříve musel Bůh otočit jeho život naruby a udělal to způsobem, jenž Judsona natolik ohromil, že nikdy nezapomněl na Boží prozřetelnost, která v jeho obrácení působila.

Adoniram byl syn kazatele a úžasný kluk. Když mu byly tři roky, naučila ho jeho matka během jediného týdne číst, aby překvapil svého otce, až se vrátí z cesty.[1] Když mu bylo šestnáct, nastoupil na Rhode Island College (pozdější Brown University) do druhého

* Nebeský lovecký pes – Hound of heaven – je báseň od Francise Thompsona (1859–1907), ve které popisuje Boží snahu přivést člověka k sobě. Pozn. př.

ročníku a o tři roky později, roku 1807, promoval jako nejlepší ze třídy.

Odklon od Boha

Jeho zbožní rodiče však nevěděli, že ho spolužák Jacob Eames, který byl deista, odváděl od křesťanství.[2] Než ukončil studia na vysoké škole, nezbyl Andoniramovi už ani kousek křesťanské víry. Před svými rodiči to tajil až do svých dvacátých narozenin, do 9. srpna 1808. Tehdy jim zlomil srdce oznámením, že již nevěří a že chce psát pro divadlo a plánuje odjet do New Yorku. O šest dní později skutečně odjel – na koni, kterého mu dal otec jako část jeho dědictví.

Jeho život však neodpovídal jeho snům. Připojil se ke skupině kočovných herců a jak sám později řekl, žil „neukázněný, tulácký život, nocleh si hledal, kde se dalo a hostinské podváděl při každé příležitosti".[3] Zklamání z toho, co zde našel, bylo předehrou pro několik významných zásahů Boží prozřetelnosti. Bůh se k Adoniramu Judsonovi nezadržitelně blížil.

Judson jel do Sheffieldu navštívit svého strýce Ephraima, ale místo něj tam našel „zbožného mladého muže", který ho ohromil pevností svého křesťanského přesvědčení, aniž by byl „upjatý a panovačný."[4] Zvláštní, že místo strýce, kterého hledal, zde našel tohoto muže.

Nezapomenutelná noc

Následující noc strávil v malém vesnickém hostinci, ve kterém nikdy dřív nebyl. Hostinský se mu omlouval, že možná prožije neklidnou noc, protože ve vedlejším pokoji ležel vážně nemocný muž. Během noci slyšel Judson někoho opakovaně přicházet a odcházet, tlumené hlasy, vzdychání a těžké oddechování. Myšlenka, že muž ležící jen kousek od něj možná není připravený zemřít, ho nenechávala v klidu. Přemýšlel sám o sobě a napadaly ho hrozné

myšlenky o vlastní smrti. Připadal si jako hlupák, protože správného deistu by nic podobného napadat nemělo.

Když ráno odcházel, zeptal se, jestli se muži z vedlejšího pokoje už daří lépe. „Je mrtvý," řekl mu hostinský. Nezvratnost toho všeho Judsona silně zasáhla. Na odchodu se ještě zeptal: „Víte, kdo to byl?" „Jistě. Mladík z vysoké školy v Providence. Jmenoval se Eames, Jacob Eames."[5]

Judson se sotva dokázal pohnout. Celé hodiny tu přemýšlel o smrti a věčnosti. Pokud měl jeho přítel Eames pravdu, pak šlo jen o bezvýznamnou událost. Ale Judson tomu již nedokázal věřit: „To, že se peklo otevřelo v tom venkovském hostinci a pohltilo Jacoba Eamese, jeho nejdražšího přítele a průvodce, přímo z vedlejší postele – to nemohla, jednoduše nemohla být pouhá náhoda."[6] Bůh byl skutečný. A stál o Adonirama Judsona. Bůh znal toho, skrze něhož chtěl zasáhnout lidi z Barmy.

Živý Kristu a mrtvý Americe

Judsonovo obrácení nepřišlo okamžitě. Ale od této chvíle bylo jisté. Bůh mu byl na stopě, stejně jako Pavlovi na cestě do Damašku – a nebylo úniku. Následovaly měsíce bojů. V říjnu 1808 nastoupil na Andover Seminary a v prosinci se slavnostně odevzdal a zasvětil Bohu. 28. června 1809 se jel představit misijní organizaci Congregationalists for missionary service in the East.

Ve stejný den potkal Ann Hasseltine a zamiloval se do ní. Po měsíci jí oznámil svůj záměr dvořit se jí. Věděl, že životní dráha, kterou se chystá nastoupit, nebude jen nebezpečná a plná špíny, ale bude také daleko od domova. Očekával, že se do Ameriky už nikdy nevrátí. Nakonec se jednou vrátil, o třicet tři let později, ale potom už nikdy. Ann odjela s ním a zemřela v Barmě. Zde je dopis, který Judson napsal jejímu otci, když ho žádal o její partnerství při misii:

> Musím se nyní zeptat, zdali můžete dát souhlas k odloučením se svou dcerou od začátku příštího jara a na tomto světě se

> s ní již nikdy neshledat; zdali můžete dát souhlas k jejímu odjezdu a k tomu, že bude podrobena těžkostem a utrpením života misionáře; zdali můžete dát souhlas k tomu, že bude vystavena nebezpečím oceánu, smrtícímu vlivu jižního podnebí Indie; všem druhům nedostatku a bídy; ponížení, pohaně, pronásledování a možná i násilné smrti. Můžete k tomu všemu dát svůj souhlas kvůli tomu, kdo opustil svůj nebeský domov a zemřel za ni i za vás, kvůli nesmrtelným duším, jež jdou do zahynutí, kvůli Sionu a slávě Boží? Můžete k tomu všemu dát svůj souhlas s nadějí, že se se svou dcerou znovu brzy shledáte ve světě slávy, kde její koruna spravedlnosti bude zářit chvalami ke slávě jejího Spasitele, chvalami z úst pohanů, kteří byli zachráněni od věčných běd a zoufalství díky jejímu úsilí?[7]

Její otec nechal rozhodnutí na ní. Řekla ano.

Bůh nás nevolá k pohodlí, ale k věrné radosti. K některým z vás se nezadržitelně blíží; s úsměvem a zároveň se slzami v očích, protože ví, jak moc vám o sobě ukáže – a jak moc vás to bude stát. A já se modlím, abyste se neodvrátili stranou.

Soucit s lidmi a vášeň pro Krista je totéž

Pokud máte soucit s lidmi, kteří jdou do zahynutí, a záleží vám na Kristově pověsti, pak vám musí záležet i na světové misii. Jedním z mých cílů je ukázat vám, jak vypadá život, když zjistíte, že si nemusíte vybírat mezi pohnutkou milovat lidi a oslavovat Krista. Nejde o oddělené pohnutky. Jednat podle jedné zároveň znamená jednat i podle druhé. Pokud je tedy vaším cílem milovat lidi, pak rádi obětujete svůj život snaze pomoci jim najít věčné štěstí v Bohu. A pokud je vaším cílem oslavovat Krista, jenž je vtělený Bůh, pak budete jednat úplně stejně.

Důvod je jednoduchý: Jakýkoliv dobrosrdečný záměr, který nedoprovází touha přinést lidem věčnou radost v Bohu, je jen

prokletí s vlídnou tváří. Láska chce pro druhé vždy to nejlepší, a to nejlepší je radovat se v Bohu plně a navěky. Podobně i jakákoliv snaha uctívat Krista bez úsilí o to, aby se pro všechny, kteří se postavili proti Bohu, stal pokladem, který je plně uspokojí, je spoluúčastí na vzpouře. Bůh je uctíván pouze tam, kde si Ho lidé cení. Svůj hold Mu složíme, jen když se stane naším pokladem. Není možné milovat lidi či ctít Boha, aniž byste zároveň nedělali i to druhé. Právě tato vášeň – vášeň vidět Kristovu slávu ve chvílích, kdy ti, kdo šli do zahynutí, v Něm nacházejí své věčné uspokojení – je to, co pohání velkou celosvětovou iniciativu – světovou misii.

Pokud vás to nezajímá nebo o tom nic nevíte

Ne všichni se k této kapitole dočetli s jasnou a nutkavou vášní a touhou vidět Kristovu slávu zjevnou ve všech národech, které dosud nebyly zasaženy zprávou evangelia. Život většiny z nás je silně lokální, zaměřený na nejbližší okolí, ohraničený, někdy dokonce sebestředný a rasistický. Málokdy přemýšlíme o Božím poslání, které se týká celého světa, všech národnostních, etnických a jazykových skupin, či o tom, jaká je Boží touha a záměr s Guineou, Indonésií, Tanzanií, Thajskem, Kazachstánem, Uzbekistánem, Tureckem, Českou republikou, Čínou, Sibiří, Japonskem, Kamerunem, Myanmarem a Somálskem, nebo Hmongy, Dakoty či minnesotskými Ojibwy.

A tak nepředpokládám, že byste k této kapitole došli s jasným a hlubokým zájmem o tu nejúžasnější zprávu na světě, o níž však z médií nikdy neuslyšíte. Zprávu o tom, jak se pravda a víra šíří mezi národy světa a jak se blíží konečné vyvrcholení, které ukáže celou historii světa ve skutečném světle – jako krátkou předehru k věčnému a přeslavnému Kristovu kralování. Nepředpokládám, že byste přišli se srdcem okouzleným Božím záměrem se světem. A tak jen chci dát Bohu příležitost, aby vám svými vlastními slovy řekl více o svých prioritách.

Rozpomenou se a navrátí se k Hospodinu všechny dálavy země. Tobě se budou klanět všechny čeledi pronárodů. Vždyť Hospodinu náleží kralovat, i nad pronárody vládnout. (Žalm 22,28–29)

Potom tu máme *starozákonní modlitby:*

Kéž ti, Bože, lidé vzdají chválu, kéž ti vzdají chválu všichni lidé! Ať se národy radují, ať zaplesají, neboť soudíš lidi podle práva, spravuješ národy země. (Žalm 67,4–5)

Potom *starozákonní příkazy:*

Vypravujte mezi pronárody o jeho slávě, mezi všemi národy o jeho divech… Říkejte mezi pronárody: Hospodin kraluje! (Žalm 96,3.10)

Pak je tu velké *novozákonní poslání z úst vzkříšeného Krista:*

Ježíš přistoupil a řekl jim: „Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi. Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky, křtěte ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého a učte je, aby zachovávali všecko, co jsem vám přikázal. A hle, já jsem s vámi po všecky dny až do skonání tohoto věku.“ (Matouš 28,18–20)

Potom *úžasný život apoštola Pavla, který byl plně odevzdaný misii:*

Zakládám si na tom, že kážu evangelium tam, kde o Kristu ještě neslyšeli; nechci stavět na cizím základu, ale jak je psáno: „Ti, jimž nebylo o něm zvěstováno, uvidí a ti, kteří neslyšeli, pochopí.“ (Římanům 15,20–21)

A potom tu máme *velkolepý obraz konečného výsledku Božího záměru s dějinami:*

A zpívali novou píseň: „(Kriste) Jsi hoden přijmout tu knihu a rozlomit její pečetě, protože jsi byl obětován, svou krví jsi Bohu vykoupil lidi ze všech kmenů,

jazyků, národů a ras a učinil je královským kněžstvem našeho Boha; a ujmou se vlády nad zemí.“ (Zjevení 5,9–10)

Souhrnné vyznání víry o misii

Tato a mnohá další místa v Písmu mě v průběhu let nutila přemýšlet, kázat a psát o Kristově velkém celosvětovém záměru – o misii. Před několika lety sestavili starší našeho sboru vyznání víry, které nás má vést při výchově učedníků a při výběru nových starších. Třináctý odstavec shrnuje to, jak vnímáme misii:

> Věříme, že získávat učedníky ze všech národů je poslání, které zavazuje Kristovu Církev až do konce věků. Tím úkolem je vyhlašovat evangelium všem kmenům, jazykům a národům, křtít je, učit je nařízením a cestám našeho Pána a shromažďovat je do sborů schopných naplnit křesťanské poslání ve svém okolí. Tím nejvyšším cílem světové misie je, aby Bůh mohl skrze své slovo proměnit hříšníky v lidi, kteří budou uctívat a oslavovat Jeho jméno svou radostnou vírou a poslušností. Misie existuje proto, že uctívání ne. Až skončí tento věk a nespočetné miliony vykoupených lidí padnou na tvář před Božím trůnem, pak misie zanikne. Misie je nezbytná jen dočasně. Uctívání ale přetrvá navěky. Uctívání proto pohání misii a je jejím cílem.[8]

I civilisté rádi sledují vítězství jednotek v prvních liniích

Nesmí nám ujít ten velký celkový obraz. Kristus přišel, zemřel a vstal z mrtvých, aby k sobě shromáždil radostný, nespočetný zástup lidí ze všech národů světa. Právě o tom by měl snít každý křesťan. Říkám to s opatrností a vědomím toho, co jsem v osmé kapitole napsal o civilním zaměstnání. Právě tak jako je během války zásadní, aby se nerozpadla celá struktura života a kultury, je zcela zásadní i to, aby miliony křesťanů naplnily své životní povolání ve

svých zaměstnáních. I civilisté ale rádi dostávají zprávy z předních linií. Rádi slyší o vítězstvích svých jednotek. Sní o dnu, kdy válka skončí. A stejně tak je to s křesťany. My všichni bychom o něm měli snít. Měli bychom chtít slyšet, jak úspěšný je postup našeho Krále Ježíše Krista. Měli bychom chtít slyšet o vítězstvích evangelia, kdy Kristus zasazuje svou církev mezi národy, které byly po staletí v zajetí nepřátelských sil temnoty.

Božím záměrem pro celé dějiny světa je, aby lidé ze všech národů, kmenů i jazyků přišli uctívat Krista a cenili si Ho nade vše ostatní. Nebo slovy Pavla z Římanům 15,9: „pohanské národy (všechny národy) aby slavily Boha za jeho slitování." Jako křesťané si nemůžeme dovolit znaveně rezignovat, zbaběle ustupovat či být nemilosrdně spokojeni, když tisíce nezasažených národů neznají Krista. Každému křesťanu (který miluje lidi a ctí Krista) na nich musí záležet.

Bat Boyův mylný pohled

Někdo by mohl říct: „Copak evangelium neznamená přijmout odpuštění svých hříchů, získat naději věčného života, být naplněn Duchem svatým a změněn do Ježíšovy podoby, a být tak lepším otcem nebo mámou, synem anebo dcerou, lepším přítelem, zaměstnavatelem nebo občanem?" Odpověď samozřejmě zní ano. Ale pokud je to vše, na co se na naší cestě s Bohem soustředíme, pak nám uniká celkový obraz. Přehlédli jsme skutečnou podstatu. Jsme jako Bat Boy* sedící na baseballovém stadionu s přesvědčením, že hlavním smyslem celého zápasu je podávávat hráčům pálku.**

A tak vás ve jménu Ježíše Krista vyzývám, abyste se probudili, otevřeli své srdce, osvobodili svou mysl a roztáhli křídla. Vystupte až za hranice svého omezeného života – ano, velice důležitého života,

---

* Bat Boy je fiktivní postava – napůl člověk, napůl netopýr – která se objevuje v bulvárním časopise Weekly World News (pozn. př.).

** Anglické slovo pro pálku je stejné jako pro netopýra – bat (pozn. př.).

který Bůh nechce nijak snižovat – a spatříte ten velký a úžasný obraz Božího záměru s dějinami celého světa, který neselže. „Moje rozhodnutí platí," praví Bůh, „a co se mi líbí, uskutečním" (Izajáš 46,10). „Před jménem Ježíšovým se skloní každé koleno – na nebi, na zemi i pod zemí – a k slávě Boha Otce každý jazyk aby vyznával: Ježíš Kristus jest Pán" (Filipským 2,10–11). „A toto evangelium o království bude kázáno po celém světě na svědectví všem národům, a teprve potom přijde konec" (Matouš 24,10).

Neurazte se prosím – připojte se

Doufám, že až vám Bůh dá křídla, na kterých se budete moci vznést a vidět svět tak, jak ho vidí On, budou mnozí z vás osvobozeni ze své současné situace – práce, bydliště, státu, národa, plánu – a povoláni k přímé účasti na tomto velkém, dějinném, celosvětovém Božím záměru jako ti, kdo jdou a ne jen posílají druhé. Doufám, že se nikdo z vás, kdo jste odevzdaní službě ve svém okolí nebo se věnujete významným civilním záležitostem, kvůli této mé modlitbě neurazí. Raději se radujte. Máte svobodu se sami rozhodnout – můžete zůstat, můžete jít. Mnoho z vás dokonce musí zůstat. To, že zůstanete, je pro Boží záměr s místem, na kterém jste, velice důležité a stejně tak i pro Jeho záměr s místem, na kterém nejste, ale kam mohou jít jiní. Není zapotřebí cítit vinu nebo být rozmrzelí. To, co potřebujeme, je fungující radostné partnerství.

Ti, kdo zůstanou – ti, kdo posílají druhé – by měli mít neustále na paměti jednu významnou skutečnost: Zahraniční misie potvrzuje *veškerou* milosrdnou službu „u nás doma", protože ji „vyváží" za hranice. Založit sbor mezi nezasaženými lidmi znamená založit základnu, jež bude zdrojem veškerého milosrdenství, které máme podle Ježíšových přikázání prokazovat chudým. Pokud naše světlo nesvítí před lidmi u nás doma, „aby viděli naše dobré skutky a vzdali slávu našemu Otci v nebesích" (Matouš 5,16), jakou poslušnost pak budeme přivážet národům? Velké poslání zahrnuje slova „učte je, aby zachovávali všecko, co jsem (Ježíš) vám přikázal" (Matouš

28,20). A co přikázal? Vyprávěl příběh těžce zraněného muže a milosrdného Samařana, který „prokázal milosrdenství“, a pak nám všem řekl: „Jdi a jednej také tak“ (Lukáš 10,37).

MISIE JE VĚROHODNÁ JEN DÍKY DOMÁCÍ MILOSRDNÉ SLUŽBĚ

Lidé, kteří zůstávají ve své rodné zemi, jsou neustále obklopeni potřebnými. Jen je zapotřebí mít oči, které vidí, a srdce, které vám nedovolí přejít na druhou stranu. Tuto výzvu nemůžeme oddělit od té, kterou představuje misie. Milosrdenství prokazované chudým praktickými způsoby ukazuje Kristovu krásu tam, kde žijeme, a díky tomu je naše víra, kterou „vezeme do zahraničí“, věrohodná. Pokud předstíráme nadšení pro misii za mořem a nedbáme na bídu v našem okolí, jsme pokrytci. V příběhu o milosrdném Samařanu bylo v případě kněze i levity něco špatně. Měli své vzdálené náboženské povinnosti, ale utrpení člověka přímo před nimi je nechávalo chladnými – museli by si ušpinit ruce. Milosrdná služba lidem, kteří žijí na dosah ruky, potvrzuje opravdovost našich snah na vzdálených místech.

Zahraniční misie a milosrdenství v našich rodných městech jsou spojené samotnou podstatou evangelia, které máme národům přinášet. Srdcem evangelia je: „(Kristus) byl bohatý, ale pro vás se stal chudým, abyste vy jeho chudobou zbohatli“ (2. Korintským 8,9). Spasení, které sami zakoušíme a přinášíme druhým, je službou Božího milosrdenství k chudým, což zahrnuje nás všechny. Za své životy vděčíme Bohu a Jeho osobní odevzdanosti pro misii a milosrdenství. On překonal velkou vzdálenost, aby nám pomohl, a Jeho pomoc zahrnovala každý druh pomoci, jaký jen potřebujeme. A neváhal se ušpinit. Dokonce se kvůli nám nechal i zabít. A jeho utrpení, jež podstoupil ze svého milosrdenství, je *výkupným* a *cestou* našeho spasení. „Vždyť i Kristus trpěl *za vás* a zanechal vám tak *příklad*, abyste šli v jeho šlépějích“ (1. Petrova 2,21). Misie a milosrdenství jsou neoddělitelné, protože samotné evangelium,

které přinášíme národů, představuje a pověřuje k milosrdenství u nás doma.

Warfieldovo zničující přirovnání

Nikdy jsem nečetl lepší popis tohoto spojení, než je následující citace od B. B. Warfielda, učitele na Princeton Seminary, který zemřel v roce 1921. Odpovídá na některé malicherné otázky ohledně služby chudým tím, že ji srovnává s Kristovou službou nám.

> Drazí křesťané, někteří z vás se modlí dnem i nocí, aby byli ratolestmi skutečného Vinného kmene; modlíte se za to, abyste byli plně připodobněni Kristu. Pokud ano, musíte být jako On i v dávání… „byl bohatý, ale pro vás se stal chudým“… Námitka č. 1: „Mé peníze jsou moje.“ Odpověď: Kristus mohl říct: „Má krev je moje, můj život je můj“… Kde bychom pak byli? Námitka č. 2: „Chudí si to nezaslouží.“ Odpověď: Kristus mohl říct: „Jsou zkažení a vzpurní… za takové bych měl položit svůj život? Budu se věnovat dobrým andělům.“ Ale ne, On opustil těch devadesát devět a šel hledat jednu ztracenou. Svou krev dal za ty, kdo toho nebyli hodni. Námitka č. 3: „Chudí to mohou zneužít.“ Odpověď: Kristus mohl říct totéž; a platilo by to o tolik víc. Kristus věděl, že tisíce lidí Jeho krev pošlapou, že jí většina z nich bude pohrdat a že mnozí ji použijí jako výmluvu, proč hřešit ještě víc; přesto dal svou vlastní krev. Mí drazí křesťané! Pokud chcete být jako Kristus, dávejte hodně, dávejte často, dávejte svobodně a šťastně, a pak budete více jako On. Nejsou to vaše peníze, o co mi jde, jde mi o vaše štěstí. Pamatujte na Jeho vlastní slova: „Požehnanější je dávat než dostávat.“[9]

Tak jako samo evangelium úzce souvisí s milosrdenstvím k chudým, kteří žijí poblíž, právě tak spojuje nádherné pouto křesťany, kteří *tvoří* milosrdnou církev v místě svého bydliště, s těmi,

kdo *zakládají* milosrdnou církev v zahraničí. Ani jedno nevede k promarněnému životu. Opravdovost jednoho silně závisí na opravdovosti druhého. Myslet si, že můžeme předat něco, co sami nemáme, je neopravdové. A stejně neopravdové je vlastnit poklad a nepředávat ho.

Kořeny Studentského dobrovolnického hnutí

Radostné partnerství mezi lidmi, kteří jako laici slouží doma, a misionáři v zahraničí už v minulosti fungovalo a může fungovat znovu. V prvních desetiletích dvacátého století se v Americe velmi rychle a s ohromným misijním dopadem rozšířilo Studentské dobrovolnické hnutí. Stojí za povšimnutí především díky počtu vyslaných misionářů a hloubce a velkorysosti laiků, kteří je podporovali.

Kořeny Studentského dobrovolnického hnutí (SDH) sahají až k slavnému modlitebnímu setkání pod stohem slámy v roce 1806 v Massachusetts. Duchovní probuzení proměnilo studenty z Williams College a podnítilo skupinu mladých mužů k tomu, aby se scházeli k modlitbám dvakrát týdně u řeky Hoosack. Soustředili se na duchovní boj ostatních studentů. V srpnu 1806 je při návratu zastihla bouře, a tak se schovali pod okrajem stohu a pokračovali v modlitbách. Tentokrát se modlili za probuzení zájmu studentů o zahraniční misii.

Jeden z nich, Samuel Mills, vybídl zbytek této malé skupinky, aby posoudili svou vlastní ochotu stát se misionáři. Abychom mohli pochopit skutečnou hloubku této chvíle, musíme mít na paměti, že v té době pobřeží Ameriky neopustil jediný misionář směřující do zahraničí. Neexistovali žádné misijní společnosti. Sbory zkrátka a dobře neměly žádnou vizi týkající se nespasených lidí žijících za nebezpečným oceánem. Doma, jak mnozí říkají i dnes, měli dost svých věcí na práci. A byla to pravda! Ale tato malá skupinka modlících se studentů už se dále nechtěla spokojit s americkou církví, která nehořela láskou pro nezasažené lidi a horlivostí pro

Boží slávu mezi národy. Už nedokázali být spokojení s církví, která nevysílala misionáře. Navzdory vší duchovní a historické nečinnosti i nefunkční struktuře je Bůh uschopnil, aby způsobili průlom.

Zrození „Bratří"

Během modliteb pod stohem se odevzdali misijní službě. „Bylo to právě na tomto setkání pod stohem, kde získaly církve ve Spojených státech prvotní impuls pro zahraniční misii."[10] V září, o měsíc později, založili „Společenství bratří", aby posílili své rozhodnutí odevzdat se misijní službě. Samuel Mills šířil vizi „Bratří" během svého studia na Yale a na Andover Seminary. Do Andoveru se přesunul, aby mohl být součástí toho, co zde Bůh dělal pod vedením Adonirama Judsona. Tato skupina „Bratří" v Andoveru se stala hybnou silou pro první americkou misijní agenturu (The American Board of Commissioners for Foreign Missions – Americký výbor pověřenců pro zahraniční misii) a v roce 1812 byli z této skupiny vysláni první američtí zámořští misionáři.

Zrození Studentského dobrovolnického hnutí

V roce 1846 jel do Indie s podporou tohoto prvního Amerického výboru Royal Wilder. Ze zdravotních důvodů se vrátil v roce 1877 a usadil se v Princetonu. Zde jeho syn Robert založil „Princetonskou zahraniční misijní společnost". Díky modlitbám této skupiny došlo v létě 1886 na hoře Hermon v Massachutsetts k zásadní události. Dvě stě padesát jedna studentů se shromáždilo na celoměsíční biblickou konferenci svolanou D. L. Moodym. Po silném proslovu kazatele A. T. Piersona o světové misii se sto z nich přihlásilo, že se jako dobrovolníci vydají do zámořské služby. Duch této události zasáhl celý studentský svět. Během školního roku 1886/87 procestovali Robert Wilder a John Forman 167 vysokých škol, aby v nich šířili tuto vizi. K formálnímu založení Studentského dobrovolnického hnutí došlo o dva roky později a jeho předsedou se stal John R. Mott.

Smysl jeho existence měl podle Johna Motta pět částí:

> Účelem Studentského dobrovolnického hnutí je vést studenty k tomu, aby důkladně zvážili nárok zahraniční misie na ně osobně – zda nemá být jejich celoživotním povoláním; SDH má rozvíjet naplňování tohoto účelu skrze podporu dobrovolníků v jejich studiu i misijních aktivitách, dokud nepřejdou pod přímé vedení některého z misijních výborů; má sjednotit všechny dobrovolníky do společného, organizovaného, průbojného hnutí; zajistit dostatečný počet kvalifikovaných dobrovolníků, kteří by naplnili požadavky různých misijních výborů; a vytvořit a udržet rozumný, soucitný a aktivní zájem o zahraniční misii mezi studenty, kteří zůstanou doma, aby svou záštitou, dary a modlitbami zajistili misijním iniciativám silnou podporu.[11]

„Růst SDH v následujících třech desetiletích byl téměř fenomenální.“[12] Hybným mottem bylo prohlášení „Evangelizace světa za této generace“. Do roku 1891 podepsalo 6200 studentů, dobrovolníků, prohlášení, jež znělo: „Je mým záměrem, pokud to Bůh dovolí, stát se misionářem v zahraničí.“ Tou dobou už plulo 321 z nich do zámořské služby. Vrcholným rokem SDH byl rok 1920, kdy 2738 studentů podepsalo příslib a 6890 se zúčastnilo pravidelného sjezdu pořádaného každé čtyři roky. „Do roku 1945 bylo podle nejstřízlivějších odhadů 20500 studentů,… kteří podepsali prohlášení a vyrazili do terénu.“[13]

Plamen studentů roznítil podnikatele i církve

Toto hnutí bylo pozoruhodné v mnoha směrech a i pro naši generaci, o sto let později, představuje velké poučení a inspiraci. Studentské dobrovolnické hnutí například nepodnítilo pouze studenty, ale i církevní laiky. J. Campbell White, první tajemník Misijního hnutí laiků, v roce 1909 napsal: „Během posledních

dvaceti let se duch misie na vysokých školách ve Spojených státech a Kanadě rozvíjí zázračným způsobem… a vede tisíce silných mužů a žen k životu, jehož hlavním smyslem je misie.“[14] Tato horlivost upoutala i jednoho mladého podnikatele, a tak se roku 1906 zúčastnil sjezdu SDH v Nashvillu. Zde mu došlo, že *pokud by laičtí severoameričtí křesťané viděli svět tak, jak ho vidí tito studenti, povstali by a postarali by se o všechny výdaje potřebné pro jejich podnik*.[15] Na modlitebním setkání podnikatelů v New Yorku se 15. listopadu 1906 zrodilo Misijní hnutí laiků.

Jeho cílem byl „průzkum, agitace a organizace; průzkum podmínek misie, debata o adekvátní strategii misie a organizace laiků pro spolupráci se služebníky a misijními výbory ve snaze zapojit celou Církev do jejího nejvyššího povolání – spásy světa.“[16]

Dar zapálených vůdců

Stejně jako v Robertu Wilderovi, Robertu Speerovi a Johnu R. Mottovi připravil Bůh neobyčejné vedení pro SDH, právě tak dal povstat vedoucím Misijního hnutí laiků, kteří promlouvali s takovou prorockou silou, že se tisíce laiků chopilo vize celosvětového Božího záměru. Vůdcem tohoto hnutí nebyl misionář a nebyl to ani kazatel. Byl to podnikatel. Partnerství, jež vzniklo mezi studenty, kteří šli, a podnikateli, kteří posílali, bylo skutečně hluboké, protože obě skupiny měly vizionářské vůdce cele zaměřené na Boha. Obě poháněla stejná vize nepromarnit své životy. Právě to můžeme slyšet téměř v každé větě, kterou J. Campbell White napsal:

> Většina lidí není spokojená s tím, jaké ovoce jejich životy přináší. Nic nemůže plně uspokojit Kristův život v Jeho následovnících, kromě přijetí Kristova záměru se světem, který přišel vykoupit. Sláva, potěšení a bohatství nejsou nic jiného než plevy a popel ve srovnání s bezmeznou a nepomíjející radostí ze spolupráce s Bohem na naplnění Jeho

věčných plánů. Lidé, kteří vše odevzdávají Kristu, získávají v životě tu nejúžasnější a nejcennější odměnu.

Ti, kdo posílají, se nestydí přijmout poslání těch, kdo jdou

Znovu bych chtěl zopakovat, že to nijak neodporuje tomu, co jsem v 8. kapitole napsal o hodnotě civilního povolání. Jde o to, že během války, bez ohledu na to, jak významná je práce civilistů sama o sobě, všichni touží po tom, aby jejich život měl vliv i na vzdálené válečné operace, které mají prolomit nepřátelské linie. Křesťanští laici, kazatelé, sbory – my všichni, kdo stojíme vzadu – nalezneme „tu nejúžasnější a nejcennější odměnu", když svá srdce otevřeme nejen potřebám těch, kdo jsou blízko nás, ale i těch, kdo žijí v tvrdých místech světa nezasažených evangeliem.

Tito podnikatelé, kteří žili před sto lety, viděli své civilní povolání a svou vizi nasměrovanou na misii jako jeden spojený celek. Způsob, jakým J. Campbell White vyjádřil vizi hnutí, poskytl podnikatelům vodítko pro pochopení jednoty života, kterému vládne Kristus. Řekl:

> Toto hnutí klade na lidi největší možné nároky. Jednoduše se snaží předat jim Boží povolání k životu, jehož hlavním záměrem je ustanovit Kristovu vládu v lidských vztazích… Připomíná jim… že sobectví je sebevražedné, zatímco služba druhým přináší duši to nejvyšší možné uspokojení.[18]

Vliv na tehdejší církev byl překvapující, ale co dnes?

White své generaci ukázal, že vášeň pro misii neznamená pouze způsob, jak zachránit svět, ale také možnost, jak zachránit církev:

> Úsilí o evangelizaci světa představuje tu nejrychlejší a nejjistější metodu, jak zachránit církev. Naše materiální zdroje jsou tak ohromné, že hrozí nebezpečí, že se začneme spoléhat

> na své bohatství místo na Boha. „Pokud se začne zvětšovat majetek člověka, nic než neustálé dávání ho nemůže uchránit od zmenšování jeho duše.“ Evangelizace světa je jediný podnik dostatečně velký a důležitý, aby poskytl odpovídající odvod církevního majetku.[19]

Platí to stále. Misie není zásadní jen pro život světa. Je zásadní i pro život církve. Pokud se neodevzdáme milosrdné službě v našem okolí a misii mezi nezasaženými lidmi, pak zanikneme i se svým bohatstvím. Naše společnost je velice bohatá. Veškeré peníze potřebné k vyslání a zabezpečení „armády“ obětavých velvyslanců, kteří by šířili radostnou zvěst, už v církvi dávno jsou. My je však nedáváme.

> V roce 1916 dávali protestanti do svých sborů 2,9 % svého příjmu. V roce 1933, během nejhlubší finanční krize, to bylo 3,2 %. V roce 1955, krátce poté, co se naší zemí začal šířit nadbytek, to bylo stále 3,2 %. V roce 2000, kdy i po zdanění a inflaci byli Američané 4,5krát bohatší než v dobách velké finanční krize, dávali protestanti do svých sborů 2,6 % svého příjmu.[20]

Nadto, „kdyby členové evangelikálních sborů ve Spojených státech dali v roce 2000 v průměru 10 % ze svého příjmu, tok peněz by se zvětšil o dalších 139 miliard dolarů.“[21] A teď si k tomu přidejte šokující fakt, že z peněz věnovaných církvím jde na zahraniční misii méně než 6 % a na financování misionářů, kteří jdou tam, kde evangelium ještě nikdo neslyšel, jde z této částky 1 %.[22] Nechci tím říct, že bychom se měli z jiných front stáhnout, ale že by byl dostatek peněz na všechny průlomy, pokud bychom žili s cílem ukázat, že naším Pokladem je Kristus.

Mimo misii Ho nemůžeme poznat plně

Církev musí být zapojena do misie už kvůli své vlastní duši. Boha nepoznáme v celé Jeho vznešenosti, dokud nepoznáme Jeho vítězné dílo mezi národy. Nebudeme Ho obdivovat a chválit tak, jak si zaslouží, dokud neuvidíme, jak ze všech skupin na světě – včetně muslimů, hinduistů a buddhistů – vytváří společenství lidí, jež Ho uctívají. Nic neprohloubí naše vnímání Boží vítězné milosti jako rozměr Jeho spásného díla v historii. Je to úžasný příběh! „Skutky Hospodinovy si připomínám, připomínám si onen tvůj div z dávnověku. Rozjímám o všech tvých činech a přemítám o tvých skutcích“ (Žalm 77,12–13). „Chvalte ho za jeho bohatýrské činy, chvalte ho pro jeho nesmírnou velikost!“ (Žalm 150,2). „Chvalte Hospodina všichni národové a vzdej mu chválu lid všech zemí“ (Římanům 15,11; citace Žalmu 117,1),

Jaká je naše situace v dnešním světě?

Výzvy, které před nás evangelizace světa staví, jsou stále velké. Dnes ale můžeme vidět šíři i povahu tohoto úkolu lépe než kdykoliv dřív. Patrick Johnstone píše: „Poprvé v historii máme dostatečně kompletní soupis národů světa a známe rozsah toho, jak byly evangelizovány.“[23] Mnoho různých organizací provádí výzkum, aby církvi pomohly zjistit, které skupiny lidí po celém světě už církve či misijní společnosti oslovily.[24] Johnstoneova kniha poskytuje dobré shrnutí situace na přelomu našeho století.[25]

Jedním ze způsobů, jak můžeme dnešní situaci popsat, je říct, že okolo 1,2–1,4 miliardy lidí ještě nikdy nemělo možnost slyšet evangelium;[26] žijí tedy v kulturách, kde není dostupné kázání evangelia srozumitelným způsobem. Další analytici odhadují, že je toto číslo ještě o něco vyšší. Například Výroční statistická tabulka celosvětové misie za rok 2002, kterou sestavili David Barrett a Todd Johnson, uvádí, že na světě žije 1 645 685 000 lidí, kteří evangelium ještě neslyšeli. To znamená, že 26,5 % světové populace žije na místech,

kde nejsou žádné domácí evangelizačně aktivní sbory.[27] Okolo 95 % z nich žije v tak zvaném „okně 10/40“ (tedy v zeměpisném pásmu mezi desátým a čtyřicátým stupněm severní šířky v oblasti mezi Atlantickým a Tichým oceánem). Právě to představuje velkou výzvu naší doby.

Johnstone ji s nadějí zasazuje do historického kontextu:

> Když se podíváme zpátky na poslední tři století, uvidíme, že z růstu (církve), který neustále nabíral na síle, vystupuje pozoruhodný – 17. století severní Atlantik, 18. století Pacifik, 60. léta 20. století Afrika, 70. léta 20. století Latinská Amerika, 80. léta 20. století východní Asie, 90. léta 20. století Euroasie. Tato jedenapůlnásobná „cesta kolem světa“ nás dnes staví před výzvu práce v oblasti „okna 10/40“. Hlavními zbývajícími částmi této výzvy je střední a jižní Asie a Blízký východ. Kde dojde k průlomům… v prvním desetiletí… (nového) tisíciletí? Bude to mezi muslimy, hinduisty nebo buddhisty? To jsou ty poslední bašty, do nichž se nám nepodařilo proniknout a kde nepřítel svírá duše lidí. Vzestupující vlna evangelia zaplavuje okolní oblasti do stále větší výše a my už jsme dokonce mohli okusit, co by tento průlom mohl znamenat. Kéž bych měl prostor a možnost mluvit o úžasných věcech, které se dějí v těchto zdánlivě neproniknutelných ideologických pevnostech.[28]

Boží povolání pro tuto generaci

Povolání určené dnešní generaci zní: Poslechněte vzkříšeného Krista a získávejte Mu učedníky ve všech nezasažených národech světa. Modlím se, aby Bůh pozvedl statisíce mladých lidí a těch, kteří jsou ochotni uzavřít svoji rozběhnutou kariéru a budou připraveni pustit se do jiné v křesťanské službě. Modlím se, aby toto Boží povolání ve vás rostlo s radostí a ne pocitem viny. Modlím se, aby bylo potvrzeno nezbytnými dary, nepřekonatelnou touhou,

schváleno vaší církví a projevy Božího zaopatření. Rozdmýchejte plamen doutnající touhy čtením životopisů, rozjímáním nad Písmem, studiem nezasažených národů, modlitbami za vášeň a rozhovory se zkušenými misionáři. Neutíkejte od tohoto povolání. Jděte za ním.

Přemýšlejte o tom, jak ztracení jsou ti, kdo jdou do zahynutí, ale také o celých skupinách lidí, jež nemají přístup k evangeliu. Pavlovou velkou ambicí bylo „kázat evangelium tam, kde o Kristu ještě neslyšeli" (Římanům 15,20; B21). I v oblastech, kde jsou křesťanské sbory, budou vždy neobrácení lidé, které máme získávat pro Krista. To však není ten výjimečný úkol misionářů, průkopníků. Ti dělají to, o co usiloval Pavel: založit sbor tam, kde doposud nebyla žádná příležitost ke službě. Právě to je teď tolik zapotřebí – ne jen misionáři, kteří jdou sloužit do existujících sborů v jiných zemích (což je velmi zapotřebí, obzvlášť při výchově vedoucích), ale také misionáři, kteří půjdou k národům a do míst, kde žádný sbor, pod nímž by mohli sloužit, *není*.

Dny misie ještě neskončily

Nemyslete si, že dny zahraniční misie už jsou za námi, že místní lidé tu práci dokončí. Jsou tu miliony lidí a stovky národů, kde žádní místní křesťané, kteří by mohli evangelizovat v rámci vlastní kultury, nejsou. Musí přijít někdo z cizí kultury. Aby nedošlo k omylu, tím někým může být i člověk, který nežije na Západě, konec konců mimo západní svět církev roste rychleji.[29] Bylo by to nádherné. Nijak netoužím omezovat radost lásky. Kromě toho, možná by dobře vyškolený, ale váhavý specialista ze Západu nebyl tak plodný, jako prostí, odvážní misionáři. O misii mezi muslimy Patrick Johnstone prohlásil: „Často jsou těmi nejlepšími misionáři ti, kdo se sotva naučili základům muslimské víry, ale mají touhu sdílet se o Kristu. Ve své odvaze pro Ježíše vstupují do příležitostí svědčit muslimům tam, kam by se islamista bál i jen jít."[30] Ale nevnímejte to teď špatně. Někdo musí překročit hranici dvou různých kultur,

a právě to je misie. Misie, a ne místní křesťané evangelizující v rámci vlastní kultury, naplní Velké poslání.

A tak „proste Pána žně, ať vyšle dělníky na svou žeň“ (Matouš 9,38) a ptejte se, zda nemáte být jedním z nich. Očekávejte, že vás tato modlitba změní. Hned poté, co Ježíš svým učedníkům řekl, aby se takto modlili, označil dvanáct z nich, aby byli jeho apoštoly, a pak je vyslal. Modlete se za dělníky a možná se stanete jedním z nich. Bůh často probouzí touhu, dává dary a otevírá dveře, když se modlíme a zvažujeme skutečné možnosti a skutečné potřeby. Sežeňte si výtisk úžasného modlitebního průvodce za svět nazvaného *Operation World* a modlete se, čtěte a postupně uvažujte o své cestě k těmto národům.[31]

Přemýšlejte o lidech, kteří žijí na místech jako:

- *Libye*, kde mezi šesti miliony obyvatel je asi jen deset místních věřících.
- *Bhútán*, poustevnické buddhistické království v Himalájích, po tisíciletí odříznuté od svědectví křesťanů s pouhou hrstkou místních věřících mezi dvěma a půl miliony lidmi.
- *Maledivy*, které leží jihozápadně od pobřeží Indie a patří k nejuzavřenějším zemím světa.
- *Severní Korea*, „vyděděnecký národ pozvolna hladovějící k smrti podrobený svým poblouzněným komunistickým vůdcům“,[32] kde církev či jakékoliv otevřené svědectví o Kristu chybí už padesát let.
- *Saudská Arábie*, ústředí islámu, kde jsou křesťané popraveni, pokud je někdo odhalí.
- *Indie*, země, která pravděpodobně představuje největší výzvu ze všech kvůli nesmírně rozlehlým pláním okolo Gangy. „Hustota osídlení lidmi, kteří ještě neslyšeli evangelium, je zde větší než kdekoliv jinde na světě. Například počet obyvatel Uttarpradéše je 180 000 000. Jen 0,1 % z nich jsou křesťané a toto číslo klesá.“[33]

- *Turecko*, světský, převážně muslimský stát, ve kterém křesťané dlouhodoběji svědčí o Kristu pouze v patnácti z celkových sta provincií.

Utečte na chvíli od všeho ostatního a přemýšlejte o amnestii, která je nabídnuta všem národům

Smyslem tohoto kusého seznamu je ukázat vám celé národy žijící ve vzpouře proti pravému Bohu a odříznuté od toho Jediného, kdo je může s jejich Tvůrcem usmířit. Výsledkem je zkáza nevěřících a potupa Krista. On vlastní tento svět a má právo na oddanost každého člověka. Každá duše i každý stát náleží Jemu. Pozoruhodně to vystihl Abraham Kuyper: „V celé sféře naší lidské existence není ani jediný čtvereční centimetr, nad kterým by Kristus, jenž je svrchovaným Vládcem všeho, nevolal: ‚Moje!'"[34] Kristus přišel do tohoto vzpurného světa, který kdysi stvořil pro svou slávu, a vlastní krví zaplatil za amnestii. Každý, kdo složí zbraně nevíry, bude zproštěn všech svých zločinů proti svrchovanému Vládci vesmíru. Jen díky milosti se ze vzbouřenců stanou šťastní poddaní věčného království spravedlnosti a radosti. Stát se jedním z těch, kdo spolu s Kristem napomáhají naplnit toto poslání, je hodné vašeho života.

Ne, nemusíte být misionářem, abyste mohli obdivovat a naplňovat velký Boží záměr – aby Ho znaly, chválily a radovaly se z Něj všechny národy. Pokud však chcete v Bohu a Jeho triumfu v dějinách vykoupení najít tak hluboké uspokojení, jak jen je to možné, pak nemůžete ve svém zaměstnání pokračovat tak, jak doposud – odvádět svou práci, vydělávat peníze, odevzdávat desátky, jíst, spát, užívat si a chodit do sboru. Potřebujete se zastavit a na pár dní odjet pryč jen s Biblí a zápisníkem; modlit se a přemýšlet, jak toto konkrétní období ve vašem životě a místo, kde žijete, zapadají do velkého Božího záměru, aby národy našly svou radost v Něm. Jak se vy osobně zapojíte do velkého, celosvětového Božího záměru vyjádřeného v Žalmu 67,4: „Ať se národy radují, ať zaplesají"?

Důvod vaší nespokojenosti

Mnoho z vás by mělo zůstat tam, kde je, ve svých současných zaměstnáních, a jednoduše zvážit, jak může své dovednosti, vztahy a zdroje lépe zapojit do celosvětového záměru svého nebeského Otce. Ale některé z vás čeká něco jiného. Mnoho z vás není spokojeno s tím, co dělá. Jak řekl J. Campbell White, ovoce vašeho života neuspokojuje vaše nejhlubší duchovní ambice. Musíme však být opatrní. Každá práce má své stinné stránky a temná období. Podobné chvíle nesmíme automaticky vykládat jako povolání k tomu, abyste opustili své místo. Pokud je však vaše nespokojenost se současnou situací hluboká, opakovaná a trvalá, a pokud roste na biblických základech, pak vás možná Bůh volá do nové práce. Pokud vaše nespokojenost vede k touze po svatosti, životu, který se líbí Bohu, a příležitosti svým krátkým životem vyvyšovat Krista, pak Bůh možná opravdu uvolňuje vaše kořeny, aby vás mohl přesadit na místo, kde hluboké duchovní ambice vaší duše dojdou uspokojení. Je pravda, že Boha můžeme poznávat a těšit se z Něj, ať už děláme (v rámci zákonů) cokoliv, ale když vás pošle z jednoho místa na druhé, vždy nabízí čerstvý a hluboký doušek z fontány obecenství s Ním. Bůh nás sotva kdy volá ke snadnějšímu životu, ale vždy nás volá k tomu, abychom Ho poznali víc a hlouběji čerpali z Jeho životodárné milosti.

Mám i nadále být kazatelem?

Svou službu se snažím posuzovat následujícím způsobem. Každý rok máme v našem sboru „Týden věnovaný misii“. O misii kážu já i hostující řečníci. Zazní výzva. Lidé začínají vážně uvažovat o misii, činí závazky a připojují se do předmisijního výchovného programu. A já každý rok přehodnocuji svůj život v pozici kazatele tohoto sboru. Na svou službu se dívám ve světle Božího celosvětového záměru a se zřetelem na neuvěřitelnou duchovní temnotu a bídu nezasažených lidí na této zemi. Ptám se sám sebe: „Je to, co dělám,

tím nejstrategičtějším způsobem, jak investovat svůj život pro dosažení Božího záměru – aby v Něm národy našly svou radost?“ Ptám se své ženy: „Noël, cítíš nějaké nutkání posunout se blíž k prvním liniím nezasažených národů?“

Prohlášení, které popisuje poslání našeho sboru, klade na přední místo slovo „šířit“: „Existujeme proto, abychom *šířili* vášeň pro Boží vyvýšenost nade vším k radosti všech lidí skrze Ježíše Krista.“ A tak se ptám – naplňuji toto poslání nejlépe v roli, kterou zastávám? Až mě Pán v poslední den povolá, abych složil účty ze své služby, budu moci říct: „Pane, zůstal jsem v Bethlehemu proto, že jsem věřil, že tam v naplňování Tvého záměru – oslavit Tě mezi národy a shromáždit Tvé ovce ze všech koutů světa – budu nejužitečnější“? Až už na tuto otázku nebudu moci opovědět ano, pak mé působení zde bude u konce.

A VY?

A podobně je na tom i mnoho z vás. Jsou před vámi velké otázky. Ať vám Bůh pomůže. Ať vás Bůh osvobodí. Ať dá Bůh vašemu životu čerstvou vizi, která vyvýší Krista – ať už se vydáte k nezasaženým lidem, nebo pevně a plodně setrváte na své stávající pozici. Ať vaše vize získá svůj význam z Božího velkého záměru – aby národy mohly v Něm najít svou radost. Ať je Kristův kříž vaší jedinou chloubou a ať můžete říct s úžasnou jistotou: „Život, to je pro mne Kristus, a smrt je pro mne zisk.“

POZNÁMKY

[1]Courtney Anderson, *To the Golden Shore: The Life of Adoniram Judson* (Grand Rapids, Mich.: Zondervan, 1956), s. 14.

[2]Deismus byla „čistě rozumová víra v Boha, který stvořil svět a potom ho opustil, neuplatňuje nad životem žádnou kontrolu, neprojevuje žádný vliv na přírodní jevy a neposkytuje žádné nadpřirozené zjevení." *The American Heritage Dictionary* (http://www.bartleby.com/61/44/D0104400.html, navštíveno dne 3.4.2003).

[3]Anderson, *To the Golden Shore*, s. 41.

[4]tamtéž, s. 42.

[5]tamtéž, s. 44. Zdrojem tohoto příběhu jsou ústní zprávy od členů rodiny zaznamenané v Francis Wayland, *A Memoir of the Life and Labors of the Rev. Adoniram Judson, D. D.,* sv. 1 (Boston: Phillips, Sampson, and Co., 1854), s. 24–25.

[6]Anderson, *To the Golden Shore*, s. 45.

[7]tamtéž, s. 83.

[8]*The Bethlehem Institute Affirmation of Faith* v celém rozsahu najdete na http://desiringgod.org/library/what_we_believe/tbi_affirmation.html.

[9]B. B. Warfield, *The Person and Work of Christ* (Philadelphia: Presbyterian & Reformed, 1950), s. 574. Tento citát jsem nalezl v knize Timothyho J. Kellera, *Ministries of Mercy: The Call of the Jericho Road* (Phillipsburg, N. J.: Presbyterian & Reformed, 1997), s. 65. Přál bych si, aby si tuto knihu přečetl každý můj čtenář.

[10]Kenneth Scott Latourette, *These Sought a Country* (New York: Harper and Brothers, 1950), s. 46.

[11]John R. Mott, *Five Decades and a Forward View* (New York: Harper and Brothers, 1939), s. 8.

[12]David Howard, „Student Power in Missions," v: *Perspectives on the World Christian Movement: A Reader,* 2. vyd., upr. Ralph D. Winter a Steven C. Hawthorne (Pasadena, Ca.: William Carey Library, 1999), s. 283. Většina údajů, které jsem v zde o SDH uvedl, pochází z tohoto článku.
[13]Ruth Rouse a Stephen C. Neill, *A History of the Ecumenical Movement, 1517–1948* (Philadelphia: Westminster, 1967), s. 328.
[14]J. Campbell White, „The Layman's Missionary Movement," v: Ralph D. Winter a Steven C. Hawthorne, upr., *Perspectives on the World Christian Movement: A Reader*, 1. vyd. (Pasadena, Ca.: William Carey Library, 1981), s. 222.
[15]tamtéž, s. 223.
[16]tamtéž, s. 224.
[17]tamtéž, s. 225.
[18]tamtéž, s. 224.
[19]tamtéž, s. 225.
[20]http://www.emptytomb.org/research.html
(navštíveno 28.3.2003).
[21]http://www.emptytomb.org/Chapter6hlites.html
(navštíveno 28.3.2003).
[22]http://www.missionfrontiers.org/newslinks/statewe.html
(navštíveno 28.3.2003).
[23]Patrick Johnstone, *The Church Is Bigger Than You Think*
(Ross–shire, England: Christian Focus, 1998), s. 229.
[24]viz například http://www.ad2000.org/peoples/jpllist.pdf; http://www.joshuaproject.net/; http://www.calebproject.org.
[25]Johnstone, *The Church Is Bigger Than You Think*, s. 225–230.
[26]tamtéž, s. 215. Johnstone je ve svých číslech optimističtější než Barrett: Přibližně 20 % lidské populace nikdy neslyšelo evangelium; 47 % tvoří nevěřící žijící na místech, kde nejspíš evangelium uslyší; a 33 % jsou vyznávající křesťané.

[27]David B. Barrett a Todd M. Johnson, „Annual Statistical Table on Global Mission 2002", I*nternational Bulletin of Missionary Research* 26 (leden 2002), s. 22–23.

[28]Johnstone, *The Church Is Bigger Than You Think*, s. 115–116.

[29]Tento růst ve dvacátém století byl zdokumentován Philipem Jenkinsem, *The New Christendom* (Oxford: Oxford University Press, 2002).

> Během posledního století… se střed křesťanského světa bez přehánění přesunul směrem na jih, do Afriky, Asie a Latinské Ameriky. Už dnes se největší křesťanské komunity světa nacházejí v Africe a Latinské Americe. Pokud bychom si chtěli představit současného „typického" křesťana, měla by se nám vybavit žena žijící ve vesnici v Nigérii nebo v brazilské chudinské čtvrti. Jak vypozoroval keňský učenec John Mbiti, „střediska univerzálnosti církve už (nejsou) v Ženevě, Římě, Aténách, Paříži, Londýně, New Yorku, ale v Kinshase, Buenos Aires, Addis Abebě a Manile. Ať už tomu Evropané či Severoameričané budou věřit či ne, křesťanství se na celém jihu vskutku daří velice dobře – ne jen přežívá, ale šíří se" (s. 2).

[30]Johnstone, *The Church Is Bigger Than You Think*, s. 273.

[31]Patrick Johnstone a Jason Mandryk, *Operation World: When We Pray God Works* (Waynesboro, Ga.: Paternoster USA, 2001). Viz online verzi na http://www.operationworld.org.

[32]tamtéž, s. 222.

[33]tamtéž, s. 223.

[34]Abraham Kuyper, „Sphere Sovereignty," v: Abraham Kuyper, *A Centennial Reader*, ed. James D. Bratt (Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 1998), s. 488.

Kapitola 10

Za co se modlím - ať nikdo na konci života nemusí říct: „Promarnil jsem ho"

Tvá věčná láska, Pane, je lepší než život. Ukázal jsi nám to mnoha způsoby. Takto jsi to řekl ústy svého služebníka Davida: „Lepší než život je tvá láska, mé rty tě proto budou opěvovat." Řekl jsi to slovy svého apoštola Pavla, když ve vězení volal: „Toužím odejít a být s Kristem, což je jistě mnohem lepší." Pane, jak moc jsi lepší než život! Nepoužívá snad apoštol Pavel silná slova? Ne jen „lepší", ale „mnohem lepší". Ty jsi o tolik lepší než život, že tvůj apoštol mluví o smrti jako o zisku. „Život, to je pro mne Kristus, a smrt je pro mne zisk." Přijít o vše, co může tento svět nabídnout, a mít jen Tebe je zisk.

Proč je, Pane, Tvá láska lepší než život? David nám jistě dává odpověď tím, jak to říká. Neříká: „Lepší než život je tvá láska, mé rty proto budou opěvovat *tvou lásku*." Ne. Říká, že bude opěvovat *Tebe*, ne Tvou lásku. „Lepší než život je tvá láska, mé rty *tě* proto budou opěvovat." Není to proto, že tím nejlaskavějším projevem Tvé lásky je, že nás přivádí domů k Tobě – s očima, srdcem i myslí, které konečně mohou spatřit bohatství Tvé slávy? V té chvíli už bude všechen Tvůj hněv pryč, všechny naše hříchy odpuštěny a nic nebude stát v cestě našemu potěšení z Tvé přítomnosti. Copak není právě tohle Tvoje láska: Tvá vůle i skutek, kterým nám – hříšníkům, jež si to nezaslouží – dáváš věčnou radost v Sobě? Co jiného by láska mohla být, je-li nekonečná? Co většího bychom mohli dostat než Tebe, pokud nás skutečně miluješ?

Bože, víš, jaký mám strach, že mnozí, kteří tě nazývají Pánem, učinili *sebe* odměnou a slávou Tvé milosti. Kolik jich jen, Pane, bere

Tvou lásku jako svědectví o *své* hodnotě! Je pak jejich radostí spočinout ve *Tvé* hodnotě, nebo ve své vlastní? Uběhlo už tolik desetiletí, ve kterých svět, a dokonce i někteří kazatelé, neustále hlásali, že láska znamená vyzdvihovat člověka. A tak když lidé s tímto přesvědčením uvažují o tom, co by *Tvoje* láska mohla znamenat, říkají totéž: Boží láska znamená vyzdvihovat člověka. Na důkaz toho se ptají: Necítíte se milovaní, když někdo poukazuje na vaši hodnotu?

Moje odpověď by byla: kdysi ano. Když byl ještě život lepší než Bůh a ne naopak. Kdysi jsem lásku tímto způsobem vnímal – v době, kdy jsem si nedokázal představit větší radost než vlastní slávu. Když jsem byl tak pohlcený sám sebou, že bylo nemyslitelné, aby se ve mně mohla probudit radost z obdivování namísto z obdivu ke mně. Ano, vím, jaké to je považovat chválu lidí za projev lásky a ospravedlňovat touhu po ní tím, že jsem připravený dělat totéž. Jak uspokojující se to zdá být – tato láska ke vzájemnému obdivu mezi lidmi!

Ale dnes (díky Tvé mocné milosti!) vidím, že je to jen imitace. Její kořeny sahají až do Edenu. Ten velký zhoubce naší lásky a radosti řekl naší matce Evě: „Bůh ví, že v den, kdy z něho pojíte, otevřou se vám oči a budete jako Bůh." Jako Bůh! Ona měla říct: „Já už jsem jako Bůh." Měla prohlédnout ten trik. Ale neprohlédla a tolik lidí ho nevidí ani dnes! Ona vskutku byla jako Bůh! Ty jsi ji tak stvořil – jako nositelku svého obrazu. Jejím povoláním a vzácným účelem bylo zobrazovat vznešenost svého Tvůrce a s radostí a důvěrou Tě vyvyšovat. Pak ale satan do její mysli zasel zlou myšlenku: „Mohla bych být jako on i jiným způsobem. To moji vznešenost by mohli zobrazovat a definicí lásky by mohlo být mé vyvyšování."

A tak do světa vstoupila velká zvrácenost zvaná hřích. A lásku jsme obrátili vzhůru nohama. Rmoutí mě, Pane, jen to vyslovit, ale zahanbeně musím doznat: Tvá láska pro nás už neznamená, že děláš to, co je zapotřebí, aby ses stal naší radostí. Teď znamená dělat, co je třeba, abychom cítili svou hodnotu. Byla to smutná výměna. A to dvojnásobně: Nejen, že nás okradla o radost, která by nás

uspokojovala navěky, ale ještě hůř, Tebe připravila o čestné místo Pokladu našich životů.

Smyslem všeho, co jsi od toho temného dne v Edenu udělal, je věci napravit. Jaký jen běh dějin plný svých skutků a zjevení jsi upředl, aby ses stal středem naší radosti a získal si zpět své čestné místo – být Tím, koho si Tvůj lid cení víc než života. Kolika jen způsoby jsi nám řekl a ukázal: „Stvořil jsem tě pro svou slávu. Stvořil jsem tě pro svou chválu. Stvořil jsem tě ke své cti a pro své jméno." A aby se nestalo, že nám to unikne, jsi dodal: „V mé přítomnosti se nachází plnost radosti; v mé pravici jsou věčná potěšení. Hledej své blaho ve mně! Raduj se ve mně a radostí poskakuj; já jsem tvou pevnou a přehojnou Odměnou. Pojď a okus a už teď se raduj nevýslovnou radostí plnou slávy."

Jaký úžasný záměr! Učinit naši radost projevem Tvé vznešenosti. Naše potěšení učinit důkazem toho, že jsi Poklad našich životů. Radost naší duše učinit podstatou našeho uctívání a zrcadlem Tvé hodnoty. Být v nás nejvíce oslaven, Bože, když my jsme uspokojeni v Tobě. Jak jen jsem, Pane, mohl být tak slepý, že jsem si myslel, že Tvoje láska znamená vyzdvihovat sebe, a ne Tebe? Jak je možné, že jsem přitiskl oko k velkému teleskopu, jenž mi měl ukázat obrovské galaxie a naplnit mě tak radostí, ale v čočce zahlédl jen odraz svého obličeje a řekl: „Teď jsem šťastný, jsem milovaný"? Jak jsem mohl stát na rozhraní hor a nedozírné rozlohy moře a myslet si, že věčná radost vzejde z vyvyšování sebe sama?

Ne, Otče, tohle je láska: Ty jsi za velkou cenu učinil sebe mou slávou a mou chloubou. Ta cena, kterou jsi zaplatil, aby ses stal Pokladem mého života, byla nekonečná. Poslal jsi svého Syna, zářivý střed své krásy a své lásky. Vydal jsi Ho napospas posměchu, zradě, trnům, biči, holi, pěstem, hřebům, hanbě a smrti. Proč? Abys uhasil svůj hněv a uspokojil svou spravedlnost, pohřbil všechny mé hříchy na dně moře a vzdálil je ode mě jako je východ vzdálený od západu, abych mohl přijít domů a „spatřit galaxii". To je Tvá láska, Bože,

ne vyzdvihovat mě, ale udělat, cokoliv je třeba, abych objevil radost z vyvyšování Tebe.

Jak bych se pak mohl chlubit něčím jiným než jen Kristem! Nejen že mi otevřel cestu k tobě, Bože, ale On sám je dokonalý obraz a zářící střed Tvé oslňující krásy. Mám něco, co bych nedostal od Něj? Snad život či dech? Který z Tvých slibů v Něm nedošel naplnění? Dostal jsem snad něco – ať už úžasné anebo těžké, co už brzy na úžasné změníš – co by nebylo vykoupeno Jeho krví? Nezasloužil jsem si nic kromě pekla. A přesto jsem v Ježíši díky Jeho oběti dostal vše. Bože, nedovol, abych se kdy chlubil čímkoliv jiným než křížem Ježíše Krista, mého Pána.

Nyní tedy bychom si měli my, kdo si ceníme Krista nade vše a víme, že Tvá láska je mnohem lepší než život, střádat poklady zde na Zemi, tak jako celý tento svět? Copak bychom od Tebe neslyšeli totéž, co jsi už jednou řekl: „Blázne! Ještě této noci si vyžádají tvoji duši, a čí bude to, co jsi nashromáždil?“ Nedovol, Pane, abychom zapomněli na svět plný lidských potřeb, sedli si a řekli: „Duše, máš hodně zásob na mnoho let; odpočívej, jez, pij, raduj se.“ Takovou nelásku čeká hrozný konec. „Ale běda vám, bohatým, vždyť vám se už potěšení dostalo.“ Třeseme se kvůli slovům, jež jsi kdysi řekl bohatým lidem bez srdce: „Vzpomeň si, že se ti dostalo všeho dobrého už za tvého života, a tomu chudému muži u tvých dveří naopak všeho zlého. Nyní ale nadešel velký obrat a on se zde raduje a ty tam ležíš v trápení.“ Bože, takové bohatství je jen promarněným životem. Chraň nás, Pane. Dej ať následujeme jiné povolání: „Shromažďujte si poklady v nebi, kde je neničí mol ani rez a kde se zloději neprokopávají ani nekradou.“ Pak se ale ptáme: „Jaké poklady, Pane?“ Vidíme, jak se usmíváš. „Já jsem tvůj Poklad, já jsem tvá velká Odměna. Já jsem tvůj pokrm, tvůj nápoj, tvé slavnostní roucho a tvůj věčný zisk. Já jsem tvůj život a Radost, která tě plně uspokojí.“

Ano, Pane. To je víc než dost. Ale napadá nás otázka, jak si máme tento poklad shromažďovat? Copak tam už není uložen díky

Tvé milosti, zaplacený jednou provždy Ježíšovou krví? Jak můžeme v tomto životě – v tomto krátkém a jediném životě, který máme – shromažďovat poklad v nebi? Pane, ty víš, že jsem tuto krátkou knížku napsal proto, abych na tu otázku odpověděl. A nespoléhal jsem se na sebe, ani nenaslouchal nějakému vnitřnímu hlasu. Ale snažil jsem se prozkoumat Tvé slovo a říct, co jsi řekl Ty. Jediným mým nárokem na pravdu je, že jsem ozvěnou toho, co jsi napsal Ty.

Odpověď zní: Už v tomto životě si můžeme začít cenit Krista a získat tak schopnost radovat se v Něm. Větší břemeno slávy čeká ty, kdo rostou v lásce ke Kristu. Ale co je láska ke Kristu? Znamená to radovat se ze všeho, čím pro nás v Něm jsi. Znamená to cenit si Jeho dokonalosti nad všechny poklady světa. Znamená to těšit se ze společenství s Ním víc než z celé rodiny a všech přátel. Znamená to uvěřit všem Jeho slibům – že v Jeho přítomnosti najdeme větší potěšení než ve všech lživých zaslíbeních hříchu. Znamená to radovat se z nynějších závdavků slávy a z naděje budoucí plnosti, která přijde, až se s Ním setkáme tváří v tvář. Znamená to tiše a s pokojem kráčet po cestě, kterou pro nás On vybírá, i přes její bolest. Znamená to být spokojený s vědomím, že nic, co nás potká, se neděje zbytečně.

Prožívám tichou radost, Pane, že nás Ježíš zachránil od hříchu a také nám ukázal, jak milovat. Jeho život, jak jsi řekl, byl zároveň výkupným i cestou. Zemřel za nás a teď nás volá k tomu, abychom zemřeli s Ním. Naši chudobu vzal na sebe, abychom v Něm mohli přijmout bohatství nebes, a nyní nás volá, abychom své bohatství použili pro chudé. Na rovnosti s Tebou nelpěl, ale zmařil sám sebe a křížem překlenul propast mezi nebem a zemí, abychom mohli vidět, co znamená průkopnická misie a připojili se k Němu v naplňování posledního úkolu. Není pak toto způsob, jak shromažďovat svůj poklad ve Tvém domě – vydat své peníze i sama sebe, aby co nejvíce lidí navěky zbohatlo v Bohu?

Říkám „tichou radost", to kvůli všemu tomu utrpení. Nejsem schopen dojít dál než velký apoštol Pavel, který sám nazval svůj život každodenním umíráním a popsal ho paradoxem: „Zarmoucení, stále se však radující, chudí, avšak mnohé obohacující, nic nemající, a přitom všechno vlastnící." Otče, dej, ať Tvá církev miluje Tvou slávu víc než zlato – ať ukončí svůj milostný poměr s pohodlím a bezpečím. Dej, ať nejprve hledáme Tvé království a ostatní věci nechť přijdou podle Tvé vůle. Dej, ať míříme směrem k potřebám a ne směrem k pohodě. Dej, ať nás naše pevné, konečné bezpečí v Kristu vede ke svobodě riskovat své domovy, zdraví i peníze zde na Zemi. Pomoz nám pochopit, že pokud se budeme snažit chránit svůj majetek, místo toho, abychom ho používali pro Tebe a tím ukázali, že není našim bohem, pak promarníme své životy, jakkoliv úspěšní budeme.

Drahý Pane, bojím se pro své čtenáře prosit za něco, co sám sotva cítím. Ale už jsem zakusil, jaký by život mohl být, pokud bychom dokázali kráčet po okraji smrti a usmívat se s naprostou jistotou, že pokud spadneme, nebo nás snad někdo shodí, jen tím získáme. Jakou volnost, jak velkou svobodu, jak nezdolné odhodlání milovat bychom získali, kdybychom kráčeli touto cestou! Jakou ochotu trpět pro slávu Ježíše Krista! Jaké odhodlání ukázat chudým, že rádi utratíme své peníze a ztratíme i sami sebe, abychom jim pomohli najít radost v Bohu pro celou věčnost! Jakou skromnost, mírnost a svobodu od potřeby po chvále a zisku! V Kristu je vše naše – svět, život, smrt, přítomnost i budoucnost. Vše je naše a my jsme Kristovi. A to vše nezaslouženě.

A tak se, drahý Pane, odvažuji prosit, aby skrze vše, co jsem v této knize napsal – pokud je to pravda – mohla v srdcích lidí propuknout radost v Kristu Ježíši, která zažene strach. Nechť si každé rozechvělé srdce pamatuje, že jsi slíbil: „Nikdy tě neopustím a nikdy se tě nezřeknu." Kéž tedy řekneme s jistotou a pohrdáním smrtí: „Pán při mně stojí, nebudu se bát. Co mi může udělat člověk?"

Nedovol, Pane, aby kdokoliv z těch, kdo čtou tato slova, musel jednoho dne říct: „Promarnil jsem ho.“ Ale dej, ať nám, kdo Krista nazýváme Pánem, Tvůj všemocný Duch a Tvoje slovo pomůže cenit si ho nad své životy a hluboko ve své duši cítit, že Kristus je život a smrt je zisk. A tak ať všem jasně ukazujeme Jeho hodnotu. A ať to, jak si Ho ceníme, probudí uctívání na celém světě. Ať je vyvýšen v životě i smrti. Ať každá čtvrť i národ vidí, jak radost v Kristu osvobozuje jeho lid od moci chamtivosti a strachu.

Ať láska proudí od Tvých svatých a dej, aby lidé mohli najít svou radost v Bohu, i kdyby nás to stálo naše životy. „Kéž Ti, Bože, lidé vzdají chválu, kéž Ti vzdají chválu všichni lidé! Ať se národy radují, ať zaplesají.“ Ujmi se svého čestného místa, Pane Ježíši, jako Poklad, který plně uspokojí tento svět. S chvějícími se dlaněmi, před Tvým trůnem a zcela závislí na Tvé milosti, pozvedáme své hlasy a skládáme tento slavnostní slib: Jako že Bůh žije a je vše, co kdy budu potřebovat, já svůj život nepromarním…

Skrze Ježíše Krista. AMEN.

Pokud byste chtěli hlouběji přemýšlet o tom, co je napsáno v této knize – o Boží vůli a životě, který popisuje – rádi bychom vám jako organizace Desiring God pomohli. Vydali jsme již stovky různých knih a materiálů, které by vám mohly pomoci růst ve vaší touze po Bohu a schopnosti předávat ji ostatním.

Na našich internetových stránkách www.desiringGod.org najdete téměř všechny materiály, které John Piper sestavil a napsal, včetně více než třiceti jeho knih. Dostupná jsou i všechna jeho kázání z posledních dvaceti pěti let jeho služby – můžete si je přečíst, poslechnout, stáhnout a v některých případech dokonce i sledovat prostřednictvím videozáznamu. Mimo to získáte přístup ke stovkám článků nebo materiálů pro děti, budete moci poslouchat náš denní rozhlasový pořad, zjistit, kde bude John Piper kázat nebo přednášet, dozvědět se podrobnosti o našich konferencích a procházet nabídku našeho online obchodu.

Johnu Piperovi neplynou z prodeje jeho knih žádné zisky. Veškeré takto získané peníze používáme k financování našich evangelizačních aktivit – k šíření evangelia. Co se týče prodeje našich materiálů, zastáváme zásadu „cokoliv si můžete dovolit " – uvědomujeme si, že někteří lidé mají k dispozici jen omezené zdroje. Pokud byste se o této zásadě chtěli dozvědět více, kontaktujte nás na níže uvedené adrese nebo telefonním čísle.

Naším cílem je pomoci vám cenit si Krista nade vše ostatní, protože On ve vás bude nejvíce oslaven tehdy, když své největší uspokojení najdete v Něm. Budeme rádi, když nám napíšete, jak vám můžeme pomoci!

Desiring God
2601 East Franklin Avenue
888 364 4700 (telefon)
612 338 4372 (fax)
e-mail: mail@desiringGod.org
web: www.desiringGod.org

Další materiály z dílny Didaska

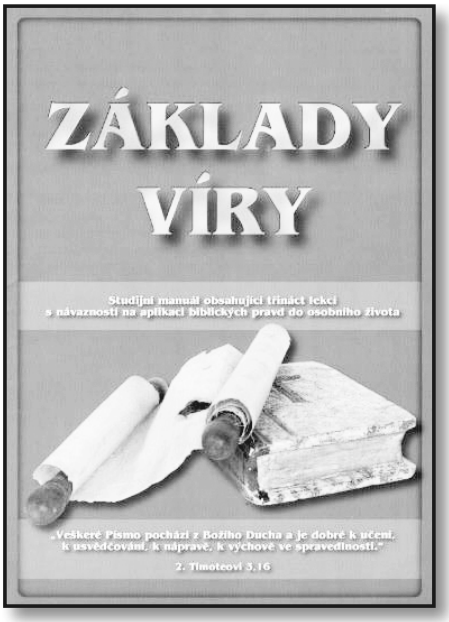

Kniha ***Základy víry*** obsahuje třináct lekcí, které pomáhají aplikovat biblické pravdy do osobního života.

Nejde o normální knížku, ale o studijní materiál určený pro menší skupinky, který povzbuzuje interakci mezi učitelem a studenty a také pomáhá budovat duchovní vztahy a přátelství.

Tento manuál pomohl už tisícům lidí v mnoha sborech a v mnoha jazycích po celém světě k duchovnímu růstu, milosti a poznání našeho Pána a stejným způsobem může pomoci i lidem ve vašem sboru.

Obsah:

Úvod
1. lekce: Seznámení s Biblí
2. lekce: Jak porozumět Bibli
3. lekce: Bůh – Jeho charakter a vlastnosti
4. lekce: Osoba Ježíše Krista
5. lekce: Dílo Ježíše Krista
6. lekce: Spasení
7. lekce: Osoba a služba Ducha svatého
8. lekce: Křesťan a modlitba
9. lekce: Církev – společenství a uctívání
10. lekce: Duchovní dary
11. lekce: Křesťan a evangelizace
12. lekce: Poslušnost
13. lekce: Boží vůle a vedení

Řekli o ní:

„Ve třinácti lekcích získá člověk přehled o Bibli, církvi a křesťanském životě. Jedná se o studijní materiál, který v našem sboru studujeme s každým novým člověkem. Studium této knihy bych ale doporučil i těm, kteří už delší dobu věří. Kniha se nejvíce hodí k práci v menších skupinkách. Máme z ní velký užitek."

Meinolf Mellwig
starší sboru KřS Ostrava

„Kniha ‚Základy víry' je skvělý nástroj pro učednictví mladých křesťanů v malých skupinkách. Je založená na Bibli a plná biblických veršů, pomáhá studentům studovat doma a zapamatovávat si verše. V posledním roce jsme ji používaly pro naše studium Bible a moc Božího slova přinesla úžasné ovoce v životech našich holek."

Laura Kolaříková
Kuřim

„Tento materiál mi velice pomohl v systematickém vyučování nejen nově obracených lidí, ale i celého našeho sboru. Myslím si, že je to, bez nadsázky řečeno, úžasná pomůcka, která se dá použít jak pro nově věřící, tak i vyspělejší křesťany. Záleží totiž na učiteli, jak hluboko a daleko bude chtít studenty Bible vést. Může se soustředit jen na základy a zůstat na povrchu, nebo jít hlouběji a u jednotlivých lekcí podávat studentům širší informace a vyučování. Vřele tento materiál doporučuji všem, kterým leží na srdci učednické vedení jednotlivců nebo skupinek."

Alois Klepáček
kazatel sboru BJB Kroměříž

Objednávky:
Občanské sdružení Didasko
info@didasko.cz
www.didasko.cz

Cena:
129,-Kč
119,-Kč (5 kusů a víc)
109,-Kč (10 kusů a víc)

NEPROMARNI SVŮJ ŽIVOT

Vydalo **Občanské sdružení Didasko** jako svou 1. publikaci.
Původně vyšlo pod názvem **Don't Waste Your Life**

Přeloženo a vydáno se svolením
Desiring God Foundation

Autor: John Piper
Překlad: Tomáš Kolman
Obálka: Mario Kushner
Sazba: Jiří Lučan